

Miljöbokslut 2024

Uppföljning av Miljöprogram 2022–2025

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Analys av miljöbokslutet.....	7
Klimat och Energi	7
Hållbart byggande	15
Vatten	19
Biologisk mångfald och friluftsliv.....	24
Gifter i miljön.....	28
Informera och engagera.....	33
Bilaga - Redovisning indikatorer	38
Klimat och energi	39
Hållbart byggande	46
Vatten	51
Biologisk mångfald och friluftsliv.....	58
Gifter i miljön.....	67
Informera och engagera.....	76

Läshänvisning

Huddinge kommuns miljöprogram, antaget i kommunfullmäktige den 25 april 2022, pekar ut riktningen för kommunens miljöarbete under perioden 2022 till 2025 för att uppnå globala och nationella miljömål. Programmet följs årligen upp och redovisas i rapportformat, ett miljöbokslut (detta dokument), samt i det digitala verktyget miljöbarometern¹. Beslut om att godkänna den årliga uppföljningsrapporten fattas av kommunfullmäktige.

Uppföljningen redovisas för programmets sex temaområden: klimat och energi, hållbart byggande, vatten, biologisk mångfald och friluftsliv, gifter i miljön samt informera och engagera. Tillhörande varje temaområde finns övergripande mål och delmål med tillhörande indikatorer. Varje temaområdes slutsatser redovisas under respektive tema. I bilaga A redovisas samtliga indikatorer i grafer som visar på vilken utveckling indikatorn haft över tid.

¹ <https://huddinge.miljobarometern.se/>

Sammanfattning

Miljöbokslutet avser 2024 års uppföljning av målen i Miljöprogram för Huddinge kommun 2022–2025. Analys och målbedömning görs av sannolikheten att uppnå målen till programperiodens slut. I de fall målet inte bedöms som sannolikt att uppnå finns i slutsatsen för temaområdet en rekommendation för vad som ytterligare behöver göras för att nå målet.

Av miljöprogrammets sex övergripande mål bedöms ett ha möjlighet att uppnås under programperioden (Biologisk mångfald och friluftsliv), tre bedöms delvis kunna uppfyllas (Klimat och energi, Vatten och Informera och engagera), och för två är det svårbedömt om målen kan uppnås (Hållbart byggande och Gifter i miljön).

Av miljöprogrammets 16 delmål bedöms det för åtta mål som att delmålet kan uppnås, för fem är att trenden positiv, men delmålet blir svårt att nå och tre delmål bedöms ha en svårbedömd måluppfyllelse. I *Bilaga A - Redovisning indikatorer* finns en fullständig redogörelse kring bedömning av miljöprogrammets mål, delmål och indikatorer.

Kommunen har likt tidigare år framgångsrikt arbetat med åtgärder som syftar till att gynna biologisk mångfald. Exempelvis har kommunen ställt om gräsytor till skötsel som gynnar biologisk mångfald, återskapat våtmarker samt utökat arealen naturbetesmark. Kommunen fortsätter även sitt goda arbete inom friluftsliv vilket visas genom att återigen vara bäst i länet i rankingen årets friluftskommun under 2024.

En positiv trend kan ses för ett flertal av indikatorerna. Jämfört med föregående år kan stora positiva skillnader ses i bland annat utsläpp från tjänsteresor, där det skett en minskning av utsläppen med 12 %. En positiv trend noteras även gällande andelen anställda i kommunen som genomgått kommunens miljöutbildning som ökat från 13 % till 48 %.

Ytterligare arbete som haft en tydlig framdrift under året är kommunens arbete med att inventera och åtgärda enskilda avlopp samt kommunens arbete med att inventera, riskklassa och genomföra markundersökningar på förorenade områden.

Vidare kan man se att vattenstatusen i kommunens sjöar och vattendrag överlag utvecklas i en positiv riktning, men det finns undantag där trenden går åt fel håll. Åtgärderna i de lokala åtgärdsplanerna/-programmen behöver intensifieras och ytterligare prioriteras de kommande åren för att för att sjöarna ska kunna nå god ekologisk och kemisk status till 2027.

Prioriterade områden för kommande arbete

En stor utmaning för kommunen i miljöarbetet framöver är att minska klimatutsläppen till de nivåer som krävs för att leva upp till satta klimatmål, såväl interna som nationella och internationella.

Som en stor offentlig aktör har kommunens inköp en stor klimatpåverkan. Samtidigt har kommunen en stor rådighet över sina inköp och därmed goda möjligheter att påverka klimatpåverkan från dessa. En prioritering framöver bör därför vara att lägga ett stort fokus på att minska utsläpp från inköp. Fler offentliga beställare behöver ställa tuffa klimatkrav. Genom skarpa, tydliga och förutsägbara upphandlingskrav kommer efterfrågan på fossilfria produkter och tjänster öka.

En påtaglig negativ trend är att andelen ekologiska och miljöcertifierade varor och produkter minskar. Kommunen har stor rådighet inom detta område och har alla möjligheter att vända den negativa utvecklingen. Att öka andelen ekologiska och miljöcertifierade varor kan potentiellt vara kostnadsdrivande, varpå verksamheterna kan komma att behöva ökade resurser om uppsatt målvärde ska kunna nås.

Ett stort fokus på att minska kommunens klimatpåverkan behöver även finnas i kommunens fysiska planering. Förändrad markanvändning och uppförande av nya byggnader och vägar med mera genererar stora klimatutsläpp. Kommunen behöver därför tydligare jobba för en minskad klimatpåverkan i ny- och ombyggnadsprojekt samt fortsätta arbeta med återbruk och ett hållbart resursutnyttjande. Det behöver även i större utsträckning säkerställas att exploatering sker med hänsyn till den biologiska mångfalden genom att värna om höga naturvärden.

Kommunens helägda bolag Huse Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB arbetar metodiskt för att minska påverkan på miljö och klimat i sina projekt. Kommunen å sin sida behöver utveckla arbetet med att mäta och följa upp klimatpåverkan från övriga samhällsbyggnadsprojekt. Det är ett arbete som delvis påbörjats under 2024 då ett projekt startats upp för att beräkna klimatpåverkan från den föreslagna utvecklingen i Huddinges översiktsplan 2050.

Analys av miljöbokslutet

I denna analys redovisas en helhetsbild över respektive temaområde. Extra fokus har legat på de mål som har varit en utmaning för respektive område samt de mål som anses vara kännetecknande för temaområdet.

Bedömningar som har gjorts kopplat till delmål och övergripande mål utgår från nuläget samt hur sannolikt det är att nå målvärdet för respektive indikator. Målvärdet för samtliga indikatorer är satta till 2025 som också är så långt som miljöprogrammet sträcker sig.

Klimat och Energi

Övergripande mål: Under programperioden ska de geografiska växthusgasutsläppen minska med 25 % jämfört med 2019

Kommunens långsiktiga mål är att vara klimatneutral till 2040. För att nå målet behöver utsläppen av växthusgaser minska drastiskt de närmaste åren. Måluppfyllelsen förutsätter att en hållbar samhällsutveckling säkerställs i hela samhällsbyggnadsprocessen, där kommunen arbetar för ett transportsnålt samhälle, ökar andelen fossilfria resor, har koll på de konsumtionsbaserade utsläppen och underlättar valet av klimatsmarta alternativ. Detta görs genom en långsiktig samhällsplanering, krav vid upphandling och riktade åtgärder.

Senaste data för att följa upp det övergripande målet för temaområdet är från 2022. Mellan 2019 och 2022 har utsläppen minskat med ca 18 %. Målet om 25 % minskning fram till 2025 jämfört med 2019 bedöms däremot svårt att nå med tanke på att transporter står för majoriteten av de geografiska utsläppen i kommunen, och att dessa spås öka fram till 2025.

Vad gäller delmålen visar två av tre delmål en positiv trend under 2024 (1.1 och 1.2). Måluppfyllelsen kopplat till konsumtionsbaserade utsläpp (1.3) är svårbedömd. Målvärdena för delmålen ser dock svåra ut att nå med tanke på att indikatorerna 1.1.1, koldioxidutsläpp från vägtransporter, samt 1.2.2, energianvändning i Huddinge Samhällsfastigheters verksamhetslokaler inte bedöms nå sitt målvärde.

Bedömning av övergripande mål: 😊 Trenden är positiv, men målet blir svårt att nå

1.1 Delmål: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag ska minska växthusgasutsläppen från transporter

Bedömning 2024: 😊 Trenden är positiv, men delmålet blir svårt att nå

Utsläppen från transporter står för majoriteten av de geografiska utsläppen i Huddinge och resor med den egna bilen dominerar. Kommunens rådighet över invånarnas transporter är begränsad och styrs i hög utsträckning av teknikutveckling och lagstiftning och styrmedel på nationell nivå. Kommunen har dock rådighet över infrastrukturen och kan genom utbyggnad av infrastruktur och som trafikreglerande myndighet skapa förutsättningar för överflytt från bil till mer klimatsmarta trafikslag.

Delmålet följs upp med tre indikatorer: koldioxid från vägtransporter, koldioxidutsläpp från tjänsteresor, samt andel personbilar med förnyelsebara drivmedel i kommunens fordonsflotta.

Statistiken från Nationella emissionsdatabasen avseende koldioxidutsläpp från vägtransporter (indikator 1.1.1) eftersläpar, varpå den senast tillgängliga statistiken är från 2022, då utsläppen var 80 174 ton. Jämfört med 2021 (90 353 ton) noteras här en tydlig minskning (ca 11 %) av utsläppen. Det här kan ses som lite av ett trendbrott. Under 2020 och 2021 minskade utsläppen kraftigt jämfört med åren dessförinnan, men då berodde minskningen till stor del av pandemin och de förändrade resmönster som dess restriktioner medförde, till exempel att många arbetade hemifrån i stället för att arbetspendla. Att utsläppen minskat i ungefär samma storleksordning 2022, då det inte längre rådde pandemirestriktioner, är därför intressant.

En starkt bidragande faktor till att utsläppen från vägtransporter minskade under 2022 är reduktionsplikten², som genom succesiv ökning medfört en högre grad iblandning³ av biodrivmedel i den bensin och diesel som säljs. Reduktionsplikten var som högst under 2022 och 2023, 30,5 %. 2024 beslutade regeringen att sänka reduktionsplikten till 6 %. År 2025 är det beslutat att den höjs till 10 %.

Eftersom den indikator som följs upp inom ramen för miljöprogrammet eftersläpar två år har kompletterande underlag inhämtats för att bättre kunna analysera trenden. Google har tagit fram tjänsten Environmental Insights. Tjänsten är kopplad till Google Maps och använder samlad platsinformation från användarresor för att dra slutsatser om trafik, färdstätt och totala körsträckor i en stad. Dessa kombineras sedan med en uppskattning av fordonstyper och genomsnittlig bränsleförbrukning för varje resa. Senaste data är från 2023 och den indikerar inte att det skett någon väsentlig förändring i resmönstren, som minskat resande över lag eller att det skett någon signifikant överflytt från bil till andra färdmedelsval.

Trafikverket har publicerat preliminär statistik⁴ som visar att utsläppen av växthusgaser från transportsektorn, på nationell nivå, var i princip oförändrade under 2023 jämfört med 2022, och att de ökade kraftigt (18 %) under 2024. Utsläppsökningen förklaras till största del av att biodrivmedelsandelen minskade till följd av minskad reduktionsplikt. I och med att det inte går att se att det skett förändringar i resvanor och resmönster, samt att förändringar i reduktionsplikten berör transporter i Huddinge kommun också, kan det antas att utsläppen från transporter i Huddinge har följt den nationella trenden.

Ökad elektrifiering är en nyckelfaktor till att utsläppen av växthusgaser från vägtrafiken ska minska. Under 2024 minskade andelen laddbara personbilar med en procentenhet jämfört med 2023⁵. Elektrifieringen av fordonsflottan har med andra ord inte skett i den takt den behövt för att få tillräcklig effekt på utsläppen. Det är därför rimligt att anta att målvärdet för 2025 inte

² Reduktionsplikten innebär att företag som säljer bensin och diesel måste minska utsläppen av växthusgaser från sina produkter. Detta uppnås främst genom att öka iblandningen av förnybara bränslen.

³ https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/elfakta/styrmedel/reduktionsplikt_1211453.html

⁴ Trafikverkets årsredovisning 2024: <https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1939226/FULLTEXT01.pdf>

⁵ Mobility Sweden: https://mobilitysweden.se/statistik/Nyregistreringar_per_manad_1/nyregistreringar-2024/svagt-fordonsar-2024-med-okade-utslapp-men-viss-ljusning-2025

nås. Även om fordonsflottan successivt blir mer energieffektiv (inklusive ökad elektrifiering), ökar samtidigt det totala trafikarbetet, vilket till stor del eliminerar effektiviseringseffekten⁶.

Det är därför viktigt att kommunen fortsätter arbeta aktivt där man har rådighet, och har en tydlig plan för arbetet. Kommunen tog under 2022 fram *Handlingsplan med förslag på åtgärder som syftar till att nå klimat- och energimålen i miljöprogrammet*, som konkretiserar kommunens plan för att nå delmål 1.1, 1.2, 1.3, samt 2.1 i miljöprogrammet. När 2024 års arbete sammanfattas i detta miljöboks slut märks att kommunkoncernen arbetar aktivt med åtgärder för att bidra till utsläppsminskningar, men att utmaningar samtidigt kvarstår.

Ett viktigt arbete för att öka andelen hållbara transporter är att säkerställa att en stor del av befolkningen har god tillgång till kollektiva färdmedel. Befolkning som bor i icke-kollektivtrafiks nära lägen har ökat de senaste åren. Det handlar främst om omvandling av fritidshusområden, där planeringsprocesserna är ofta långa, vilket gör att det tar ett antal år innan nya planeringsprinciper får genomslag. Det är viktigt av många skäl, men även för att utvecklingen av boende i stationsnära lägen ska öka, att planerade områden inom stationsnära lägen genomförs enligt plan. Eftersom en stor del av planerad ny bebyggelse ligger i stationsnära lägen är det viktigt att fortsätta jobba med, och även utveckla, arbetet med mobility management i kommunens exploateringsområden i stationsnära lägen⁷.

Kommunens trafikplanerare lyfter i sin uppföljning av trafikstrategi och åtgärdsplaner 2024 att de mål för gångtrafik respektive cykeltrafik om 50 % respektive 15 % till år 2030 sannolikt inte kommer att nås. Det krävs ett stort skifte i planeringen för att kunna uppnå kommunens (och regionens) mål. De hållbara färdmedlens konkurrenskraft gentemot bilen måste öka. Huddingeborna är betydligt mer nöjda med möjligheten att resa med bil än att resa med kollektivtrafik. Samtidigt finns områden där knappt hälften av hushållen har tillgång till bil. Där är kollektivtrafiken och olika typer av mobilitetsåtgärder en förutsättning för god tillgänglighet.

Positivt är att kommunen under 2024 har utvecklat gång- och cykelinfrastrukturen, bland annat genom förbättringsåtgärder längs Gamla Södertäljevägen och att en helt ny separerad gång- och cykelväg har byggts ut mellan Månskärsvägen och det regionala stråket längs E4/E20 vid trafikplats Lindvreten norra.

Under året har Mobilitets- och parkeringsprogram för Flemingsberg antagits. Med ett antaget mål om 70 % resande med gång, cykel och kollektivtrafik till år 2030 och med utblick mot år 2050 där alla resor ska vara fossilfria, ställs krav på parkering, mobilitet och trafiksystem. Mobilitets- och parkeringsprogrammet syftar till att utgöra underlag för den fortsatta planeringen av Flemingsberg och beskriver hur parkering ska ordnas samt anger riktlinjer för hur en hållbar mobilitet ska säkerställas.

⁶ Trafikverket:

https://bransch.trafikverket.se/contentassets/bdc6eaecf796497dbf5720a71e607fd1/pm_vagtrafikens-utslapp-2023.pdf

⁷ Uppföljning av Huddinge kommuns trafikstrategi och åtgärdsplaner 2024

Kommunkoncernen arbetar också på flera plan för att förbättra allmänhetens tillgång till publik laddinfrastruktur. Projekt för att möjliggöra laddinfrastruktur på kommunens infartsparkeringar och en utredning av laddinfrastruktur på gatumark/allmän plats pågår, men är försenat. Samtidigt pågår framtagande av en kommunkoncernövergripande strategi för laddinfrastruktur. Huddinge Samhällsfastigheter AB har 129 laddpunkter installerade på 49 olika platser i kommunen. Huse Bostäder AB har i nuläget 56 publika laddplatser i sina bostadsområden och i Forellgaraget.

Kommunkoncernen ställer fordons- och bränslekrav i sina upphandlingar enligt den framtagna Södertörnsmallen, där kravställningarna ökar successivt vilken driver på omställningen till mer energieffektiva och fossilfria transporter. I ett avtal har en incitamentsklausul aktiverats, vilket innebär att leverantören får en högre ersättning när de kunnat påvisa att de ökat sin användning av fossilfria drivmedel.

Koldioxidutsläpp från tjänsteresor (indikator 1.1.2) var 2024 ca 311 ton. Jämfört med föregående år sker en minskning av utsläppen med 12 %. Huvudförklaringen till det är att det 2024 genomfördes färre flygresor. Utsläppen från flygresor var 2023 ca 150 ton, jämfört med 99 ton 2024. Drivmedelsanvändningen av bensin och diesel minskade något, samtidigt som utsläppen från kommunens tjänsteresor med egna fordon ökade på totalen, vilket kan förklaras av att fossila drivmedlen släppte ut mer växthusgaser 2024 jämfört med tidigare år till följd av minskningen av reduktionsplikten.

Under 2024 genomfördes en kartläggning av utsläppen från kommunens tjänsteresor och de anställdas arbetspendling med hjälp av en metod framtagen av CERO, Climat and Economic Research in Organisations⁸. Kommunen har vid flera tillfällen, första gången 2010, genomfört samma typ av kartläggning. Resultatet visar att utsläppen minskat med 31 % per capita sedan 2015. Minskningen förklaras främst av att arbetspendlingen har minskat då kommunen tillåter hemarbete och att allt fler möten på distans styrs om till att bli digitala. Andelen fossiloberoende bilar i fordonsflottan har ökat och utsläppen från tjänsteresor har minskat markant med hela 40 % sedan 2015. I samband med kartläggningen togs en åtgärdsplan fram för hur utsläppen framöver ska kunna minska ytterligare.

Förändringen i fordonsflottan har inte skett i den takt som ursprungligen planerats. Vid 2024 års utgång var 71 % av fordonsflottan fossiloberoende. Under 2024 pausades inköp av nya fordon på grund av pågående upphandling av standardiserade fordon. Upphandlingsprocessen har dragit ut på tiden. Risker som kan påverka målvärdet 2025 är främst leveranstiderna för fordon från leverantörerna men även upphandlingsprocessen. Målvärdet för 2025 ser dock ut att kunna nås.

Sammantaget ser kommunen ut att kunna nå målvärdet för tjänsteresor och fossiloberoende fordonsflotta, men det förutsätter att flygresandet fortsätter minska. Flygande på samma nivåer som 2024 skulle kunna bidra till att målvärdet inte nås, även om fordonsflottan är helt fossilfri. Målvärdet för utsläpp från vägtrafiken bedöms inte kunna nås.

⁸ www.cero.nu

1.2 Delmål: Kommunen och dess helägda fastighetsbolags energieffektivisering och produktion av förnybar energi bidrar till minskade växthusgasutsläpp

Bedömning 2024: 😊 Trenden är positiv, men delmålet blir svårt att nå

Kommunens fastighetsbolag arbetar kontinuerligt med att minska användningen av energi i fastighetsbestånden vilket även framöver, tillsammans med satsningar på produktion av solenergi, kommer att vara prioriterat. Indikatorer som valts till detta delmål följer därmed upp energianvändningen i fastighetsbestånden samt samlad effekt av solceller.

Två av tre indikatorer ser ut att kunna nå sitt målvärde, vilka är energianvändning i Hüge Bostäder AB:s fastighetsbestånd (indikator 1.2.1) och samlad effekt av solceller i fastighetsbeståndet som ägs av Huddinge Samhällsfastigheter AB (indikator 1.2.3). Energianvändningen i Huddinge Samhällsfastigheter AB:s verksamhetslokaler (indikator 1.2.2) ser inte ut att nå sitt målvärde, men har en positiv trend då energianvändningen minskat med 8,5 % hittills under programperioden.

Hüge Bostäder AB minskade sin energianvändning med 3 % under 2024, från 134 kWh/m² 2023 till 130 kWh/m². Det betyder också att man redan nu når målvärdet för 2025.

Besparingen beror på flera faktorer, exempelvis att flertalet av Hüge Bostäder AB:s frånluftsvärmepumpar varit i drift och att man under året har injusterat värmesystem i samband med stamrenoveringsprojekt, vilket är en viktig förutsättning för att kunna minska energianvändningen och säkerställa ett bra inomhusklimat. En annan viktig faktor är det dagliga energieffektiviseringsarbete där energispecialister tillsammans med drifttekniker arbetar systematiskt med att minska energianvändningen. Under året har också flera energiprojekt planerats, som installation av spillvattenvärmeväxlare och fler frånluftsvärmepumpar.

Huddinge Samhällsfastigheter AB:s energianvändning minskade med 2,5 % under 2024, från 154 kWh/m² 2023 till 150 kWh/m². Det innebär att man är en bit ifrån att nå målvärdet 2025 som är 137 kWh/m². Huddinge Samhällsfastigheter AB har även ett internt mål till 2030 om en energianvändning på 120 kWh/m². För att klara av att minska energianvändning i den utsträckning som är målsatt till år 2030 behövs åtgärder utöver den dagliga förvaltningen. Huddinge Samhällsfastigheter AB har under året kommit i gång med energikartläggningar inom sitt större energieffektiviseringsprojekt, Energiutveckling. För projektet planeras ca 110 fastigheter ingå, dvs ca 70 % av det totala fastighetsbeståndet, och åtgärder planeras pågå fram till år 2030. Under år 2024 har 19 fastigheter energikartlagts. Under 2025 påbörjas genomförandet av de åtgärder som har identifierats i de genomförda energikartläggningarna, samtidigt som kartläggningar fortsätter för de återstående byggnaderna som ingår i projektet. Generellt har energiprestandan under hösten 2024 förbättrats vilket främst beror på bolagets nya arbetssätt med fokus på driftoptimering som startade upp i oktober 2024. Delmålet för energianvändning till år 2025 omarbetades under hösten för att passa energiminskningstakten som Huddinge Samhällsfastigheter AB har framför sig för att nå huvudmålet till år 2030. Det nya målet för 2025 är 147 kWh/m² från tidigare 137 kWh/m², vilket bedöms kunna nås.

För att nå målvärdet om 2 MW samlad effekt solceller till år 2025 har Huddinge Samhällsfastigheter AB planerat flera större solcellsprojekt. Under 2024 har två solcellsanläggningar driftsatts och ytterligare sju är under uppförande. Totalt installerad effekt vid utgången av 2024 var 0,6 MW. Till detta planeras ytterligare fyra anläggningar att installeras under 2025. Målet om 2 MW installerad effekt solceller till år 2025 kommer i och med dessa installationer att nås.

1.3 Delmål: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag ska minska de konsumtionsbaserade utsläppen från varor och produkter inom sina verksamheter

Bedömning 2024: Svårbedömd måluppfyllelse

Kommunens konsumtionsbaserade utsläpp följs upp genom en så kallad miljöspendsanalys. En miljöspendsanalys är en inköpsanalys där olika klimatfaktorer har integrerats. Det gör det möjligt att undersöka den klimatpåverkan som uppstår till följd av inköp inom offentlig sektor, men också att undersöka vilken och hur stor klimatpåverkan olika typer av inköp har i relation till andra typer av inköp. Utsläppen beräknas baserat på hur mycket pengar som spenderats inom olika inköpskategorier, så kallad spendanalys.

Huddinge kommuns konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp från varor och produkter uppgick år 2024 till 32,5 kiloton koldioxidekvivalenter. Det är en ökning med 15 % i koldioxidekvivalenter (CO₂e) jämfört med föregående år. Ökningen i spenderade kronor är dock 18 %, varpå utsläppen per krona är lägre än 2023.

Majoriteten (46 %) av dessa utsläpp kommer från entreprenader såsom mark- och anläggningsarbeten, gatu- och parkarbeten samt fastighetsförvaltning och byggentreprenader. Därefter kommer utsläpp från inköp av livsmedel och måltider (16 %), facility management⁹ (11 %), omsättningsvaror (9 %), IT och telekom (6 %), fordon, maskiner och transporter (6 %) samt utbildning, pedagogik och kultur (6 %). Administrativa och externa tjänster står för en försumbar del (<1 %). Ingen större förändring gällande fördelningen av utsläpp inom de olika inköpskategorierna har skett jämfört med tidigare år.

Ökningen i utsläpp jämfört med föregående år beror framför allt på att kommunen gjort fler inköp och därmed spenderat mer pengar under 2024 än under 2023. Det säger dock inte så mycket att jämföra utfallet mellan olika år då inköpsbehovet kan variera.

Miljöspendsanalysen ska främst ses som ett analysunderlag för att visa var utsläppen ligger och vilka inköpskategorier olika verksamheter behöver prioritera att jobba med. Fokus i miljöbokslutet är därför att följa upp vad som gjorts för att minska utsläppen inom olika inköpskategorier.

⁹ Facility management avser ledning och tillhandahållande av de varor och tjänster som behövs för att en byggnad ska fungera effektivt, såsom lokalvård, rengöringsprodukter, varor och tjänster inom säkerhet och bevakning, avfallstjänster och möbler.

Under 2024 har flera av kommunens förvaltningar fått nulägesanalysen av Miljöspendsanalysen presenterad för sig och några förvaltningar har börjat arbeta med aktiviteter för att minska utsläppen utifrån resultatet på deras förvaltningar.

Likt tidigare år kommer majoriteten av kommunens utsläpp i från inköp av entreprenadtjänster. Fokus bör därför vara att minska klimatpåverkan i alla byggprojekt, exempelvis genom att arbeta med klimatkrav, samordnad masshantering, återbruk och hållbara materialval med låga CO₂-utsläpp.

Exempel på åtgärder kommunen gjort under 2024 för att minska utsläppen kopplat till entreprenadtjänster är:

- Ställt högre krav på fossilfria drivmedel i entreprenader (*Se delmål 2.1 - indikator 2.1.2 för mer information*).
- Övergått till att använda ECO-asfalt, som har cirka 50 % mindre klimatutsläpp än konventionell asfalt, i allt beläggningsarbete inom kommunens drift.

Inom kategorien livsmedel och måltider arbetar kommunen idag i hög utsträckning för att minska utsläppen. För att nå ännu längre i arbetet med att minska utsläpp från livsmedel och måltider skulle kommunen behöva satsa på utbildning för enheter som bedriver måltidsverksamhet. Genom ytterligare insatser för att minska matsvinnet kan CO₂-utsläppen sänkas än mer. Även vilken typ av mat som serveras påverkar. Fler växtbaserade måltider bidrar till lägre klimatpåverkan.

Exempel på ytterligare åtgärder som kommunen har genomfört under året som bidrar till minskade utsläpp från inköp är:

- Infört en ny kategoriaktivitet som möjliggör upphandling av begagnade mobiltelefoner, vilket ger minimerade koldioxidutsläpp (30 kg per telefon) samt besparingar i form av minimerat avfall (86 kg per telefon) och en ökad cirkulär ekonomi (100 % per begagnad telefon). Avtalet var på plats i december 2024 och det finns goda möjligheter att minska utsläppen under 2025.
- Arbetat för att införa en lagningstjänst för arbetskläder och arbetsskor (blev klart januari 2025).
- Under 2023 startade projektet Återbruk i kommunkoncernen i syfte att skapa ett effektivt och strukturerat återbruksarbete inom kommunkoncernen. När ett systematiserat arbete med återbruk av möbler och andra inventarier finns på plats kommer utsläppen kopplat till produktkategorin facility management att minska. Projektet har fortsatt under 2024 och bland projektmålen finns bland annat inköp av ett IT-systemstöd för lagerhållning och beställning av återbrukade varor, identifiera och ta i bruk en återbrukslokal, samt framtagande av rutiner och riktlinjer.
- Flera verksamheter inom kommunen har genomfört flyttar till nya lokaler under 2024. I de flyttarna har mycket möbler och inredning återbrukats. Barn- och

utbildningsförvaltningen återbrukade exempelvis minst 560 möbler och annan lös inredning.

Slutsats

Kommunen arbetar aktivt där man har rådighet över utfallet, vilket för temaområdet framför allt är utsläpp kopplat till tjänsteresor, energianvändning och inköp av varor och produkter. Kommunen har begränsad rådighet över vägtransporterna. Utvecklingen på området styrs i hög grad av omvärldsfaktorer som teknikutveckling, nationella styrmedel och allmänna trender i samhället. Det kommunen redan gör idag, men kan utveckla, är arbetet med att skapa förutsättningar för hållbart resande för kommunens invånare. Det görs delvis genom satsningar på laddinfrastruktur för laddbara fordon, men också genom att de hållbara färdmedlens konkurrenskraft gentemot bilen ökar. Huddingeborna är betydligt mer nöjda med möjligheten att resa med bil än att resa med kollektivtrafik¹⁰. Positivt är att cyklandet fortsätter öka och att cyklister är relativt nöjda med cykelinfrastrukturen i Huddinge, jämfört med andra kommuner i regionen. Men det finns mycket kvar att göra både vad gäller infrastruktur och drift och underhåll för att öka cykelns konkurrenskraft.¹¹

Även om Huddinge Samhällsfastigheter AB inte ser ut att nå målvärdet för energianvändningen i sina verksamhetslokaler finns en plan framåt för hur energianvändningen ska minska, vilket är positivt.

Miljöspendsanalysen har bidragit till en kunskapshöjning i hur kommunens utsläpp kopplat till inköp ser ut, både för kommunen som helhet samt på förvaltnings- och verksamhetsnivå, och ett aktivt arbete med att minska utsläppen från inköp utifrån Miljöspendsanalysens resultat har påbörjats inom kommunen.

En stor del av Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp kommer från offentlig konsumtion. Då kommunen både har en stor påverkan genom, och en stor rådighet över sina inköp behöver ett stort fokus ligga på att minska utsläpp från inköp. Ett aktivt arbete med hållbara inköp behöver prioriteras och fortsätta utvecklas kontinuerligt inom kommunens verksamheter. Även förändrade inköpsbeteenden kommer att krävas för att uppnå önskad utsläppsminskning. Riktade insatser med budget och resurser kopplat till sig kan behövas för att nå större utsläppsminskningar.

¹⁰ Uppföljning av kommunens trafikstrategi 2024.

¹¹ Uppföljning av kommunens trafikstrategi 2024.

Hållbart byggande

Övergripande mål: Bebyggelse i Huddinge kommun ska ske på ett hållbart sätt med fokus på minskad klimatpåverkan och återbruk

Bygg- och fastighetssektorn står för en betydande del av samhällets klimatpåverkan och Huddinge är i ett expansivt skede. Måluppfyllelsen förutsätter en hållbar planering och genomförande av byggprojekt utifrån ett helhetsperspektiv, där minskade utsläpp, hållbara byggmaterial och ökad återanvändning av byggmaterial är i fokus. Det är därför av stor vikt att jobba med frågor rörande hållbart byggande redan idag och säkerställa att varje steg i kedjan tas hänsyn till.

Temaområdets delmål med indikatorer visar en positiv trend med möjlighet att nå miljöprogrammet satta mål till 2025. Kommunens fastighetsbolag visar på goda resultat, ställer krav och arbetar aktivt med klimatfrågan genom sina projekt.

För kommunens exploaterings- och investeringsprojekt samt för planeringen av stadsutvecklingen finns utvecklingsmöjligheter inom mät- och uppföljningsmetoder för att följa upp klimatpåverkan och för att kunna bedöma hur väl kommunen som helhet jobbar mot det övergripande målet om en hållbar planering samt för det övergripande målet om ett klimatneutralt Huddinge 2040.

Bedömning övergripande mål: Svårbedömd måluppfyllelse

2.1 Delmål: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag ska minska klimatpåverkan från egna entreprenader och byggnadsprojekt samt verka för detta hos privata aktörer

Bedömning 2024: Delmålet kan uppnås

Sett ur ett livscykelperspektiv¹² står svenska byggnader för en femtedel av Sverige totala utsläpp av växthusgaser.

Indikatorer som valts till detta delmål följer upp utsläppen från byggprojekt (2.1.1), fossilfria arbetsmaskiner (2.1.2), samt miljöcertifierade nybyggda lokaler (indikator 2.1.3).

Indikatorer för delmålet visar på att utvecklingen går åt rätt håll med möjlighet att uppnå delmålet 2025.

Huddinges översiktsplan 2050 vann laga kraft under år 2024. Översiktsplanen visar Huddinge kommuns långsiktiga vilja när det gäller hur den fysiska miljön bör utvecklas med bebyggelse, naturområden och infrastruktur för att skapa en hållbar utveckling med goda livsmiljöer. Under året har ett projekt startats upp för att beräkna klimatpåverkan från den föreslagna utvecklingen i Huddinges översiktsplan 2050. I projektet ingår det att laborera med möjliga scenarion för att uppnå klimatmål samt föreslå strategier/åtgärder för att minimera

¹² Metod för att beräkna miljöpåverkan under en produkts hela livscykel, från utvinning av naturresurser till slutanvändning.

klimatpåverkan vid genomförande av översiktsplanen. Klimatberäkningar ska även genomföras för programområdet för Loviseberg.

Under året har kommunen genomfört en förstudie för cirkulär hantering av massor för kommunens investerings- och exploateringsprojekt. Förstudiens rekommendationer har resulterat i ett vidare arbete under 2025, bland annat gällande vidare utredning av föreslagen plats.

Kommunen verkar för att privata byggaktörer minskar sin klimatpåverkan med att uppmuntra till att använda *Checklista för miljöanpassat byggande*, som är ett frivilligt åtagande. I kommunens handlingsplan med förslag på åtgärder som syftar till att nå klimat- och energimålen i miljöprogrammet finns ett förslag på åtgärd att följa upp effekten av checklistan. Att genomföra den åtgärden skulle kunna bidra till underlag för hur kommunen kan utveckla checklistan som pådrivande verktyg och utgöra ett underlag för framtagandet av en ny handlingsplan, vilket kommer genomföras 2025/2026.

Kommunens fastighetsbolag Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB ska vid nybyggnation verka för att högt klassade miljömässiga alternativ väljs. För att kunna ta bra beslut som grundar sig på ett livscykelperspektiv och vilken miljöbelastning olika investeringar har genomförs analyser och klimatberäkningar i tidiga skeden enligt bolagens projekteringsanvisningar som vägs ihop med livscykelkostnader (LCC).

Under 2024 har Huddinge Samhällsfastigheter AB färdigställt Utsäljeskolan i Segeltorp med ett resultat på 304 kg CO₂e/m² bruttoarea (BTA), vilket är i linje med målvärdet för år 2025 för indikatorn 2.1.1 (303 kg CO₂e/m² BTA för byggnader för utbildning).

Kommunens fastighetsbolag har i och med undertecknandet av Klimatarena Stockholms ”klimatlöfte” åtagit sig att stegvis minska utsläppen av växthusgaser från bygg- och anläggningsprojekt med minst 50 % mellan 2020 och 2030, vilket exempelvis innebär att en skola som ska uppföras kommande år kommer att kravställas på max 190 CO₂e/m² BTA.

Huddinge Samhällsfastigheter AB kommer under år 2025 arbeta med att ta fram en klimatomställningsplan som inkluderar klimatpåverkan och klimatanpassning och följer krav enligt CSRD¹³.

Under 2024 har Huddinge kommun annonserat sju upphandlingar för entreprenader som klassas som ny- och ombyggnadsprojekt samt drift- och underhållsentreprenader. Av dessa sju har sex haft krav på att en viss andel av drivmedel ska vara fossilfritt, vilket för år 2024 innebär 86 % av annonserade upphandlingar. I de utannonserade upphandlingarna varierar kravandelen mellan 30–70 % vid avtalsstart och ökar med avtalstiden. Generellt krävställer kommunen inte specifikt om fossilfria arbetsmaskiner i upphandlingar utan det kan i så fall ingå i fordon och drivmedel.

¹³ CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) är ett nytt EU-direktiv som ska säkerställa att företag rapporterar effekten av verksamhetens sociala och miljömässiga aktiviteter.

Generellt har hårdare krav ställts i upphandlingar under 2024 än tidigare år bland annat genom en höjd andel fossilfritt drivmedel i entreprenader. Vid två upphandlingar med utvärderingsmodell som premierade fossilfria arbetsmaskiner har leverantören med högst andel fossilfria arbetsmaskiner vunnit upphandlingarna. Dock syns inte att just fossilfria arbetsmaskiner varit avgörande för tilldelningen av upphandlingen. Anledningen kan vara att avdragen som erbjudits i utvärderingsmodellen har varit för lågt för att ge konkurrensfördelar. Det kan betyda att marknaden redan är långt framme och att utvärderingsmodellen är överflödig för den här frågan och att krav är ett effektivare sätt att höja andelen.

Huddinge Samhällsfastigheter AB:s nyproduktion och ombyggnadsprojekt som överstiger 40 mkr i investeringskostnad, certifieras enligt SGBCs Miljöbyggnad (Sweden Green Buildings Council). Bolagets bestånd består av sju preliminärt certifierade och nio certifierade byggnader. Stenängsskolan, tidigare preliminärt certifierad, blev under år 2024 certifierad. Målet är att uppnå nivå Silver på byggnadsnivå samt Guld på indikatornivå för energianvändning.

Ingen nybyggnation färdigställdes under 2024 för Hüge Bostäder AB:s räkning. Men de båda nyproduktionsprojekten Studenten 1 och Bonden 7 har under året blivit preliminärt certifierade enligt Miljöbyggnad nivå Silver.

2.2 Delmål: Kommunens och dess helägda bolags ny- och ombyggnadsprojekt bidrar till minskade avfallsmängder genom återbruk samt till minskade nivåer av skadliga ämnen i varor och kemiska produkter samt verka för detta hos privata aktörer

Bedömning 2024: 😊 Delmålet kan uppnås

Genom att återanvända material bidrar kommunen till en cirkulär ekonomi och hållbart nyttjande av resurser. För att återanvändning ska vara möjligt är det nödvändigt med dokumentation över vilka kemiska produkter som använts. Indikatorer som valts till detta delmål följer upp miljöbedömning och dokumentation av kemiska produkter (2.2.1) samt återbrukade produkter och material i byggprojekt (2.2.2).

Indikatorer för delmålet visar på att utvecklingen går åt rätt håll med möjlighet att uppnå delmålet 2025.

Projektet *Återbruk i kommunkoncernen* som påbörjades 2023 kommer att avslutas i början av 2025 för att sedan implementeras i linjen. Ett IT-system kommer upphandlas för att underlätta att återbruka, samt möjliggöra en systematisk uppföljning.

Både Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB ställer krav på dokumentation av varor och kemiska produkter i miljödatabasen Sunda Hus Miljödata i samtliga investeringsprojekt. Därmed uppfylls målvärdet om att 100 % av varor och kemiska produkter i slutförda ny- och ombyggnadsprojekt är miljöbedömda och dokumenterade.

Huddinge Samhällsfastigheter AB har även som grundkrav att bedömning A och B ska väljas och endast i undantagsfall så väljs varor med sämre bedömning. Målet är att 80 % av dokumenterade varor ska vara bedömda A eller B. Resultatet för 2024 blev 86 % för stängda

projekt. I de öppna projekten så är resultatet 88 %. För att säkerställa att andelen godkända varor i byggnaderna kontinuerligt ökar genomförs utbildningsinsatser för leverantörer, både vid tecknande av nya ramavtal och löpande i samtliga investeringsprojekt.

Kommunens fastighetsbolag har under 2024 implementerat en mer systematisk uppföljning avseende återbruk än tidigare genom återbrukssystemet CCbuild och fortsätter arbeta med interna rutiner och omhändertagande av eftersläpning i loggning och uppföljning för att säkerställa en korrekt inrapportering. För vissa byggvaror används schablonvärden då emissionsdata saknas.

2024 års resultat för Huddinge Samhällsfastigheter AB visar en total klimatbesparing på 62,9 ton CO₂e där återbruk av sopskåp i betong står för cirka 50 ton CO₂e. Andra exempel på återbrukade varor inom organisationen inkluderar ventilationsaggregat, isolering, byggskivor, fönster och undertakslattor.

Huge Bostäder AB har under 2024 återbrukat bland annat kabelstegar, vitvaror, innerdörrar samt inredning i lokalanpassningar. En stor post under året var återbruk av ett helt kök till en av hyresgästföreningens lokaler. De byggprodukter som varit möjliga att följa upp visar en besparing på 14 ton CO₂e för år 2024. En stor post som inte varit möjlig att följa upp, men som bör nämnas är återbruket som gjorts inom ett skyddsrumprojekt som innefattar tunga betongelement som genererar en stor klimatbesparing.

Återbruk har skett i kommunen och fastighetsbolagen långt innan 2024, det är dock först i år som fastighetsbolagen beräknat utsläppsbesparingen i slutförda projekt.

Resultatet för 2024 på 76,9 ton CO₂e i klimatbesparing från återbruk har överträffat målvärdet för 2025 (60 ton CO₂e).

Slutsats

Kommunens fastighetsbolag jobbar aktivt med att bli mer hållbara i sitt byggande. Bland annat bidrar undertecknandet av Klimatarena Stockholms ”klimatlöfte” till detta och fastighetsbolagens bedömning är att utsikterna är goda att nå uppsatta mål till 2025.

Inom samhällsplaneringen sker också arbeten som bidrar till måluppfyllelsen och det är positivt att det utförs klimatberäkningar för den nya översiktsplanen. Bedömningen sedan föregående bokslut kvarstår om att det inte går att säga något om huruvida kommunens sammantaget gör tillräckligt i sina samhällsbyggnadsprojekt för att nå målen inom hållbart byggande. För att göra den bedömningen kan det behövas mer precisa mätbara mål i kombination med konkreta åtgärder samt sannolikt förändrade arbetssätt.

Vatten

Övergripande mål: Vattenkvaliteten i Huddinges sjöar och vattendrag ska förbättras och uppnå god ekologisk och kemisk status i enlighet med Vattendirektivet. Inget vatten får försämrats. Grundvattnet i kommunen ska vara av god kvalitet.

Övergödning är det största problemet i Huddinges sjöar och vattendrag som framför allt orsakas av höga fosforhalter. Hälften av sjöarna uppfyller inte miljökvalitetsnormen för god ekologisk status. De lokala åtgärdsplanerna/-programmen samt kommunens dagvattenstrategi är grundbultarna i arbetet med att nå god ekologisk och kemisk vattenstatus i kommunens sjöar och vattendrag. Måluppfyllelsen förutsätter att arbetet med de lokala åtgärdsplanerna/-programmen intensifieras samt att en hållbar dagvattenhantering planeras utifrån kommunens dagvattenstrategi i alla planprocesser.

Temaområdet som helhet har en positiv trend, men delmålen 3.1: *Näringstillförseln till kommunens sjöar och vattendrag ska minska* och 3.3: *Hantering av dagvatten inom kommunen bidrar till förbättrad ekologisk och kemisk status i kommunens sjöar och vattendrag* bedöms ändå som svåra att uppnå under programperioden. Delmål 3.2: *Kommunens arbete bidrar till att sjöar och vattendrag har naturliga ekosystem med goda livsmiljöer och spridningsvägar för växter och djur* bedöms med rätt prioriteringar kunna uppnås under programperioden.

Bedömning övergripande mål: 😊 Trenden är positiv, men målet blir svårt att nå

3.1 Delmål: Näringstillförseln till kommunens sjöar och vattendrag ska minska

Bedömning 2024: 😊 Trenden är positiv, men delmålet blir svårt att nå

Enskilda avlopp är en stor källa till näringsläckage och att fler enskilda avlopp blir godkända innebär att näringsämnen som släpps ut till mark och vatten, samt riskerna för att grundvattnet förorenas, minskar.

Under 2024 blev kommunens inventering av fastigheter med enskilda avlopp klar. Ett inventeringsarbete som har pågått under cirka åtta år. Andelen enskilda avlopp som är godkända ligger år 2024 på 95 %, en ökning med 10 procentenheter jämfört med föregående år. Uppföljningsarbetet kan dock sträcka sig fram till 2026. Detta då det kan ta upp till två år att genomföra de åtgärder som krävs för att avloppen ska bli godkända

Indikatorn (3.1.1) följer enbart upp andel enskilda avlopp *utanför* Stockholm Vatten AB:s verksamhetsområde. Det finns även cirka 800 fastigheter som fortfarande har enskilt avlopp men ligger *inom* kommunalt VA-område. Det gäller framför allt omvandlingsområden som Glömsta, Gladö kvarn, Vidja med flera. De flesta av dessa kommer att ansluta sig till det kommunala nätet fram till 2029, i och med att VA-utbyggnad i Vidja blir klar (ca 600 fastigheter). Först därefter kan kommunen göra tillsyn på de som inte anslutit sig. Det finns däremot fastigheter i andra delar av VA-området som kommunen kan inventera 2025 och framåt. Under 2024 påbörjades inventering av enskilda avlopp inom VA-område i Gladö kvarn.

Kommunen har lokala åtgärdsplaner/-program (LÅP) för fem prioriterade sjöar som inte uppnår god ekologisk status. Dessa är Trehörningen och Orlången som i sin helhet ligger inom Huddinge kommun, samt Drevviken, Långsjön och Magelungen-Forsån som geografiskt delas med andra kommuner. Åtgärderna i dessa planer/program syftar till att minska mängden fosfor och andelen åtgärder som har genomförts eller är pågående ökar successivt för varje år. Varje genomförd åtgärd förväntas bidra till en reducering av fosforhalter och därmed öka vattenkvaliteten i dessa sjöar.

För sjöarna Orlången och Trehörningen (indikator 3.1.2) har tre åtgärder genomförts under 2024. Dessa är våtmarker i Sjötorp, våtmark i Stensättra samt våtmarker i Ebbadalsdiket (klart mars 2025). Alla är åtgärder tillhörande LÅP Orlången. Våtmarken i Ebbadalsdiket bedöms bidra till en betydande fosforreduktion (cirka 60 kg/år) och det är mycket positivt för Orlången att åtgärden nu genomförs.

Detta innebär att 71 % av åtgärderna (inklusive löpande åtgärder) nu är genomförda enligt de lokala åtgärdsplanerna för Orlången och Trehörningen.

För Trehörningen är det av stor betydelse att reningsanläggningen vid Invallningen kommer till för att önskad fosforreduktion för sjön ska kunna nås. Även om ett flertal av åtgärderna är genomförda bedöms endast en tredjedel av nödvändig fosforreduktion vara uppnådd för Trehörningen.

Utmaningarna för Orlången och Trehörningen är framför allt att få till en god rening för befintlig och tillkommande fosforbelastning i samband med den stora exploatering som ska ske i Storången och Flemingsbergsdalen, samt att hitta platser och tekniska lösningar för de platsspecifika åtgärder som kvarstår för att åtgärda befintlig belastning. Att genomföra denna typ av åtgärder innebär också i många fall långa processer. Målet om 100 % genomförda åtgärder för sjöarna Orlången och Trehörningen bedöms därmed inte kunna uppnås till 2025.

Under 2024 har fem åtgärder färdigställts för sjöarna Magelungen, Drevviken och Långsjön (indikator 3.1.3). Det är fyra mindre åtgärder i gatumiljö (infiltrationsytor) tillhörande LÅP Långsjön, samt aluminiumfällning av Drevviken. Fällningen har skett i tre omgångar och sista omgången blev klar 2024. Fällningen beräknas minska Drevvikens interna fosforbelastning med cirka 3 000 kg fosfor/år och är en mycket viktig åtgärd för Drevvikens vattenkvalitet. Det initiala resultatet av fällningen visar på påtagligt reducerade fosforhalter.

Detta innebär att 50 % av åtgärderna inom Huddinge kommun är genomförda för sjöarna Drevviken, Långsjön och Magelungen (inkluderat löpande åtgärder). Dock är det framför allt mindre gatuåtgärder med låg reningsgrad som genomförts och man ligger fortfarande långt ifrån 50 % om man ser till den fosforreduktionen som krävs för att nå god status i sjöarna, och av utpekade platsspecifika åtgärder är endast 20 % genomförda.

De största utmaningarna för att få till ytterligare åtgärder för Magelungen, Drevviken och Långsjön är att få tillgång till utpekade plaster. Detta då det ofta finns andra intressen vid många av åtgärdsplatserna. Flera platser faller även bort på grund av att det vid närmare

utredning visar sig vara tekniskt svårt och/eller orimligt kostsamt att göra en åtgärd. Att hitta en alternativ plats för rening tar tid och är inte alltid möjligt. För LÅP Långsjön, där trenden avseende fosforhalter går åt fel håll, kommer en utvärdering att genomföras under 2025 för att hitta andra möjliga åtgärder för att nå betinget.

3.2 Delmål: Kommunens arbete bidrar till att sjöar och vattendrag har naturliga ekosystem med goda livsmiljöer och spridningsvägar för växter och djur

Bedömning 2024: 😊 Delmålet kan uppnås

Arbete med att fastställa nuläge och målvärde för indikator 3.2.2 (Areal återskapad våtmark sedan 2011) pågick under 2021 och utgick från de värden som ditintills rapporterats in i Miljöbarometern, vilka var från 2019. Det gjorde att åtgärder kopplat till att återställa våtmarker som genomfördes därefter inte kom med i nulägesiffran. Därutöver har det skett ett missförstånd i att 2019 års rapportering inte är en sammanställning av våtmarker som återskapats 2011–2019, utan endast den areal som återställts det året (2019). Den totala arealen våtmark som återskapats mellan 2011–2019 var alltså större än vad som antogs i framtagandet av detta miljöprogram. Från 2011 till 2022 har 30,28 hektar våtmark återskapats. Korrekt nuläge för 2022 är alltså 30,28 hektar och inte 12,5 hektar som står i miljöprogrammet nu. Detta ledde till ett målvärde lägre satt än avsett. Ingen ändring av indikatorns målvärde har skett i efterhand och det ser därför ut som att kommunen redan har nått målet till 2025 med råge.

Kommunen arbetar aktivt med återskapande av våtmarker och har från 2011 återskapat 42,5 hektar våtmark. Våtmarker bidrar till flera positiva effekter och tillhandahåller flertalet ekosystemtjänster så som rening och fördröjning av vatten, kolsänkor samt bidrar till den biologiska mångfalden. I Ebbadalsdiket har cirka 4 hektar våtmark återskapats. I Sjötorp har flera mindre våtmarker som sammanlagt uppgår till cirka 0,5 hektar anlagts under året. De planerade vattenvårdsåtgärderna i Balingsholmsdalgången har inte kunnat genomföras på grund av att erhållna offerter visat på orimligt höga kostnader.

En inventering av var potentiella våtmarker kan anläggas i kommunen genomfördes under 2024 och kommer att bli ett viktigt underlag för det fortsatta våtmarksarbetet under 2025. För att genomföra planerade våtmarker såsom Balingsholmsdalgången och våtmarker som har fallit ut i våtmarksinventeringen krävs det att det finns en tillräcklig budget och personella resurser som kan driva arbetet.

Under 2024 har cirka 50 meter dike från Kärrsjön meandrats till ett slingrande vattendrag inom projekt Ebbadalsdiket. Takten för återskapande av vattendrag som gynnar det naturliga ekosystemet (indikator 3.2.1) är dock låg och en tydligare prioritering av att genomföra denna typ av åtgärd krävs för att målet till 2025 ska kunna nås. Vid exploateringar riskerar våtmarker och vattendrag att försvinna. Om detta skett under året syns inte i denna miljöuppföljning.

3.3 Delmål: Hantering av dagvatten inom kommunen bidrar till förbättrad ekologisk och kemisk status i kommunens sjöar och vattendrag

Bedömning 2024: 😊 Trenden är positiv, men delmålet blir svårt att nå

Uppmätta fosforhalter visar att trenden för sjöarna Trehörningen, Orlången, Magelungen och Drevviken är positiv med treårsmedelvärden som visar att fosforhalterna sjunker. Den positiva trenden bedöms framför allt bero på aluminiumfällningarna som genomförts i dessa sjöar. För Orlången, Magelungen och Drevviken bedöms önskade fosforhalter att kunna nås till 2025. För Trehörningen bedöms målvärdet till 2025 trots en positiv trend inte att nås. För Långsjön går trenden åt fel håll och fosforhalterna ökar. Det beror främst på en extern belastning som är för stor och målvärdet till 2025 bedöms inte kunna nås. För alla sjöar kvarstår en extern fosforbelastning som behöver åtgärdas för att inte fosforhalterna ska börja öka igen längre fram i tiden (*se delmål 3.1 för åtgärder som genomförs*).

De lokala åtgärdsplanerna/-programmen som kommunen tagit fram syftar till att reducera mängden fosfor som redan existerar och även om alla åtgärder genomförs är det ingen garanti för att sjöarna når upp till miljökvalitetsnormerna. Parallellt med detta arbete behöver kommunen arbeta med att minska tillkommande fosforbelastning från dagvatten i samband med de exploateringar som sker i kommunen. Dagvatten är den största källan till fosfortillförsel till de tätortsnära sjöarna och hårdgjorda ytor ökar mängden dagvatten som uppkommer.

Vid ny bebyggelse finns det lagkrav på att man inte får riskera att försämra en vattenförekomsts vattenkvalitet. För att inte belasta sjöarna med ökade fosforhalter vid ny bebyggelse tas det fram dagvattenutredningar i alla detaljplaner.

Vidare behöver kommunen i samverkan med Stockholm Vatten AB fortsätta prioritera att identifiera samt åtgärda felkopplingar av spillvatten, då det leder till en stor negativ påverkan på sjöarna om det inte upptäcks och åtgärdas i tid.

Slutsats

En framdrift i vattenvårdsarbetet kan ses under 2024 och vattenkvaliteten i kommunens sjöar och vattendrag förväntas att förbättras under programperioden. Det sker dock inte i den utsträckning att alla sjöar bedöms nå målen till 2025 och god ekologisk status till 2027, i enlighet med Vattendirektivet. Arbetet för att uppnå god vattenstatus behöver intensifieras och ytterligare prioriteras de kommande åren, både genom att genomföra nödvändiga åtgärder för att hantera effekterna av historiska utsläpp, men även för att förhindra nytillförsel av övergödande och miljöskadliga ämnen från avlopp och dagvatten.

Åtgärder enligt de lokala åtgärdsplanerna/-programmen behöver behandlas som en förutsättning i den fortsatta samhällsutvecklingen för att det ska vara möjligt att nå målen om god vattenkvalitet. Framför allt för sjöarna Trehörningen och Långsjön kommer det att krävas ytterligare arbete för att förbättra vattenkvaliteten.

Kommunens arbete med att återställa våtmarker fortsätter att vara framgångsrikt och det är mycket positivt ur flera aspekter att andelen våtmark i kommunen fortsätter öka. Det bidrar till ökad vattenrening, minskad klimatpåverkan samt ökad rekreation och stärkt biologisk mångfald.

Biologisk mångfald och friluftsliv

Övergripande mål: Bevara, stärka och utveckla den biologiska mångfalden samt vidareutveckla den sammanhängande grönsstrukturen som skapar värde för människor, naturen och samhället i stort

Förlusten av biologisk mångfald är ett av de största globala miljöproblemen idag och även i Sverige minskar den biologiska mångfalden i snabb takt. Anpassad naturvårdsskötsel i kommunens naturreservat, parker och gröna områden utgör en viktig del i arbetet med att bevara den biologiska mångfalden. Måluppfyllelsen förutsätter att kommunen säkerställer, utformar, förvaltar och utvecklar dessa områden, i synnerhet de områden som utpekats med höga naturvärden i kommunens naturvärdesinventering.

Samtliga delmål inom temaområdet har en positiv eller oförändrad trend under 2024 och bedöms i dagsläget som delvis uppnådda. Med rätt prioriteringar bedöms delmål 4.1 samt 4.2 ha goda möjligheter att uppnås under programperioden, även om indikatorn 4.1.1 är svårbedömd. Gällande delmål 4.3 bedöms indikatorerna 4.3.1, 4.3.2 samt 4.3.4 med rätt prioriteringar ha goda möjligheter att uppnås under programperioden. För indikator 4.3.3 är förutsättningarna för att bibehålla nuvarande areal jordbruksmark som odlas ekologiskt god, men utsikterna för att utöka arealen begränsad.

Även kommunens aktiva arbete med att återställa våtmarker gynnar biologisk mångfald. Våtmarker är bland de mest artrika miljöerna i Sverige och är viktiga för hotade arter. Arbetet med att återställa våtmarker beskrivs under temaområdet Vatten.

Bedömning övergripande mål: 😊 Målet kan uppnås

4.1 Kommunen arbetar med att öka spridning av olika arter samt bevarar och utvecklar områden med naturvärdesklass 1, 2 i syfte att stärka den biologiska mångfalden i bebyggd miljö

Bedömning 2024: 😊 Delmålet kan uppnås

Delmålet som syftar till att bevara och utveckla områden med naturvärdesklass 1 och 2 är svårbedömt, även om uppföljningen visar samma antal hektar med naturvärdesklass 1 och 2 jämfört med föregående år. Som nämndes i miljöbokslutet 2023 är nulägesvärdet från 2022 problematiskt. Dels utifrån att det saknas en sammanställning av samtliga genomförda naturvärdesinventeringar i kommunen och dels eftersom nulägesvärdet är levande i och med att den förändras när nya naturvärdesinventeringar genomförs. Inom kommunen finns en stor andel mark som inte har inventerats utifrån naturvärdesklass och det innebär att nulägesvärdet kan öka samtidigt som mark med naturvärdesklass (1 eller 2) exploateras, utan att det syns i miljöuppföljningen.

Exploatering av mark sker inte heller förrän efter en längre tid. Kommunen hade innan antagandet av miljöprogrammet fattat beslut om vissa områden (Björnkulla och Loviseberg) där en fragmentering av naturmiljöer skulle komma att påverka, varför målvärdet till 2025 för indikatorn är lägre än nuläget 2022. I dagsläget finns utöver dessa områden flertalet pågående

planer där områden med naturvärdesklass 2 finns inom planområdet, vilket innebär risk för exploatering. Inom ramen för miljöbokslutet är det dock svårt att kartlägga om och i så fall hur stor yta av dessa områden som kommer att tas i anspråk. Utifrån vad som är känt har inget område med naturvärdesklass 1 och 2 tagits i anspråk under 2024. Om/när detta sker bör det dock framgå inför beslut till exempel i tjänsteutlåtande och planbeskrivning att exploateringen innebär en målkonflikt i förhållande till miljöprogrammet.

Utsikterna att nå målvärdet 2025 förefaller goda utifrån tillgänglig information, men är dock svårbedömt med bakgrund av nämnda osäkerhetsfaktorer som framkommit avseende uppföljningen av indikatorn.

Kommunen har under 2024 fortsatt ställa om kommunägda gräsytor till skötsel som gynnar den biologiska mångfalden. Under 2022 uppdaterades kommunens skötselkartor och 17 hektar gräsytor identifierades som möjliga att ställa om till ängsskötsel. Under år 2024 har 2,5 hektar identifierade kommunägda gräsytor ställts om från bruksgräs till skötsel som gynnar den biologiska mångfalden. Sammanlagt har 11 hektar gräsytor ställts om, vilket innebär att målvärdet för 2025 har uppnåtts redan 2024. Tidigare stickkontroller av omställda ytor, visar på att insekter snabbt hittar dessa ytor. Framöver kommer kommunen att fokusera på skötseln av de omställda ytorna och vidareutveckla processer för att säkerställa en långsiktig, hållbar förvaltning av dessa. Kommunen kommer även att fortsätta arbetet med att ställa om kvarvarande gräsytor som identifierades som möjliga att ställa om till ängsskötsel.

4.2 Kommunen och dess helägda fastighetsbolag tillgodoser invånarnas behov av gröna miljöer samt tillgängliggör naturen.

Bedömning 2024: 😊 Delmålet kan uppnås

Huddinge kommun är återigen rankad som bästa friluftskommun i Stockholms län 2024 och är på 13:e plats nationellt. Huddinges totalpoäng är 31,5 av 34 möjliga. Den fina placeringen beror sannolikt på satsningar på tillgänglighet, fler guidningar och föreläsningar för allmänheten vilket ger poäng i enkätundersökningen. Det utåtriktade arbetet är viktigt för hög placering i friluftsenkäten. Tack vare samarbete med exempelvis ABF nås människor som annars är svåra att få ut i naturen. Samverkan med föreningar har förbättrats och intensifierats under 2024. Utsikterna för att nå målvärdet 2025 är goda under förutsättning att den utåtriktade verksamheten fortgår 2025 och att tillräckliga medel finns för att upprätthålla tillgänglighet och att hålla friluftsanordningar välskötta. Uppdraget till kommunstyrelsen att under 2025 utreda ett koncept för en mobil naturskola samt förutsättningarna för ett naturrum kan också bidra till att i framtiden ytterligare förbättra Huddinges ranking som friluftskommun.

Andel invånare som har max 300 meter till mindre grönyta eller park i Huddinge är på en oförändrad nivå jämfört med tidigare år. Tillgängligheten till grönområden är mycket god i Huddinge kommun. Endast marginella förändringar syns sedan föregående mätning då bostadsbyggandet varit relativt lågt under ett antal års tid samtidigt som få nya parker tillkommit. Vidare är det värt att notera att närheten till mindre grönyta eller park minskade från 96,6 % till 87 % mellan år 2021 och 2022. Skillnaden beror på att det användes andra

parametrar i framtagande av nuläget jämfört med tidigare år. Innan 2022 togs värdet för indikator 4.2.2 närhet till mindre grönyta (0,1 – 5 ha) fram genom att ytor större än 5 hektar också inkluderades. I värdet för 2022 och senare inkluderas däremot endast ytor i intervallet mellan 0,1–5 hektar. Vid analys av invånare som har max 300 meter till mindre *eller* större grönyta är procentsatsen 99,3 %. Målvärdet bedöms kunna uppnås under programperioden.

Andel invånare som har närhet till större grönyta är oförändrad jämfört med tidigare år. Historiskt syns en ökning från 88,4 % 2021 till 94,1 % 2022. Det beror på att buffertavståndet ändrades från 615 meter till 800 meter. Målvärdet bedöms kunna uppnås under programperioden.

4.3 Förvaltning av kommunägda natur- och jordbruksmarker bidrar till att stärka den biologiska mångfalden.

Bedömning: 😊 Delmålet kan uppnås

Arealen naturbetesmark har under 2024 ökat från 296 hektar till 365 hektar. Externa djurhållare har varit avgörande och skapat stabilitet i förvaltningen av naturbetesmarkens biologiska värden. En viktig förutsättning för att ha externa djurhållare i Huddinge har varit att kommunen haft möjlighet att erbjuda daglig tillsyn av djuren under betessäsongen. Det ökade samarbetet med de externa djurhållarna har även bidragit med mervärden exempelvis lokal matproduktion. Ökningen av naturbetesmark har skett trots att tre av fem arrendegårdar stått tomställda. Utsikterna för att nå och överstiga målvärdet 2025 är goda förutsatt att det finns medel till stängsel och personal till djurtillsyn samt djurhållare som vill ha betesdjur i Huddinge. I framtiden finns goda förutsättningar för ett utökat bete i naturbetesmark i och med planerade kompensationsåtgärder.

Kommunens arbete med att slå ängsmarker bedrivs systematiskt sedan flera år tillbaka. Årets slåtter genomfördes enligt plan och ingen förändring i areal hävdade ängsmarker har skett jämfört med tidigare år. För att nå målvärdet till 2025 behöver utrymme finnas i driftbudget att utöka slåttarn med två hektar.

Avseende areal jordbruksmark som odlas ekologiskt enligt EU:s eller KRAV:s regler anses ingen förändring skett jämfört med tidigare år. Detta eftersom ytor som tidigare sköttes av arrendatorer under 2024 sköts av kommunen som vall eller träda och inga bekämpningsmedel eller konstgödsel har använts. Förutsättningarna för att bibehålla nuvarande areal jordbruksmark som odlas ekologiskt är god, men utsikterna för att utöka arealen är begränsad eftersom Björksättra gård och Balingsholms gård saknar arrendatorer.

Ingen förändring har skett under 2024 avseende andelen av kommunens yta som är skyddad natur. Kommunfullmäktige beslutade under 2024 om upphävande av delar av berörda naturreservat enligt vägplan för Tvärförbindelse Södertörn samt att utvidga Orlångens naturreservat som kompensationsåtgärd, vilket sammantaget ökar den totala arealen naturreservat. Beslutet är dock överklagat och har därför ännu inte vunnit laga kraft. Natur- och stadsmiljönämnden har även under 2024 utrett förutsättningarna för att inrätta Kynäsberget som naturreservat. Ett eventuellt beslut om att påbörja reservatsbildning skulle

komma att påverka målvärdet positivt på sikt. Sammanfattningsvis är utsikterna för att nå målvärdet 2025 goda.

Slutsats

Temaområdet som helhet bedöms ha en mycket god måluppfyllelse under programperioden. Kommunen har under många år satsat målmedvetet på att långsiktigt skydda natur för att bevara den biologiska mångfalden och möjligheten till naturupplevelser och friluftsliv även för kommande generationer, och detta arbete fortgår. Den kommunägda natur- och jordbruksmarken förvaltas på ett ambitiöst och professionellt sätt vilket bidrar till att stärka och utveckla den biologiska mångfalden. Kommunägda gräsytor ställs om till ängsskötsel och när områden med höga naturvärden bevaras och utvecklas bidrar kommunen till att vidareutveckla den sammanhängande grönstrukturen.

Det som dock framkommit är att utsikterna för att utöka arealen jordbruksmark som odlas ekologiskt är begränsad eftersom Björksättra gård och Balingsholms gård saknar arrendatorer. Delmål 4.1 riskerar även att inte efterlevas då flertalet pågående planer innefattar områden med naturvärdesklass 2, vilket innebär risk för exploatering. När det sker bör det i ett tidigt skede lyftas som ett avsteg från miljöprogrammet, så att det blir ett tydligt ställningstagande inför politiskt antagande av planprojektet/detaljplan.

Gifter i miljön

Övergripande mål: Användningen av farliga ämnen i samhället ska minska samt spridning av miljögifter som har negativ inverkan på miljö och människor ska minimeras. Luften i Huddinge ska fortsatt vara ren och inte skadlig för människor, djur och växter

Användning och spridning av farliga ämnen är en risk för hälsan för både kommunens invånare och anställda. Kommunens värdefulla resurser i form av vatten, mark och luft riskerar också att försämrats. Kommunens handlingsplaner för gifter i miljön, förorenade områden samt avfallsplan utgör viktiga delar i arbetet med att minska spridningen av miljögifter. Måluppfyllelsen förutsätter att kommunens nämnder och bolag har ett strukturerat kemikaliearbete.

För temaområdet Gifter i miljön bedöms ett av tre delmål kunna uppnås. Luftkvaliteten (delmål 5.1) ligger under miljökvalitetsnormerna med undantag för de mest trafikerade vägarna i kommunen, där få människor stadigvarande vistas. För delmål 5.2 som syftar till att fasa ut farliga ämnen och minimera spridning av miljögifter syns en positiv trend, och att det bedrivs ett aktivt arbete i flera delar av kommunens verksamheter. Arbetet med förorenad mark bedöms ske strukturerat och med prognos att nå satta målvärden för indikatorerna under programperioden.

Andelen inköp av miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter minskar och den kommunövergripande handlingsplanen för att fasa ut farliga ämnen har inte varit möjlig att följa upp fullt ut för hela kommunens verksamhet. Hela organisationen har inte inkommit med underlag, vilket har gjort att det inte går att bedöma om målet nås. I slutet av 2024 köptes ett kemikaliehanteringssystem in som kommer att underlätta delar av uppföljningen framöver. Gällande avfall är målet svårt både att bedöma och att påverka då statistiken inte fullt ut är tillförlitlig samt att det främst handlar om invånarnas vanor och beteenden.

Bedömning övergripande mål: Svårbedömd måluppfyllelse

5.1 Delmål: Kommunen arbetar för att luften där människor stadigvarande vistas inte överstiger farliga nivåer

Bedömning 2024: Delmålet kan uppnås

Luftkvaliteten i Huddinge påverkas i stor utsträckning av avgaser som genereras av transporter som sker inom kommunens gränser. Med trafikbelastning ökar halterna av skadliga partiklar och kväveoxider. Genom satsningar på hållbara resor där gång, cykel, kollektivresor och fossiloberoende fordon prioriteras förbättras luftkvaliteten i kommunen. Indikatorer som valts till detta delmål följer därmed upp årsmedelvärdet av partiklar (5.1.1) och kväveoxider (5.1.2).

Luftkvaliteten i Huddinge ligger stadigt under miljökvalitetsnormerna och därmed kommunens målvärde för luft i större delen av kommunen samt på de platser där människor stadigvarande vistas. Miljökvalitetsnormerna för både partiklar och kväveoxider överskrids dock på de mest trafikerade vägarna. Mål och åtgärder som syftar till minskade växthusgasutsläpp från transporter bidrar till att förbättra luftkvaliteten utmed kommunens vägar.

5.2 Delmål: Kommunen och dess helägda bolag ska fasa ut farliga ämnen och minimera spridningen av miljögifter som kan skada människor och natur

Bedömning 2024: 😊 Trenden är positiv, men delmålet blir svårt att nå

Vardagsprodukter som leksaker, elektronik, textil och rengöringsmedel kan innehålla kemiska ämnen med egenskaper som ökar riskerna för negativa hälso- och miljöeffekter. Kommunen kan minimera spridningen av miljögifter genom att bland annat fokusera på miljömärkning och miljöcertifiering vid inköp.

I kommunen finns flera förorenade områden som riskerar att påverka människor och miljö och som oftast är historiska skulder men som likväl behöver åtgärdas. Indikatorer som valts till detta delmål följer upp handlingsplan för gifter i miljön (5.2.1), andel inköp av miljöcertifierade och miljömärkta varor (5.2.2), inventering och riskklassning (5.2.3) samt påbörjad markundersökning (5.2.4) kopplat till förorenade områden.

Delmålets indikatorer visar på en varierat resultat vilket gör det svårt att bedöma delmålet som helhet. De största utmaningarna tycks ligga i att vända den nedåtgående trenden för inköp av miljöcertifierade och miljömärkta varor, samt tillse att samtliga förvaltningar arbetar med att fasa ut farliga ämnen enligt handlingsplanen för gifter i miljön, som även detta år, inte varit möjlig att följa upp fullt ut då underlag inte inkommit från samtliga verksamheter. Att trenden bedöms positiv för delmålet beror framför allt på det systematiska arbete som bedrivs av kommunens egen initierade tillsyn och hantering av för förorenande områden samt att många av kommunens verksamheter under året arbetat aktivt med handlingsplanen för gifter i miljön.

För handlingsplanen visar det sammanslagna resultatet från de svarande förvaltningarna och bolagen att 90 % av åtgärderna är genomförda eller bedömda som ej relevanta i verksamheterna. Resultatet visar på att trenden utvecklas i rätt riktning. Resultatet för 2024 är mer heltäckande än tidigare år då fler förvaltningar har genomfört denna uppföljning. Dock saknas uppföljning från verksamheter som berörs av flertalet av handlingsplanens åtgärder.

Handlingsplan Gifter i miljön har reviderats och åtgärderna delvis skärpts sedan tidigare uppföljning. De områden i handlingsplanen som i högst grad är åtgärdade är leksaker samt byggnader, lokaler och utomhusmiljöer. Det beror både på att verksamheterna själva har rådighet över åtgärderna och att många förvaltningar har angett att åtgärderna inom dessa områden inte är relevanta för enskilda verksamheter. Områden som är genomförda i lägre grad är kläder och textilier samt livsmedel och dricksvatten. Inom de områdena är det många som anser sig vara berörda och har börjat att arbeta med frågan, men att de inte är klara med arbetet. Kommunorganisationen behöver under året 2025 genomföra ett aktivt arbete med handlingsplanen då målsättningen i miljöprogrammet är högt satt och 100 % av åtgärderna ska vara genomförda 2025. För att verkligen minska mängden farliga ämnen i omgivningen är det av vikt att samtliga förvaltningar arbetar aktivt med åtgärderna, särskilt de verksamheter som berörs av flertalet av handlingsplanens åtgärder, och se vad den egna verksamheten kan bidra med.

Trenden för andelen miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter som köps in fortsätter nedåt. För 2024 ligger andelen inköp av miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter på 16,9 %, vilket är långt ifrån målet om 50 % till år 2025 och en minskning med 16 procentenheter jämfört med 2022. Orsaken kan eventuellt bero på omvärldsläget, att varor och produkter blivit dyrare och att organisationens utrymme att prioritera miljöcertifierade eller miljömärkta varor och produkter har minskat. Att välja miljömärkta varor och produkter bygger idag på frivillighet hos verksamheterna och verktygen kommunen har för att öka andelen är informationsspridning och påverkan av beteende. För att vända trenden krävs troligtvis att valmöjligheten att inte välja miljöcertifierat/miljömärkt behöver tas bort inom vissa kategorier och/eller att ekonomiska medel behöver skjutas till. Inom kommunens verksamhet finns skillnader där vissa verksamheter ligger högt och andra lågt i andelen. Riktade utbildningsinsatser och spridning av goda exempel bedöms också kunna bidra till att vända den negativa trenden.

Arbetet med den egeninitierade tillsynen för att inventera, riskklassa och genomföra markundersökningar på förorenade områden utgår från MIFO (Metodik för inventering av förorenade områden) där inventering och riskklassning (följs upp i indikator 5.2.3) utgör fas 1. I MIFO fas 2 ingår bland annat markundersökningar inom områden från fas 1.

Inventering har påbörjats på tio objekt inom branschklass 2 under år 2024, varav tre har riskklassats. Sammantaget har elva områden av de inventerade och riskklassade områdena rapporterats in till länsstyrelsen under programperioden. Att de inrapporterade riskklassade områdena på kommunal mark är färre än föregående år förklaras av att projekt med bidrag knutet till sig prioriterats och dessa har inte varit på kommunens mark. Avsatta resurser finns för att uppfylla målvärdet för 2025 om att 21 stycken områden som tillhör branschklass 2, där kommunen är markägare, ska inventeras och riskklassas.

Markundersökningar har under år 2024 genomförts på fem tidigare riskklassade förorenade deponier på kommunens mark. Sammantaget har åtta markundersökningar genomförts under programperioden och därmed är målvärdet om åtta markundersökningar under programperioden uppnått.

5.3 Delmål: Kommunkoncernen arbetar med att minska mängden uppkommen avfall i kommunen som en geografisk plats genom cirkulära flöden

Bedömning 2024: Svårbedömd måluppfyllelse¹⁴

Med utgångspunkt i EU:s avfallshierarki ligger tyngdpunkten i kommunens mål för avfall att bidra till att cirkulär ekonomi får större utrymme genom att förebygga uppkomsten av avfall och att främja återanvändning. Det avfall som ändå uppstår ska tas tillvara på bästa sätt, vilket bland annat tar sig uttryck i ökad materialåtervinning. För att komma högre upp i avfallstrappan behövs vidareutveckling av insamlingssystem som leder till högre sorteringsgrad samt riktade åtgärder som leder till beteendeförändringar. Indikatorer som valts

¹⁴ Inrapporteringen av avfallsstatistik sker i efterhand och bedömningen 2024 baseras på statistik för 2023.

till detta delmål följer upp mängden uppkommet avfall inom tre fraktioner. Inrapporteringen av avfallsstatistik sker i efterhand och i bokslut för 2024 presenteras siffror för 2023.

På ett övergripande plan kan noteras att avfallsmängderna minskat något för samtliga ägarkommuner för bolaget SRV återvinning AB och det är främst grovavfall och returpapper som minskat. Minskade avfallsmängder antas bland annat hänga ihop med rådande konjunktur men även trender som ökat återbruk och minskat matsvinn. En minskad total mängd påverkar dock både andelen hushållsavfall till materialåtervinning och energiåtervinning negativt. Där andelen materialåtervinning minskar och andelen energiåtervinning ökar något medan förhållandet mellan båda dessa egentligen behöver bli helt det omvända för att målen i avfallsplanen ska uppnås. Största utmaningen tycks vara att öka andelen hushållsavfall som materialåtervinns (*Uppföljningsrapport 2023 för avfallsplan 2021-2030, SRV återvinning AB*).

Från 1 januari 2024 började ett antal nya regler gälla rörande den kommunala avfallshanteringen. Lagändringarna är en implementering av EU-direktiv och fler ändringar är att komma de närmaste åren, med syfte att styra mot de högre stegen i avfallshierarkin. Det vill säga förebygga uppkomst av avfall och främja återbruk.

Under verksamhetsåret har SRV återvinning AB tecknat ett avtal med Stockholm Vatten och Avfall AB som har hand om återvinningscentraler inom Stockholm stad. Avtalet möjliggör för fler invånare att lämna avfall över kommungränserna, dock innebär det att tillförlitligheten i statistiken minskar.

Efter en positiv nedåtgående trend de senaste åren visar resultaten för 2023 (170 kg/inv) att mängden restavfall ökar i snitt med 3 kg/person jämfört med 2022. Huruvida målvärdet år 2025 (167 kg/inv) kommer nås för indikatorn 5.3.1 är därmed osäkert.

Stängningen av återvinningscentralen i Flemingsberg vid årsskiftet 2022-2023 har inneburit en förflyttning av grovavfall mellan kommunerna vilket medfört att den specifika siffran för Huddinge kommun inte längre är tillämplig för redovisning av indikatorn 5.3.2. Anledningen är att redovisningen av grovavfall tillfaller kommunen som det samlas in i. Avfallet som tidigare lämnades in på Flemingsbergs återvinningscentral och därmed redovisades till Huddinge kommun, tillfaller idag till största delen någon annan kommun och det finns inte möjlighet att med dagens uppföljning spåra vilken mängd grovavfall olika kommuners invånare ger upphov till. Siffran för insamlad mängd grovavfall per invånare för samtliga kommuner inom området där SRV återvinning AB är verksam uppgår till 121 kg/invånare för år 2023 och det finns inget som tyder på att Huddinges invånare skulle ligga på nivåer som skiljer sig markant från det gemensamma snittet.

Jämfört med tidigare år visar trenden på en positiv utveckling för SRV-kommunerna med minskade mängder grovavfall. Rådande konjunktur och en förmodad ökad trend av återbruk kan förklara minskningen. En del av minskningen kan också förklaras med att ett visst flöde av grovavfall sker till återvinningscentraler utanför SRV:s verksamhetsområdet då tillgången till Stockholms stads återvinningscentraler varit öppna för alla.

Insamlad mängd farligt avfall inklusive elavfall uppgick till 18 kg/invånare för år 2023, vilket är en minskning med 7 kg/invånare jämfört med år 2022. Minskningen kan förklaras av rådande konjunktur med minskade inköp av ny elektronik samt att andrahandsmarknaden för elektronik ökar.

Slutsats

Uppföljningen av temaområdet gifter i miljön visar att krafttag behövs för att vända den negativa trenden av minskad andel inköp av miljöcertifierade varor och produkter. Det finns stora skillnader inom kommunens verksamheter vilket tyder på att där ett engagemang och egen vilja finns så har man lyckats med att ha en större andel inköp av ekologiska livsmedel. Skarpare krav i upphandling i kombination med utbildning kan bidra till att öka andelen och vända trenden.

Kommunen behöver fortsatt aktivt arbeta med åtgärderna i handlingsplanen gifter i miljön för att nå uppsatt mål. Även i denna uppföljning syns stora skillnader inom kommunen där det i dag är okänt om och hur alla verksamheter deltar i arbetet. För att verkligen minska mängden farliga ämnen i vår omgivning är det av vikt att samtliga förvaltningar och särskilt de verksamheter som berörs av flertalet av handlingsplanens åtgärder så som skolverksamheter arbetar aktivt med handlingsplanens åtgärder. För att möjliggöra för detta kan mer riktade insatser som är anpassade för den enskilda verksamheten bidra till att fasa ut farliga ämnen.

Att använda befintliga plattformar/kontaktytor i kommunens verksamheter med invånarna för att sprida information om bland annat avfallsförebyggande arbete kan utvecklas. Exempelvis kan gröna bibliotek som är en etablerad plattform inom Huddinges bibliotek vidareutveckla sitt koncept för att sprida kunskap om avfallsförebyggande, återanvändning och återvinning till invånarna.

Informera och engagera

Övergripande mål: Huddinge kommuns anställda, invånare och verksamma ska ha god kännedom om miljöproblem och hur deras val till vardags bidrar till hållbar utveckling

Genom att arbeta med informationskampanjer och lyfta goda exempel som både invånare och verksamma kan relatera till visar kommunen att omställningen inte är en omöjlighet. God samverkan och engagemang mellan kommun, näringsliv, föreningsliv och invånare är en förutsättning för att tackla de miljö- och klimatutmaningar vårt samhälle står inför och bidra till att nå miljömålen för Huddinge som geografisk plats.

Temaområdet har två delmål kopplat till sig varav det ena, *6.1 Ökad medvetenhet om miljöarbetet*, bedöms kunna uppnås under perioden. Det andra, *6.2 Informerade och engagerade medborgare* bedöms osäkert huruvida det kommer att nås eller inte.

Kommunen jobbar aktivt med att nå ut med information till invånare och företag som ska leda till ökad miljömedvetenhet och engagemang i miljöfrågor genom sitt miljötillsynsarbete, det pedagogiska uppdraget och genom energi- och klimatrådgivningen. Flera av målen som syftar till att nå ut till kommuninvånarna ingår som ordinarie arbetsuppgifter hos dessa verksamheter. Internt lyfter kommunen goda exempel och kompetensutvecklar inom specifika områden och genom den grundläggande miljöutbildning kommunen har.

Bedömning av övergripande mål: 😞 Trenden är positiv, men målet blir svårt att nå

6.1 Delmål: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag arbetar för att höja medvetenheten och kunskapen om både miljöproblem och det interna miljöarbetet hos anställda och förtroendevalda

Bedömning 2024: 😊 Delmålet kan uppnås

Delmål 6.1, som handlar om att höja medvetenheten och kunskapen om både miljöproblem och det interna miljöarbetet hos anställda och förtroendevalda, bedöms kunna uppnås under programperioden. Kommunen tog under 2022 fram och lanserade en grundläggande miljöutbildning i syfte att höja medvetenheten och kunskapen om både miljöproblem och det interna miljöarbetet hos anställda och förtroendevalda inom såväl kommunen som fastighetsbolagen. Lanseringen skedde under andra halvan av 2022. Vid 2024 års utgång hade 2 626 medarbetare¹⁵ som varit anställda i minst nio månader slutfört miljöutbildningen. Det utgör 48 % av de anställda i samma kategori. 2023 hade 13 % av medarbetarna gått utbildningen, vilket vittnar om att det på flera håll bedrivits ett gediget arbete. Fler medarbetare än vad som redovisas kan ha genomfört utbildningen då det finns en möjlighet att genomföra den i grupp och att det sedan inte har registrerats korrekt. Därtill kan det finnas medarbetare som har genomfört utbildningen men missat något moment, vilket medför att den i underlaget registreras som icke slutförd.

¹⁵ Avser här tillsvidareanställda

Trenden är således positiv, men för att nå målet om att alla medarbetare (5 422 vid inhämtning av statistik för detta miljöbokslut) ska ha gjort utbildningen senast 2025 krävs dock ett fortsatt kommunikationsarbete och att indikatorn prioriteras under 2025.

Huge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB omfattas av delmålet, men har hittills valt andra utbildningsinsatser för att bidra till måluppfyllelse. Huddinge Samhällsfastigheter AB har ingen grundläggande miljöutbildning, men genomför anpassade genomgångar med nyanställda. Man jobbar på att ta fram en övergripande hållbarhetsutbildning som alla medarbetare ska genomgå.

Huge Bostäder AB erbjuder samtliga nyanställda en grundläggande miljöutbildning, samt olika anpassade utbildningar under året. Under Huge-dagen fanns möjlighet att delta i föreläsningsspass om mobilitet, återbruk och biologisk mångfald.

6.2 Delmål: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag arbetar med att informera och engagera invånare och verksamma i syfte att minska sin miljö- och klimatpåverkan

Bedömning 2024: 🟡 Svårbedömd måluppfyllelse

Delmålet handlar om att informera och engagera invånare och verksamma i syfte att de ska minska sin miljö- och klimatpåverkan. Kommunen genomför mycket gott arbete för att bidra till måluppfyllelse. Kommunikationsavdelningen vid kommunstyrelsens förvaltning har löpande under året, med utgångspunkt i kommunens miljöprogram, genomfört kommunikationsaktiviteter i syfte att informera och engagera Huddingefamiljen i kommunens klimat- och miljöarbete. Exempel på kommunikationsaktiviteter som genomförts under året:

Klimat och energi

- ”Gå- och cykla”-tävling för skolor
- Bilfri vecka
- Gatubelysning 100 % LED

Vatten

- Inte tvätta bilen på gatan
- Invigning av Kyrkdammens fördamm
- Flemingsbergsskogens våtmark

Biologisk mångfald och friluftsliv

- Ängar i staden
- Tips om att gynna för bin i sin trädgård
- Eklandskapet är en av de artrikaste miljöerna (Flemingsbergsviken)

Gifter i miljön

- Information om ny lagstiftning på avfallsområdet
- Information om SRV återvinning AB:s olika tjänster, exempelvis återvinningstur
- Loppmarknadens dag

Informera och engagera

- Miljöpriset och föreningsbidrag för miljöförbättrande åtgärder
- Framtida fritidsbibliotek

- Energi- och klimatrådgivningens olika evenemang

Kommunens bibliotek är en mötesplats för kommunens invånare och utgör samtidigt en viktig plattform för kunskapshöjande aktiviteter. Sedan ett par år tillbaka finns satsningen Gröna bibliotek¹⁶ där man tipsar om böcker och evenemang med fokus på klimat, hållbarhet och cirkulär ekonomi. Evenemang som visas i kalendarier märks upp med vilket Agenda 2030-mål evenemanget stödjer. Gröna bibliotek har en egen sida på bibliotekens webbplats och på flera bibliotek finns en särskild placering/hylla i biblioteket som heter Klimatsmart eller Hållbar utveckling, där biblioteken samlar många olika sorters böcker som visar vägar till omställning och minskad miljö- och klimatpåverkan.

Under 2024 hade Gröna bibliotek flera kunskapshöjande evenemang för allmänheten:

- Odlingsveckor på alla bibliotek, men bland annat fröer och sticklingsbyten, utställningar med böcker om hållbar odling/odlingsinspiration/biologisk mångfald, en informationskampanj om invasiva arter samt två författarbesök
- Klädbytdagar i samarbete med Naturskyddsföreningen
- Lappa- och laga workshop
- Teaterföreställning om biologisk mångfald
- Forskarföreläsningar om biologisk mångfald och klimatkrisen
- Återbruksstation och syhörna

Även energi- och klimatrådgivningen vid miljö- och bygglovsförvaltningen har en viktig roll för måluppfyllelsen för delmål 6.2, då de arbetar mycket med olika former av informationskampanjer gentemot invånare och verksamma i kommunen. Under 2024 startades ett nätverk för bostadsrättsföreningar i syfte att möjliggöra erfarenhets- och kunskapsutbyte. Förhoppningen är att föreningarnas kunskap om sina energisystem ska öka och att de därmed kan sänka sin energianvändning, sina kostnader och sitt klimatavtryck.

Energi- och klimatrådgivningen arrangerade i det regionala samarbetet tre webinarier till småhusägare på olika teman som energieffektivisering och solceller. Dessa hade ca 600 tittare från alla kommuner i länet. Ett webinarium med bostadsrättsföreningar som målgrupp och ett till företag genomfördes även det inom ramen för det regionala samarbetet. Dessa hade 81 respektive 52 tittare från hela länet. Under 2024 skickades 250 foldrar ut till två mäklarkontor i Huddinge. Foldrarna riktar sig till nyblivna villaägare och delas ut när kunder köper hus. Två rådgivningsbesök hos företag och tre rådgivningsbesök hos bostadsrättsföreningar genomfördes. Under Huddingedagen fick 89 personer rådgivning. Tio skolklasser i kommunen kunde genom sponsring från energi- och klimatrådgivningen kostnadsfritt besöka Tekniska museets utställning Hållbar vision: stad, som handlar om hållbara städer. Under året har 82 inkommande rådgivningar genomförts, varav fem var bostadsrättsföreningar och övriga privatpersoner. Alla som köper lagfart i Huddinge kommun får ett brev med

¹⁶ <https://bibliotek.huddinge.se/gr%C3%B6na-biblioteket#/>

information om att rådgivningen kan hjälpa dem att sänka sin energianvändning och klimatpåverkan, under 2024 skickades ca 600 brev ut.

Näringslivssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning har direktkontakt med många företag och verksamma i kommunen och har på så sätt möjlighet att bidra till måluppfyllelse. Under 2024 har man hjälpt till att marknadsföra energi- och klimatrådgivningen i deras nyhetsbrev, sociala medier-kanaler och på företagsportalen. Under Företagsveckan arrangerades ett möte med klimatexperten Maria Soxbo och Mats Grahn från Södertörns Högskola, som informerade om det nya regelverket CSRD för företag. Näringslivssektionen deltar sedan hösten 2024 i projektet Cirkulär transformation, ett projekt för att stödja små och medelstora företag inom bygg- och livsmedelssektorn i Stockholmsregionen. Näringslivssektionens bidrag i projektet är företagskontakter och statistik, bidra med kunskap om företag och företagande, sprida information om projektet, samt ordna möten på temat.

Huge Bostäder AB har i sin kundtidning Värden gett tips om hur hyresgäster kan bidra till miljöarbetet genom att odla på balkongen eller i odlingslådor, informerat om elbilsladdare och matavfallssortering. Huge Bostäder AB har också tagit fram pedagogiska skyltar till åtgärder som främjar biologisk mångfald. Tillsammans med SRV återvinning AB har Huge Bostäder AB kommunicerat kring de mobila ÅVC-lösningarna.

Under året har även ett miljöpris och föreningsbidrag för miljöförbättrande insatser delats ut, vilka båda syftar till att uppmuntra engagemang och intresse för natur-, klimat- och miljöfrågor.

För att mäta graden av måluppfyllelse finns två indikatorer kopplat till delmålet. Indikator 6.2.1 mäter koldioxidutsläppen per invånare och baseras på nationella data. Senaste data är från 2022 och visar att utsläppen låg på 8,39 ton/inv. Det är en ökning från 2021¹⁷ med 2,5 % jämfört med året innan (8,18 ton/inv. 2021). Då statistiken eftersläpar saknas utfall för 2023 och 2024, då det varit en hög inflation och lågkonjunktur, vilket påverkat hushållens köpkraft och konsumtion, vilket i sin tur påverkar utsläppen. Under 2024 gick inflationen ner och konsumtionen ökade något¹⁸, vilket indikerar att de konsumtionsbaserade utsläppen per invånare lär ha ökat. Att utsläppen per invånare år 2025 kommer vara nere på målvärde 7 ton/inv. bedöms därför inte vara troligt.

Indikator 6.2.1 mäter antalet miljöcertifierade företag. Indikatorn går dessvärre inte att följa upp på ett tillförlitligt sätt, vilket innebär att det inte med säkerhet kommer gå att veta om målet faktiskt är uppnått eller inte. Kommunen är beroende av externa källor för inhämtning av data. Det finns idag ingen känd komplett söktjänst över certifierade företag. Den tjänst som används, www.certifiering.nu, uppger på sin hemsida att flera ackrediterade certifieringsorgan verksamma i Sverige valt att inte exportera sitt underlag. Certifiering.nu har företag från fem certifieringsorgan listade, men det finns ytterligare minst 21 certifieringsorgan verksamma i Sverige som inte listas på certifiering.nu. Att kontakta alla dessa har bedömts vara för

¹⁷ I Miljöbokslut 2023 rapporterades att utfallet 2021 var 8,44 ton/inv, men Naturvårdsverket har nu korrigerat den siffran till 8,18 ton/inv.

¹⁸ SCB:

https://www.scb.se/contentassets/ad0c576dc445477eadc412e7a530a7b0/nr0001_2025m01_ti_a28ti2501.pdf

tidskrävande i relation till nyttan. Troligtvis skulle de ändå inte ge ut listan till Huddinge kommun då de inte gör det till certifiering.nu. Vid sammanställningen av årets miljöbokslut hittades 115 certifierade företag, vilket är tre fler än 2023, men det går som sagt inte att dra någon slutsats kring det då underlaget inte är tillförlitligt och inte ger någon heltäckande bild av hur många miljöcertifierade företag som faktiskt är verksamma i kommunen.

Slutsats

Kommunen jobbar aktivt med att nå ut med information till invånare och företag som ska leda till ökad miljömedvetenhet och engagemang i miljöfrågor. Energi- och klimatrådgivningen använder olika metoder för att nå ut till invånare och verksamma och initierar årligen nya projekt och informationskampanjer. Biblioteken har tagit ett stort ansvar för måluppfyllnaden för temaområdet med sin satsning Gröna Bibliotek, som nu får anses vara en väletablerad kanal där kommunen kan informera och engagera. Det är därför viktigt att det initiativet får resurser att leva vidare.

På tjänstemannanivå upplever kommunens miljöstrateger att samarbetet med kommunikationsavdelningen är gott och att det finns ett stort intresse för att kommunicera natur-, miljö- och klimatfrågor.

En utmaning inom detta temaområde är målet att antalet miljöcertifierade företag ska öka. Det bedrivs idag inget systematiskt arbete kopplat till detta, samt att det idag saknas tillförlitliga data att tillgå. Kommunen behöver hitta arbetssätt och metoder för att nå ut till företag för att främja miljöcertifierade företag i Huddinge.

Det är svårt att dra några definitiva slutsatser huruvida informationskampanjerna gett önskat resultat eller hur många som nåtts eller tagit till sig informationen. Däremot är det ett viktigt arbete och ett verktyg för att främja beteendeförändringar som syftar till att spegla den omställning som behöver göras i samhället. En normförskjutning mot klimatsmarta lösningar och hållbara val på såväl individ- som på samhällsnivå är en förutsättning för att nå målet om ett klimatneutralt samhälle. Ju mer information som kommunen når ut med och som handlar om klimatsmarta val desto mer normaliseras ett beteende som är hållbart.

Bilaga - Redovisning indikatorer

Teckenförklaring

Bedömningen av måluppfyllelsen görs utifrån de målvärde som indikatorerna har och hur nuläge samt trenderna för indikatorer som är kopplade till respektive mål ser ut. De svårbedömda målen har i år av olika anledningar inte gått att få fram siffror till en eller flera indikatorer tillhörande målet. Detta har då gjort det svårt att bedöma måluppfyllelsen för dessa mål.

Målet är uppnått/Delmålet kan uppnås.

Målet har delvis uppnåtts/Trenden är positiv, men delmålet blir svårt att nå.

Målet har inte uppnåtts/Det blir svårt att nå delmålet.

Svårbedömd måluppfyllelse.

Miljöbokslutets material är hämtat ut Miljöbarometern, www.miljobarometern.huddinge.se.

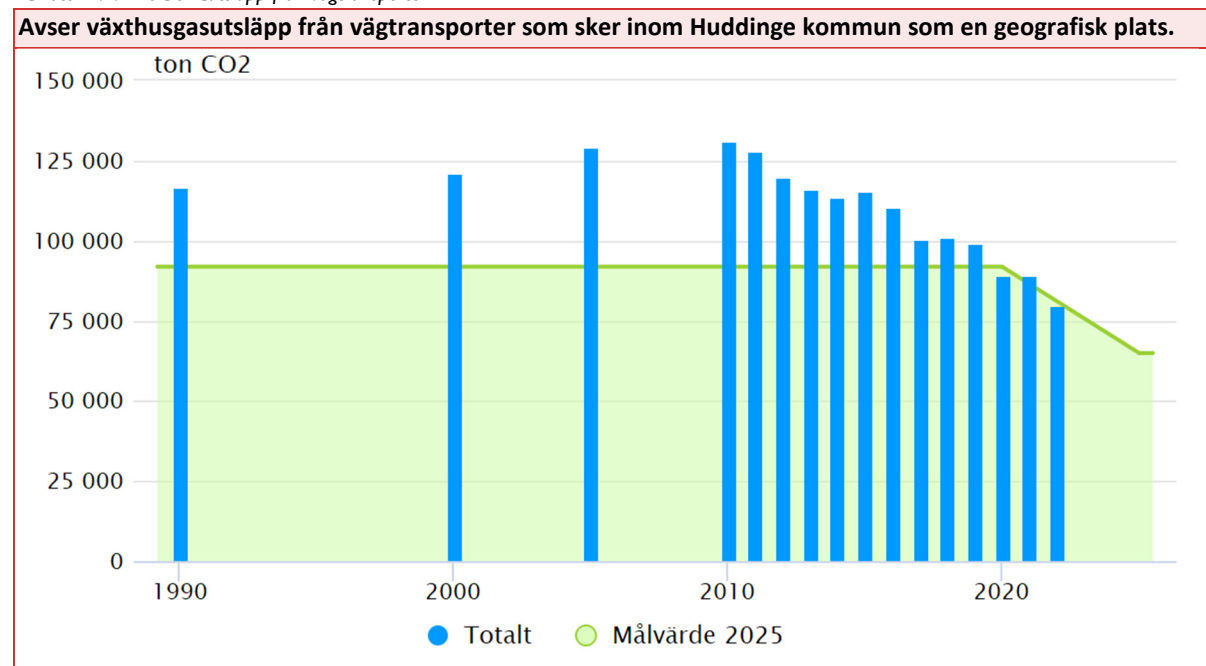
Klimat och energi

Övergripande mål: Under programperioden ska de geografiska växthusgasutsläppen minska med 25 % jämfört med 2019.

🟡 Minska växthusgasutsläppen från transporter

Delmål 1.1: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag ska minska växthusgasutsläppen från transporter.

Indikator 1.1.1 Koldioxidutsläpp från vägtransporter

Datakälla: Nationella emissionsdatabasen (smhi.se)

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: ? Tillståndet är tveksamt

Målvärde 2025: 65 000 ton CO₂

Resultat 2024: 80 174 ton CO₂. (2022)

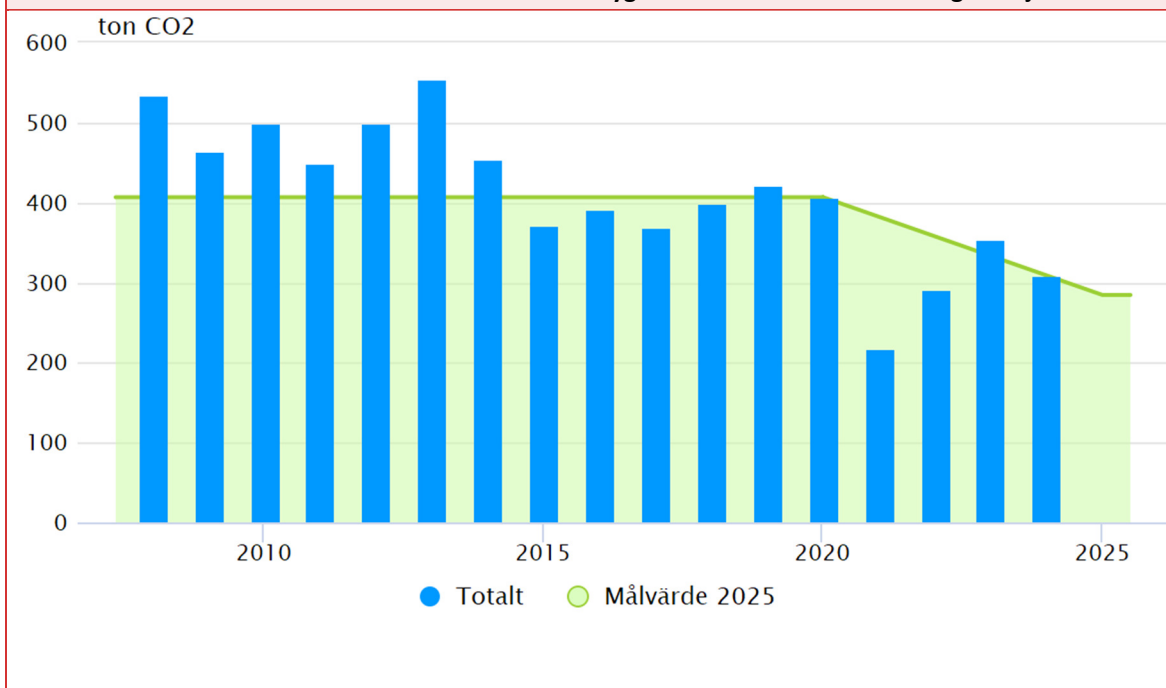
Kommentar:

Statistiken avseende koldioxidutsläpp från vägtransporter (indikator 1.1.1) eftersläpar, varpå den senast tillgängliga statistiken är från 2022, då utsläppen var 80 174 ton. Jämfört med 2021 (90 353 ton) noteras här en tydlig minskning (ca 11 %) av utsläppen. Trafikverket prognostiserar dock att utsläppen kommer öka från 2024. Bedömningen är därför att målvärdet 2025 blir svårt att nå.

Avser resor som kommunen ansvarar för. Inkluderar flygresor och resor med bil som görs i tjänsten.

Indikator 1.1.2 Koldioxidutsläpp från resor som kommunen ansvarar för. Inkluderar flygresor och resor med bil som görs i tjänsten

Avser resor som kommunen ansvarar för. Inkluderar flygresor och resor med bil som görs i tjänsten.

Datakälla: Statistik från kommunens upphandlade resebyrå, samt egen statistik kring drivmedelsinköp och utbetald milersättning för bruk av privat bil i tjänst

Indikatorn följer endast upp kommunanställdas resor, **inte** elevers.

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är ganska bra

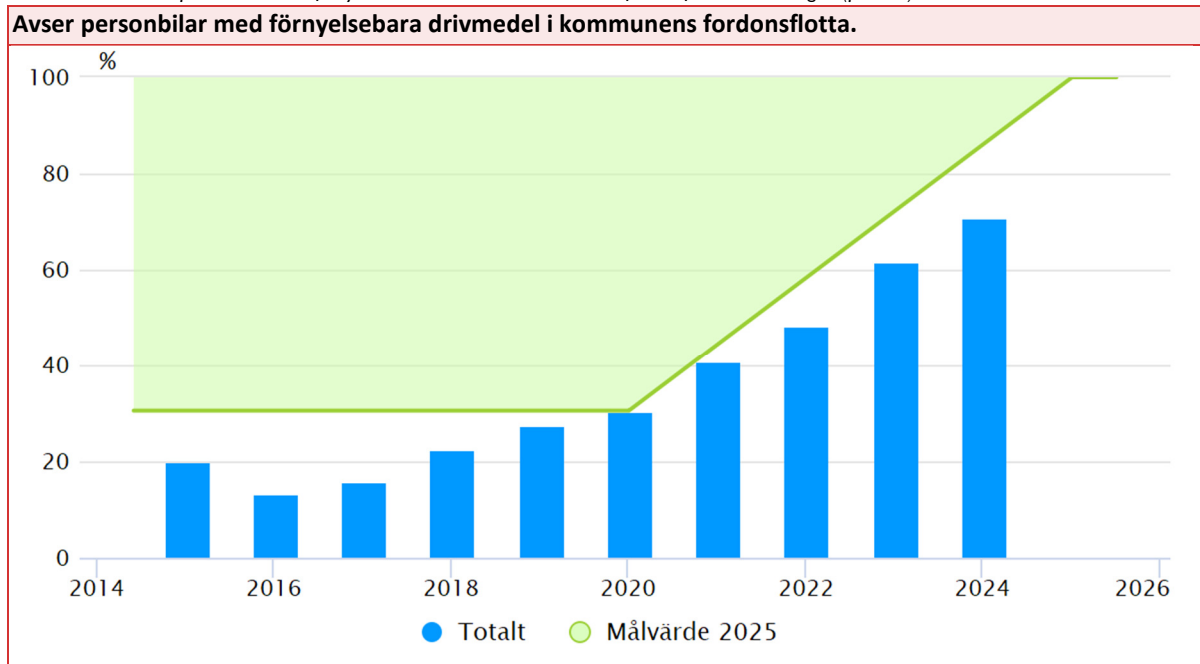
Målvärde 2025: 285 ton CO₂

Resultat 2024: 311 ton CO₂

Kommentar:

Huvudförklaringen till minskningen det är att det 2024 genomfördes avsevärt färre flygresor. Utsläppen från flygresor var 2023 ca 150 ton, jämfört med 99 ton 2024. Målvärdet för 2025 bedöms kunna nås, men det förutsätter att flygresandet fortsätter minska.

Indikator 1.1.3 Andel personbilar med förnyelsebara drivmedel i kommunens fordonsflotta. Mäts årligen (procent).

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 100 %

Resultat 2024: 71 %

Kommentar:

Under 2024 pausades inköp av nya fordon på grund av pågående upphandling av standardiserade fordon. Risker som kan påverka målvärdet 2025 är främst leveranstiderna för fordon från leverantörerna men även upphandlingsprocessen. Målvärdet för 2025 ser dock ut att kunna nås.

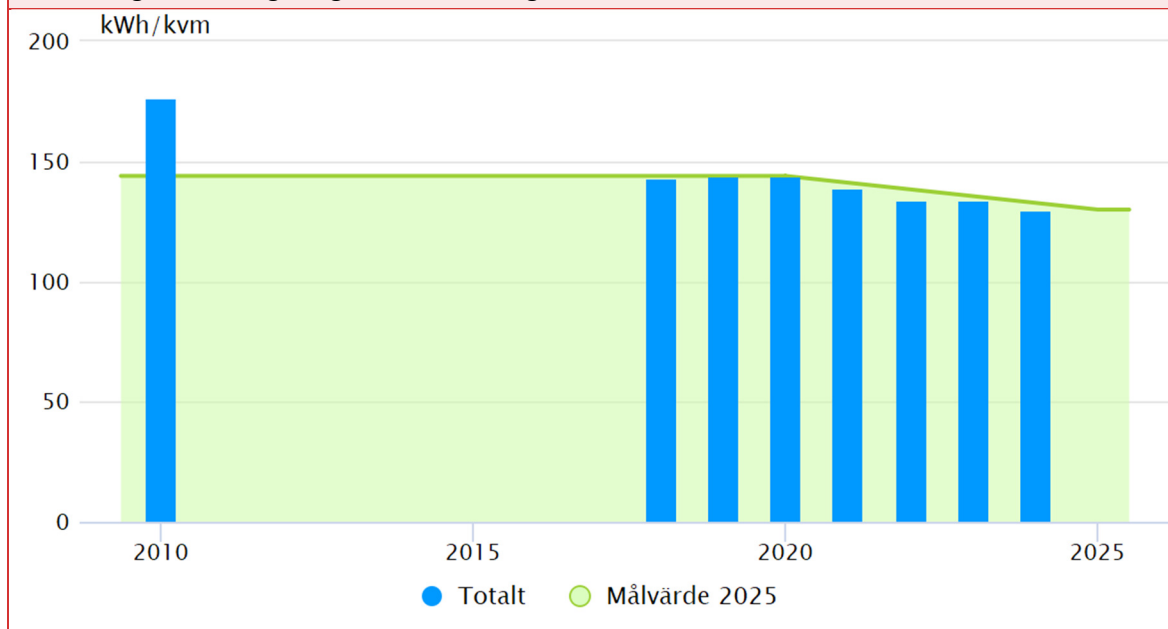

Energieffektivisering och produktion av förnybar energi

Delmål 1.2: Kommunen och dess helägda fastighetsbolags energieffektivisering och produktion av förnybar energi bidrar till minskade växthusgasutsläpp.

Indikator 1.2.1 Energianvändning i Huga Bostäders fastighetsbestånd. Mäts årligen (kWh/kvm).

Avser energianvändning i Huga Bostäders fastighetsbestånd.

Datakälla: Huga Bostäder AB:s egen statistik

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 130 kWh/m²

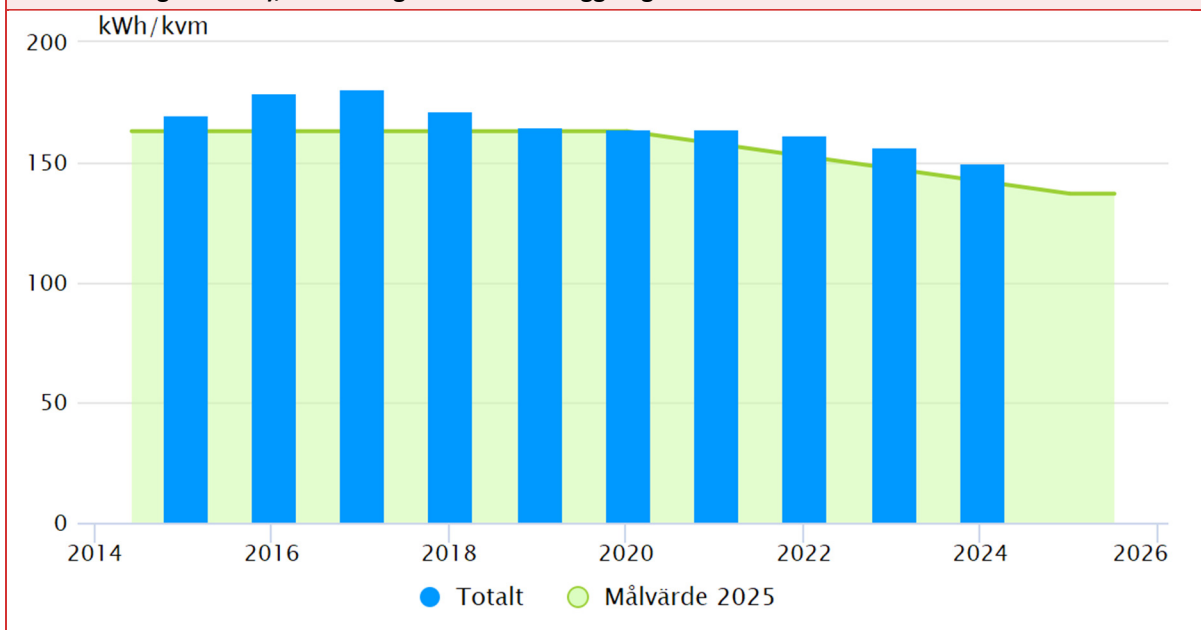
Resultat 2024: 130 kWh/m²

Kommentar:

Huga Bostäder AB minskade sin energianvändning med 3 % under 2024. Det betyder att man nu ligger i nivå med målvärdet för 2025. Bedömningen är därmed att målvärdet kommer nås.

Indikator 1.2.2 Energianvändning inkl. verksamhetsel i verksamhetslokaler (som ägs av Huddinge Samhällsfastigheter AB), dvs exkl. anläggningar. Mäts årligen (kWh/kvm).

Avser energianvändning inkl. verksamhetsel i verksamhetslokaler (som ägs av Huddinge Samhällsfastigheter AB), det vill säga exklusive anläggningar.

Datakälla: Huddinge Samhällsfastigheter AB:s egen statistik

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

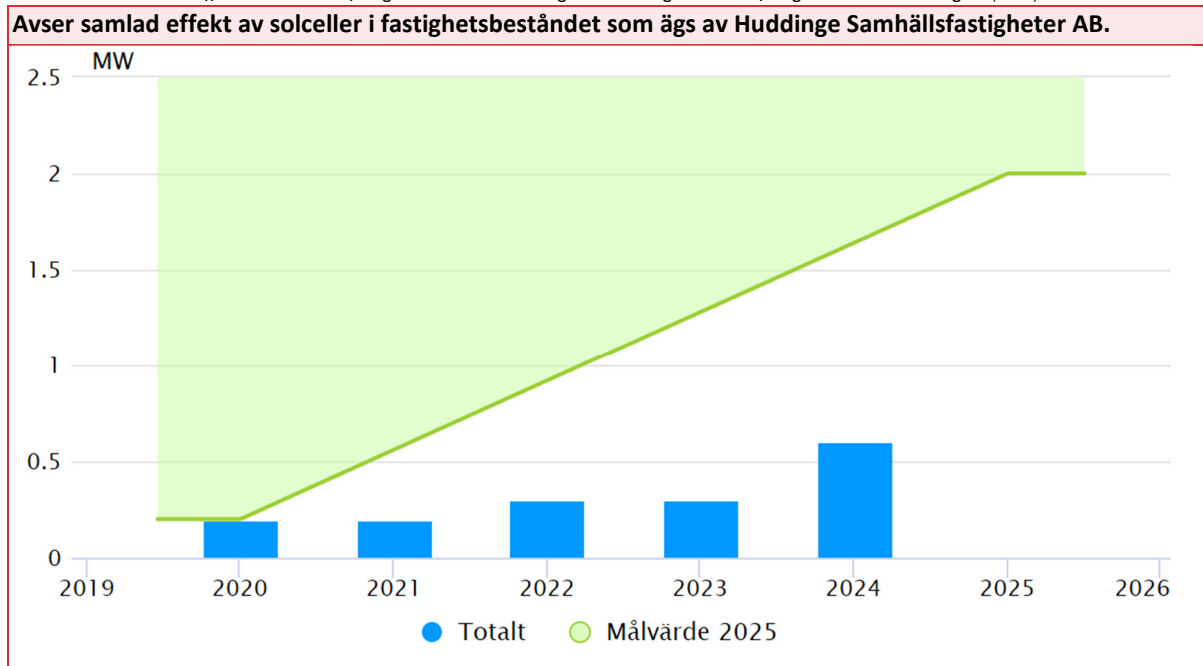
Status: 😊 Tillståndet är ganska bra

Målvärde 2025: 137 kWh/m²

Resultat 2024: 150 kWh/m²

Kommentar:

Huddinge Samhällsfastigheter AB:S energianvändning minskade med 2,5 % under 2024, från 154 kWh/m² 2023 till 150 kWh/m². Det innebär att man är en bit ifrån att nå målvärdet 2025 som är 137 kWh/m². Bedömningen är att målvärde 2025 inte kommer nås.

Datakälla: Huddinge Samhällsfastigheter AB:s egen statistik

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är ganska bra

Målvärde 2025: 2 MW

Resultat 2024: 0,6 MW

Kommentar:

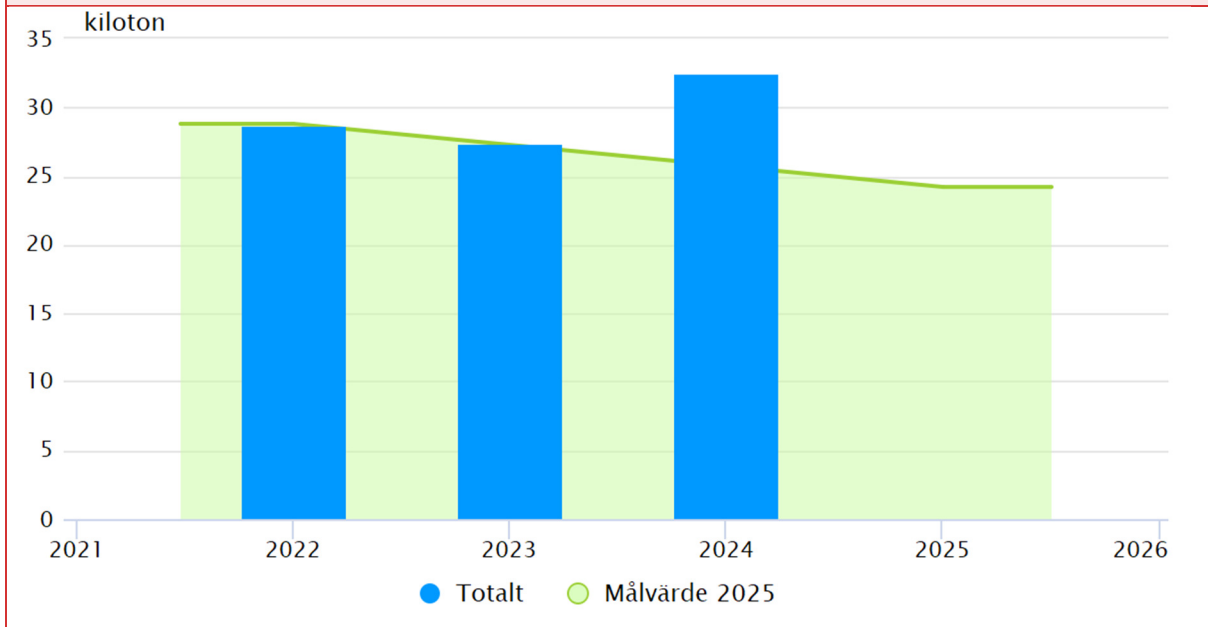
Under 2024 har två solcellsanläggningar driftsatts och ytterligare sju är under uppförande. Till detta planeras ytterligare fyra anläggningar att installeras under 2025. Målet om 2 MW installerad effekt solceller till år 2025 kommer i och med dessa installationer att nås.

? Minska de konsumtionsbaserade utsläppen

Delmål 1.3: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag ska minska de konsumtionsbaserade utsläppen från varor och produkter inom sina verksamheter.

Indikator 1.3.1 Konsumtionsbaserade utsläpp från varor och produkter inom kommunens verksamheter. Mäts årligen (Totalt CO₂-utsläpp).

Avser konsumtionsbaserade utsläpp från varor och produkter inom kommunens verksamheter. Inköp som inte klassas som en vara eller produkt är inte inräknade i denna siffra.

Datakälla: Egen statistik från kommunens upphandlade programvara för miljöspendanalys

Trend: ↩ Utvecklingen går åt fel håll

Status: ? Tillståndet är tveksamt

Målvärde 2025: 24 200 ton CO₂

Resultat 2024: 32 500 ton CO₂

Kommentar:

De konsumtionsbaserade utsläppen ökade 2024 med 15 %. Ökningen i spenderade kronor är dock 18 %, varpå utsläppen per krona är lägre än 2023. Likt tidigare år kommer majoriteten av kommunens utsläpp ifrån inköp av entreprenadstjänster. Det är svårt att säga om målvärdet 2025 kommer nås.

Hållbart byggande

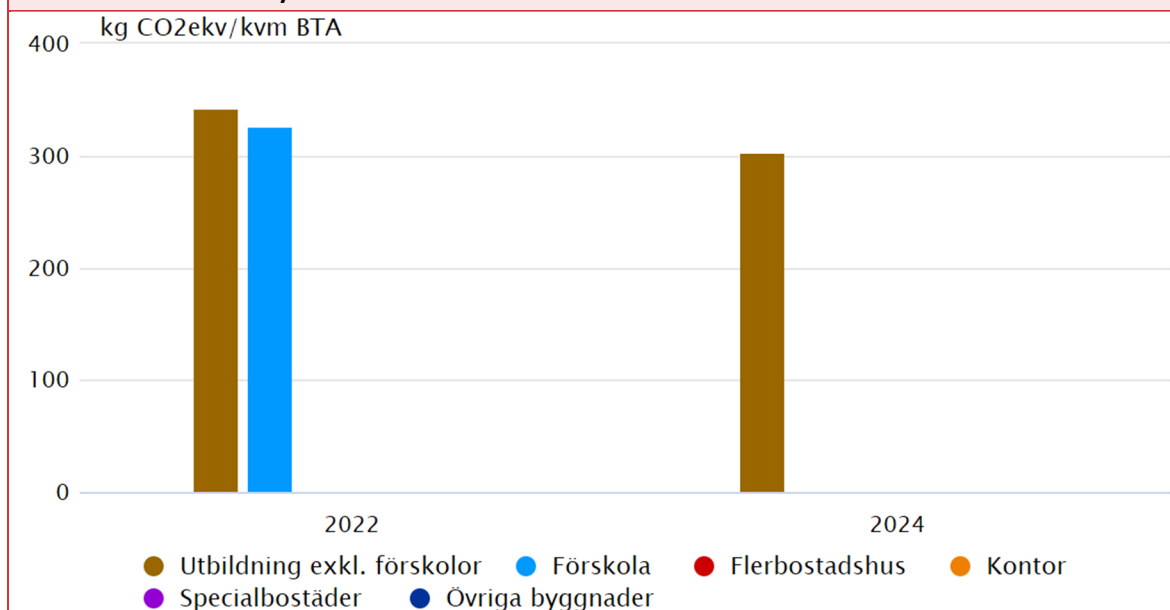
Övergripande mål: Bebyggelse i Huddinge kommun ska ske på ett hållbart sätt med fokus på minskad klimatpåverkan och återbruk.

Minskad klimatpåverkan från egna byggnadsprojekt

Delmål 2.1: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag ska minska klimatpåverkan från egna entreprenader och byggnadsprojekt samt verka för detta hos privata aktörer.

Indikator 2.1.1 Medelvärde Klimatpåverkan kg CO₂ ekv/kvm BTA för färdigställda ny- och ombyggnadsprojekt över 40 mnkr. Beräknas för livscykelkedje A1-A5. Mäts årligen. (kg).

Avser medelvärde klimatpåverkan kg CO₂ ekv/BTA för färdigställda ny- och ombyggnadsprojekt över 40 mnkr. Beräknas för livscykelkedje A1-A5.

Datakälla: Huddinge Samhällsfastigheter AB:s och Huga Bostäder AB:s egen statistik

Trend: För få värden för att redovisa trend

Status: Tillståndet är gott

Målvärde 2025: Flerbostadshus (310), Förskola (285), Kontor (301), Specialbostäder (320), Utbildning exkl. förskolor (303), Övriga byggnader (368)

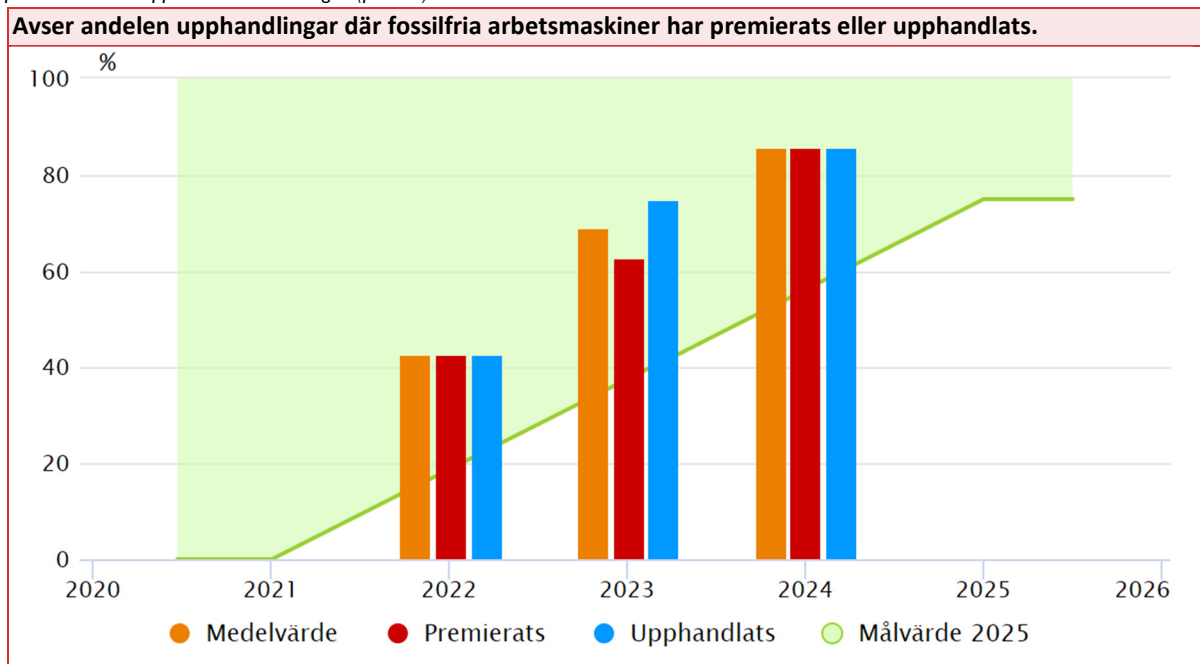
Resultat 2024: Utbildning exkl. förskolor (304). Utsäljeskolan i Segeltorp.

Kommentar:

Endast ett byggprojekt färdigställdes under 2024, vilket var Utsäljeskolan i Segeltorp. Resultatet där ligger i linje med målvärde 2025 (utfall 304 kontra målvärde 303). Bolagen arbetar aktivt med att uppföra byggnader som lever upp till miljöprogrammets mål. Bedömningen är därför att målvärdet 2025 har goda chanser att nås.

Grafen visar endast de år då ny- eller ombyggnadsprojekt överstigande 40 miljoner kronor färdigställts. År 2023 färdigställdes inga sådana projekt.

Indikator 2.1.2 Andelen upphandlingar av ny- och ombyggnadsprojekt samt drift- och underhållsentreprenader där fossilfria arbetsmaskiner har premierats samt upphandlats. Mäts årligen (procent).

Datakälla: Egen statistik från kommunens upphandlingssektion

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

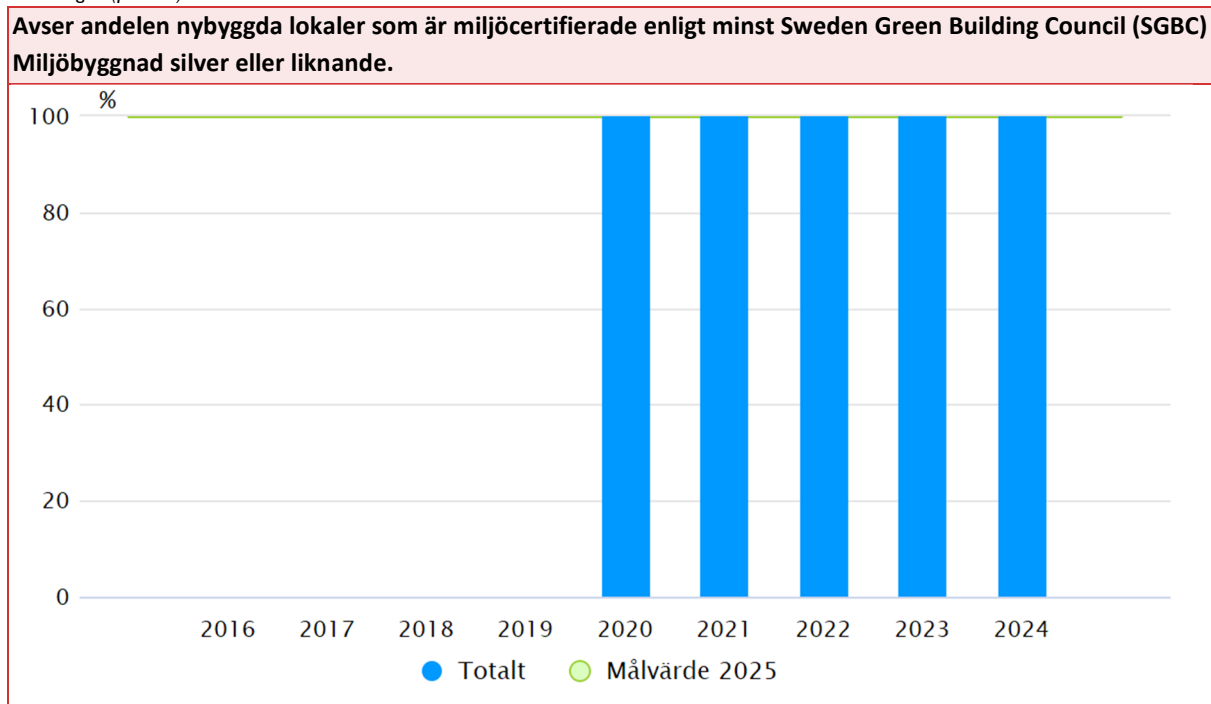
Målvärde 2025: Premierats 100 %, Upphandlats 50 %

Utfall 2024: Premierats 86 %, Upphandlats 86 %.

Kommentar:

Under 2024 har Huddinge kommun annonserat sju upphandlingar för entreprenader som klassas som ny- och ombyggnadsprojekt samt drift- och underhållsentreprenader. Av dessa sju har sex haft krav på att en viss andel av drivmedel ska vara fossilfritt, vilket för år 2024 innebär 86 % av annonserade upphandlingar. I de utannonserade upphandlingarna varierar kravandelen mellan 30–70 % vid avtalsstart och ökar med avtalstiden. Generellt krävställer kommunen inte specifikt om fossilfria arbetsmaskiner i upphandlingar utan det kan i så fall ingå i fordon och drivmedel.

Indikator 2.1.3 Andel nybyggda lokaler som är miljöcertifierade enligt minst Sweden Green Building Council (SGBC) Miljöbyggnad silver eller liknande. Mäts årligen (procent).

Datakälla: Huddinge Samhällsfastigheter AB:s samt Huga Bostäder AB:s egen statistik

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 100 %

Resultat 2024: 100 %

Kommentar:

Huddinge Samhällsfastigheter AB:s nyproduktion och ombyggnadsprojekt som överstiger 40 mkr i investeringskostnad, certifieras enligt SGBC:s Miljöbyggnad (Sweden Green Buildings Council).

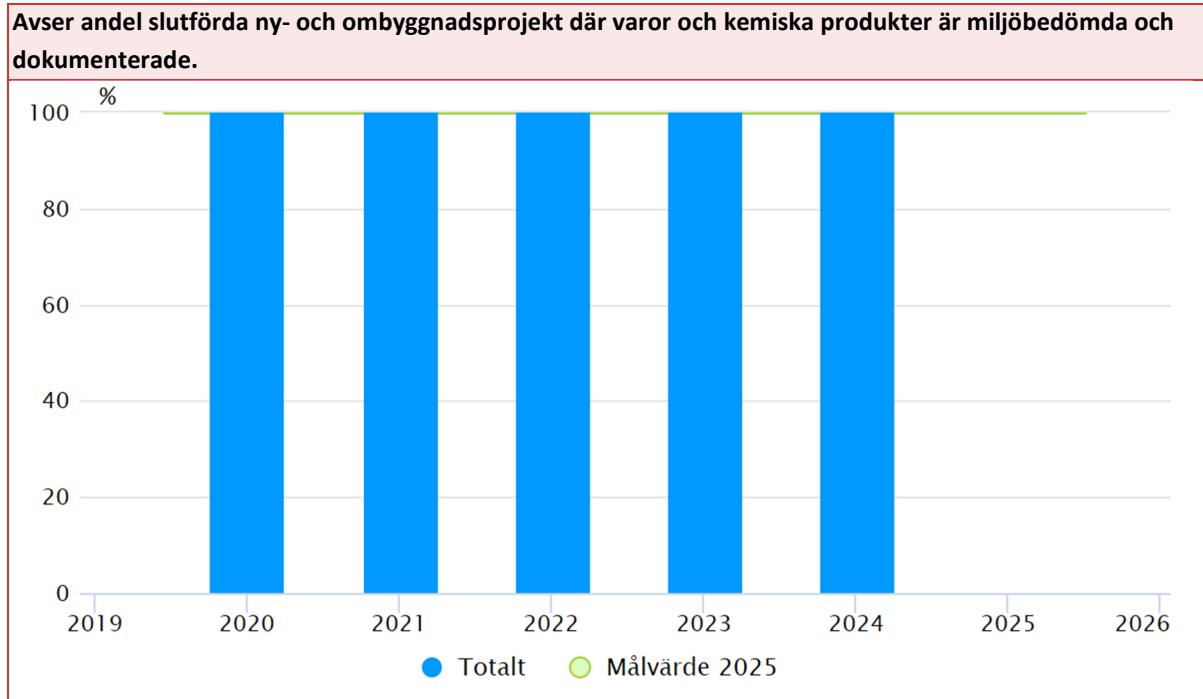
Ingen nybyggnation färdigställdes under 2024 för Huga Bostäder AB:s räkning. Men de båda nyproduktionsprojekten Studenten 1 och Bonden 7 har under året blivit preliminärt certifierade enligt Miljöbyggnad nivå Silver.

Målvärde 2025 bedöms således nås.

Minskade avfallsmängder och skadliga ämnen

Delmål: 2.2: Kommunens och dess helägda bolags ny- och ombyggnadsprojekt bidrar till minskade avfallsmängder genom återbruk samt till minskade nivåer av skadliga ämnen i varor och kemiska produkter samt verka för detta hos privata aktörer.

Indikator 2.2.1 Andel slutförda ny- och ombyggnadsprojekt där varor och kemiska produkter är miljöbedömda och dokumenterade. Mäts årligen (procent).

Datakälla: Huddinge Samhällsfastigheter AB:s och Hüge Bostäder AB:s egen statistik

Trend: Utvecklingen går åt rätt håll

Status: Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 100 %

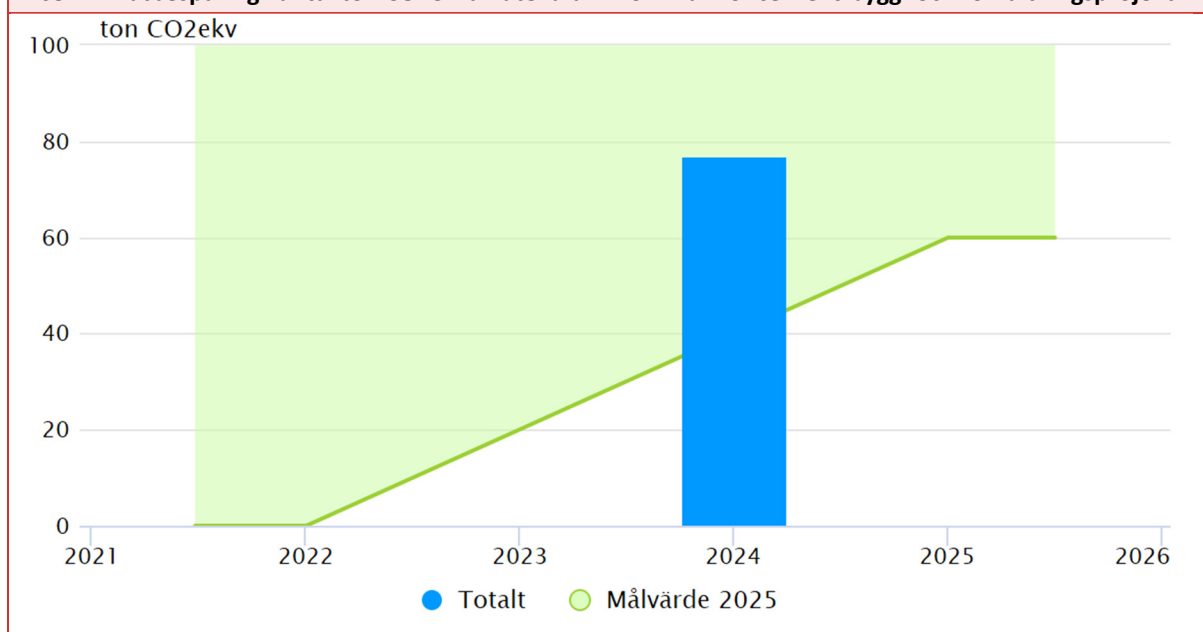
Resultat 2024: 100 %

Kommentar

Både Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB ställer krav på dokumentation i miljödatabasen Sunda Hus Miljödata i samtliga investeringsprojekt. Därmed är bedömningen att målvärde 2025 kommer uppfyllas.

Indikator 2.2.2 Klimatbesparing i antal ton CO₂e från återbruk i kommunkoncernens bygg- och förvaltningsprojekt. Mäts årligen (ton)

Avser klimatbesparing i antal ton CO₂e från återbruk i kommunkoncernens bygg- och förvaltningsprojekt.

Datakälla: Huddinge Samhällsfastigheter AB:s och Huga Bostäder AB:s egen statistik

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 60 ton

Resultat 2024: 76,9 ton

Kommentar:

Resultatet för 2024 på 76,9 ton CO₂e i klimatbesparing från återbruk har överträffat målvärdet för 2025 (60 ton CO₂e). Bedömningen är att målvärdet 2025 kommer nås. Återbruk har skett i kommunen och fastighetsbolagen långt innan 2024, det är dock först i år som fastighetsbolagen beräknat utsläppsbesparingen i slutförda projekt.

Vatten

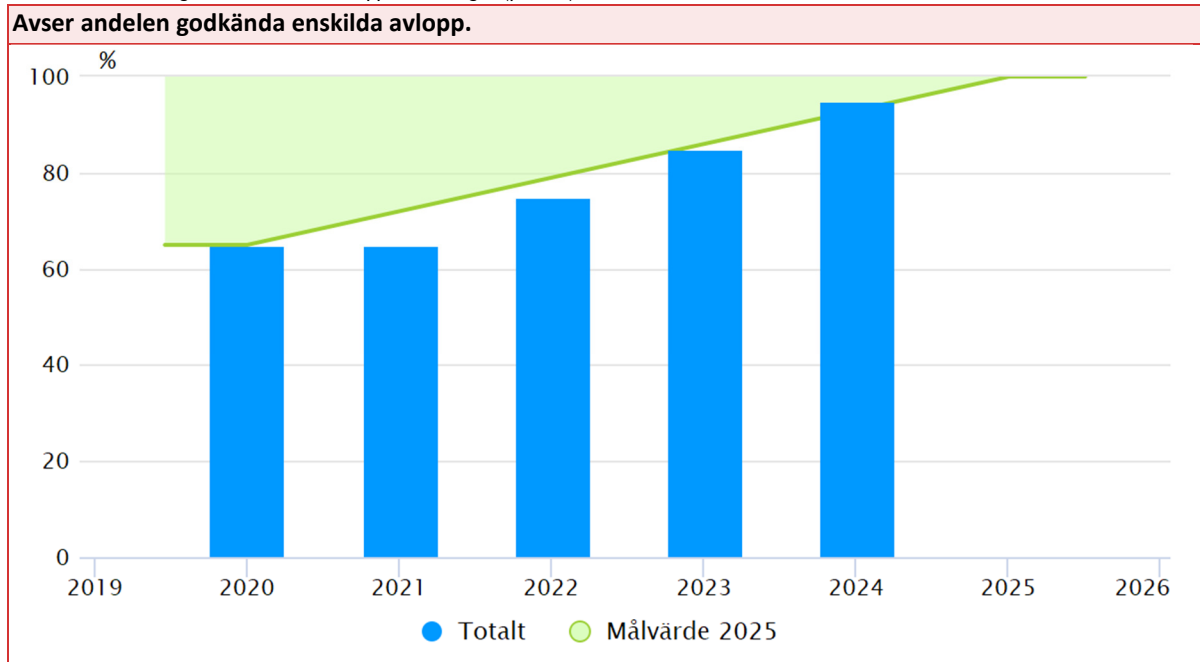
Övergripande mål: Vattenkvaliteten i Huddinges sjöar och vattendrag ska förbättras och uppnå god ekologisk och kemisk status i enlighet med Vattendirektivet. Inget vatten får försämrats. Grundvattnet i kommunen ska vara av god kvalitet.

Minskad näringstillförsel till vattenförekomster

Delmål 3.1: Näringstillförseln till kommunens sjöar och vattendrag ska minska.

Indikator 3.1.1 Andel godkända enskilda avlopp. Mäts årligen (procent).

Datakälla: Kommunens eget underlag från miljötillsynsavdelningen vid miljö- och bygglovsförvaltningen

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 100 %

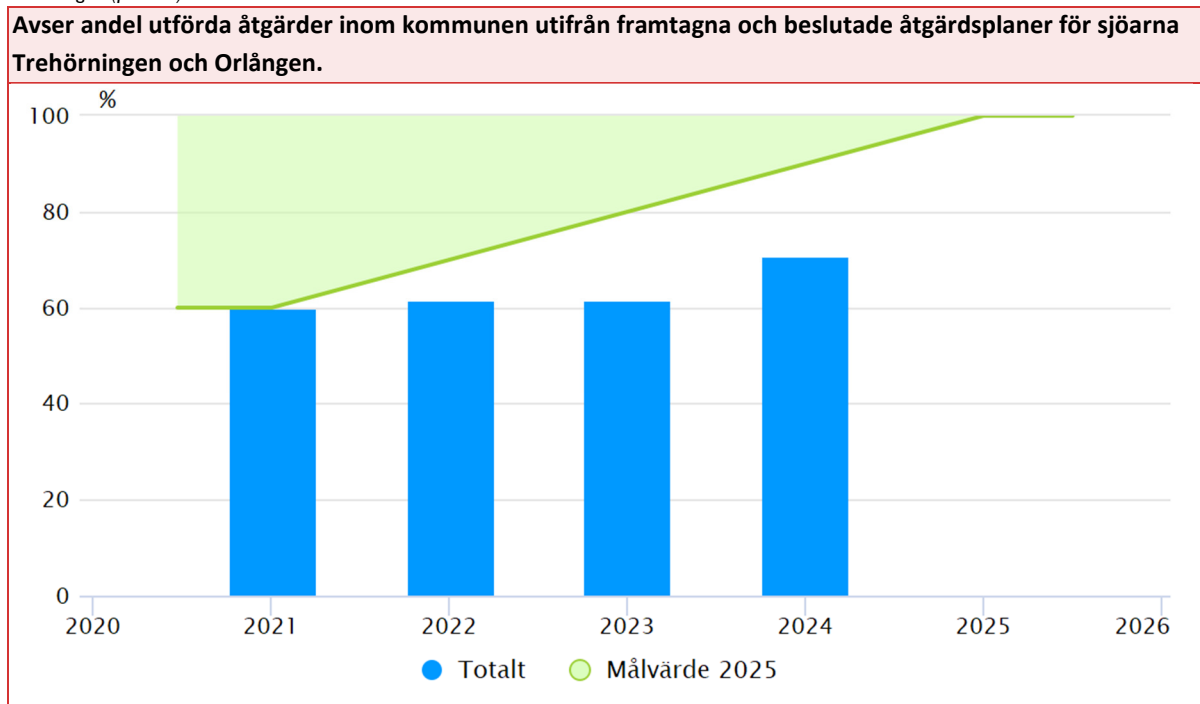
Resultat 2024: 95 %

Kommentar:

Andelen godkända enskilda avlopp ökade under 2024 med 10 procentenheter jämfört med föregående år. Under 2024 blev kommunens inventering av fastigheter med enskilda avlopp klar. Uppföljningsarbetet kan dock sträcka sig fram till 2026. Detta då det kan ta upp till två år att genomföra de åtgärder som krävs för att avloppen ska bli godkända. Indikatorn följer inte upp andel enskilda avlopp inom Stockholm Vattens verksamhetsområde (kommunalt VA-område). Det finns dock cirka 800 fastigheter som fortfarande har enskilt avlopp, men ligger inom kommunalt VA-område. Det gäller framför allt omvandlingsområden som Glömsta,

Gladö kvarn, Vidja med flera. Även dessa avlopp kommer att behöva inventeras och åtgärdas, det arbetet kommer dock att sträcka sig förbi 2025.

Indikator 3.1.2 Andel utförda åtgärder inom kommunen utifrån framtagna och beslutade åtgärdsplaner för sjöarna Trehörningen och Orlången.
Måts årligen (procent)

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😞 Tillståndet är dåligt

Målvärde 2025: 100 %

Resultat 2024: 71 %

Kommentar:

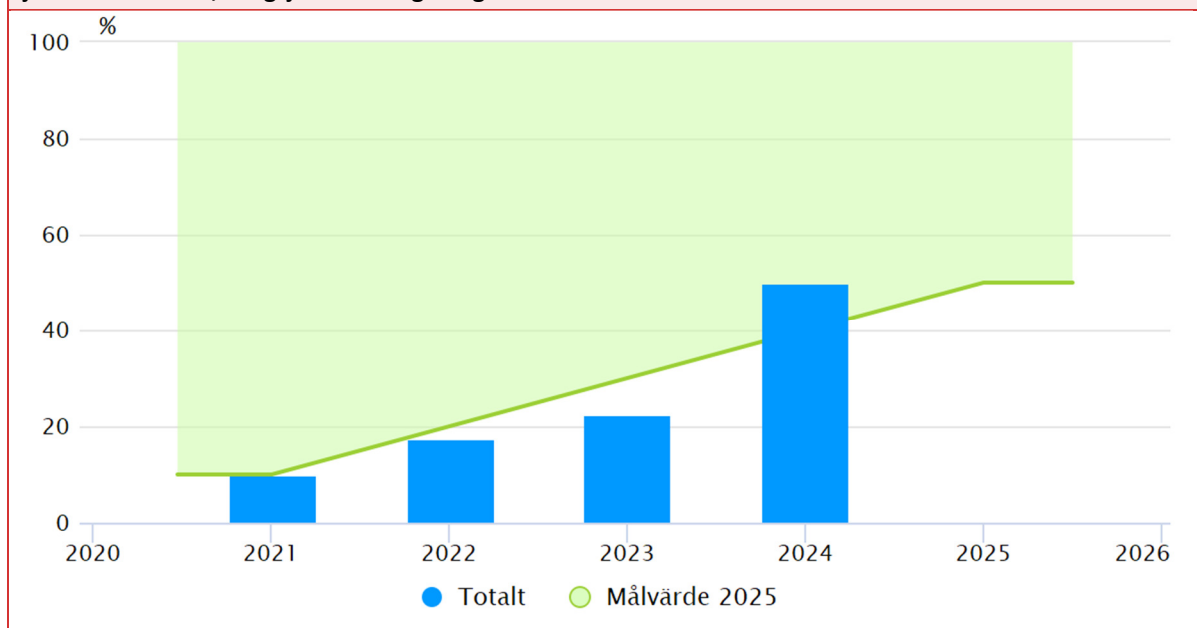
Arbete med de lokala åtgärdsplanerna för Orlången och Trehörningen har pågått sedan 2015 och hittills är 71 % av åtgärderna genomförda eller klassas som löpande åtgärder. Det kvarstår dock ett antal åtgärder. De flesta av dessa åtgärder är pågående, men det finns även några som inte påbörjats ännu eller som bedömts som ej genomförbara. Längst har arbetet med åtgärderna kommit för Orlången. Där är majoriteten av åtgärderna genomförda och de få som kvarstår är pågående.

I Trehörningen sker fortfarande en stor extern belastning på sjön och flera viktiga åtgärder i avrinningsområdet kvarstår.

Bedömningen är att det blir svårt att nå målvärdet 2025.

Indikator 3.1.3 Andel utförda åtgärder inom kommunen utifrån framtagna och beslutade lokala åtgärdsprogram för sjöarna Drevviken, Långsjön och Magelungen-Forsån. Mäts årligen (procent).

Avser andel utförda åtgärder inom kommunen utifrån framtagna och beslutade lokala åtgärdsprogram för sjöarna Drevviken, Långsjön och Magelungen-Forsån.

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är ganska bra

Målvärde 2025: 50 %

Resultat 2024: 50 %

Kommentar:

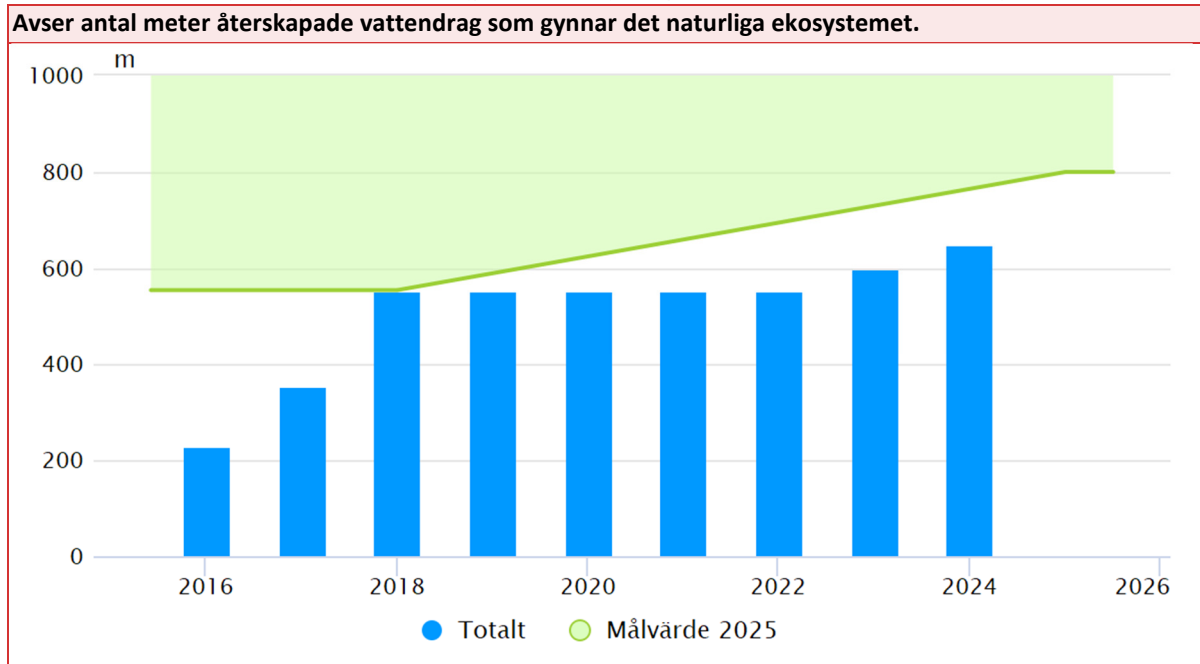
Under 2024 har fem åtgärder färdigställts. Detta innebär att 50 % av åtgärderna inom Huddinge kommun är genomförda eller är av löpande karaktär (till exempel tillsyn). Dock är det framför allt mindre gatuåtgärder med låg reningsgrad som genomförts och man ligger fortfarande långt ifrån 50 % om man ser till den fosforreduktion som krävs. Av utpekade platsspecifika åtgärder är endast 20 % genomförda.

Målvärdet 2025 bedöms därmed uppfyllas.

Naturliga ekosystem med goda livsmiljöer

Delmål 3.2: Kommunens arbete bidrar till att sjöar och vattendrag har naturliga ekosystem med goda livsmiljöer och spridningsvägar för växter och djur.

Indikator 3.2.1 Antal meter återskapade vattendrag som gynnar det naturliga ekosystemet sedan 2016. Mäts årligen (meter)

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: Utvecklingen går åt rätt håll

Status: Tillståndet är ganska bra

Målvärde 2025: 800 meter

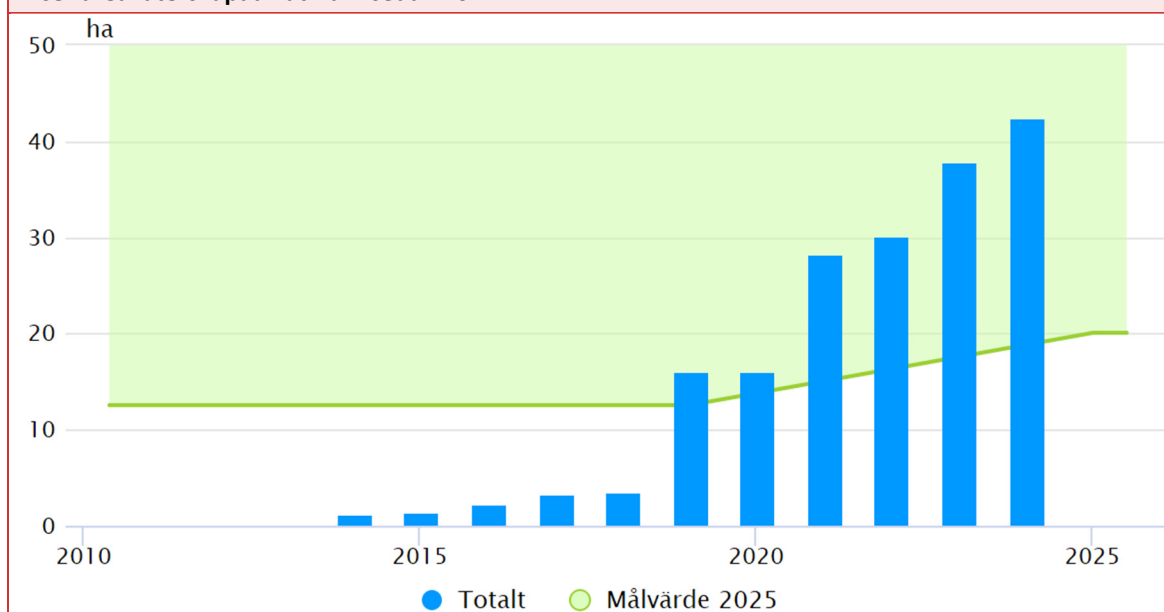
Resultat 2024: 650 meter

Kommentar:

Inom projektet Ebbadalsdiket har ca 50 meter dike från Kärrsjön meandrats till ett slingrande vattendrag under 2024. Bedömningen är att målvärdet 2025 kan nås.

Indikator 3.2.2 Areal återskapad våtmark sedan 2011. Mäts årligen (ha).

Avser areal återskapad våtmark sedan 2011.

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 20 hektar

Resultat 2024: 42,5 hektar

Kommentar:

Under 2024 har ca 4 hektar våtmark återskapats i Ebbadalsdiket. I Sjötorp anlades flera mindre våtmarker som sammanlagt uppgår till ca 0,5 hektar. Under 2024 har även en inventering av var potentiella våtmarker kan anläggas i kommunen genomförts, vilket kommer att bli ett viktigt underlag för det fortsatta våtmarksarbetet under 2025.

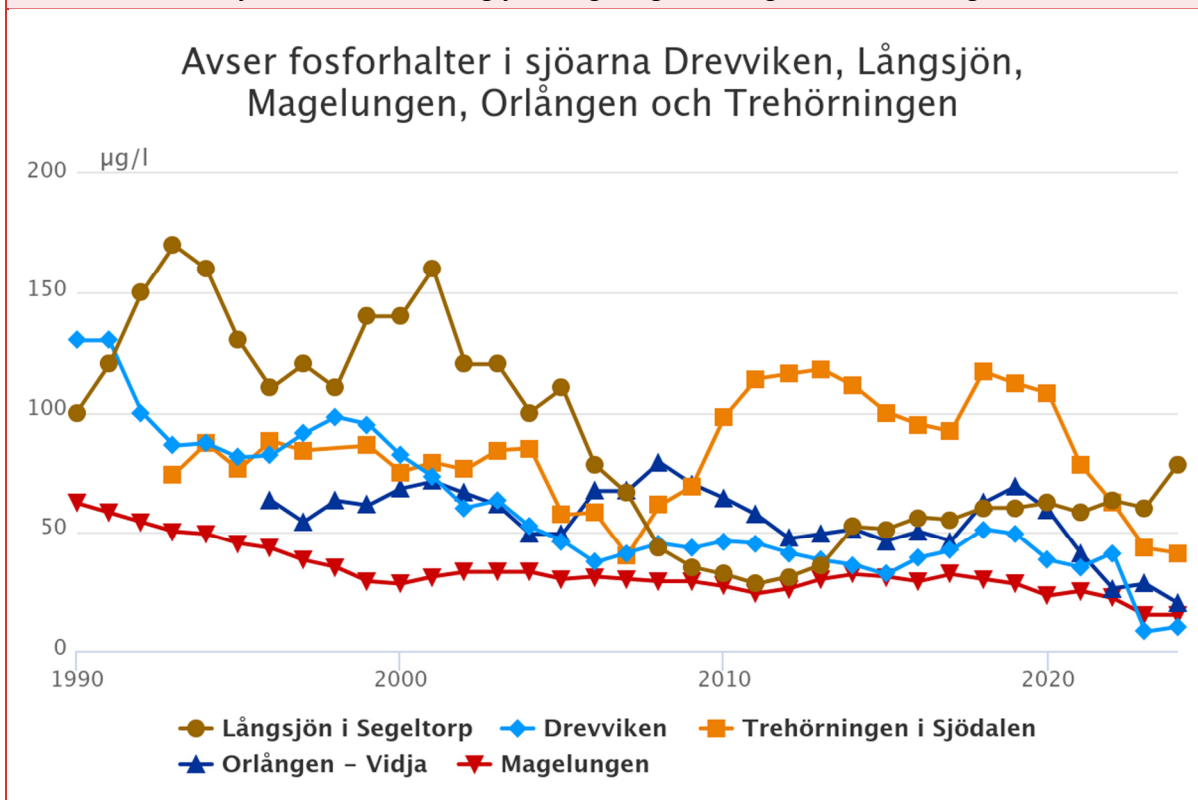
Bedömningen är att målvärdet 2025 kommer nås.

😊 Förbättrad dagvattenhantering

Delmål 3.3: Hantering av dagvatten inom kommunen bidrar till förbättrad ekologisk och kemisk status i kommunens sjöar och vattendrag.

Indikator 3.3.1 Fosforhalter i Drevviken, Långsjön (Segeltorp), Magelungen, Orlången och Trehörningen (Sjödalen). Mäts årligen (µg/l).

Avser fosforhalter i sjöarna Drevviken, Långsjön, Magelungen, Orlången och Trehörningen

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll för fyra av fem sjöar. Utvecklingen går åt fel håll för en sjö (Långsjön).

Status: 😊 Tillståndet är ganska bra

Målvärde 2025: Drevviken (18 µg/l), Långsjön (Segeltorp) (23 µg/l), Magelungen (22 µg/l), Orlången (23 µg/l) Trehörningen (Sjödalen) (28 µg/l)

Resultat 2024: Drevviken (10 µg/l), Långsjön (Segeltorp) (78 µg/l), Magelungen (15 µg/l), Orlången (20 µg/l) Trehörningen (Sjödalen) (41 µg/l)

Kommentar:

Trehörningen

Fosforhalterna i Trehörningen fortsätter att minska och bedöms bero på aluminiumfällningen som genomfördes 2020. Fosforhalterna har minskat med i storleksordningen 50 % i sjöns

ytvatten efter fällning och statusen för fosfor har förbättrats från dålig till god. Det är dock fortsatt en stor extern belastning på sjön, vilket innebär risk för försämrat resultat framöver.

Orlången

Fosforhalterna i Orlången fortsätter att minska och bedöms bero på aluminiumfällningen som genomfördes 2019. Fosforhalterna har efter fällning minskat med i storleksordningen 50–70 % i sjöns ytvatten och i bottenvattnet har såväl totalfosfor som löst fosfatfosfor minskat med över 80 %. Statusen för fosfor har efter fällningen förbättrats från dålig till god, nära gränsen till måttlig. Ett visst fortsatt läckage av fosfor från sedimenten kan dock verifieras och den externa fosforbelastningen behöver minska ytterligare för att sjön ska kunna uppnå god ekologisk status avseende alla kvalitetsfaktorer.

Magelungen

Fosforhalterna i Magelungen fortsätter att minska. En kraftig reduktion av fosforhalterna har erhållits efter genomförd aluminiumfällning (2021). Att Magelungen är en del i ett sjösystem gör att utvecklingen framöver även påverkas av uppströms liggande sjöar.

Drevviken

Fosforhalterna fortsätter att minska, vilket beror på de aluminiumfällningar som genomförts i sjön mellan åren 2022–2024. Då åtgärden är så pass nära i tid är det svårt att dra alltför långtgående slutsatser om resultatet, men initialt kan man se ett mycket positivt resultat av fällningen.

Långsjön

Fosforhalterna i sjön är höga och har under 2024 fortsatt att öka, vilket primärt handlar om en extern belastning som är för stor. Det är mycket tveksamt om god status kan uppnås till 2027.

Bedömningen är att målvärdet 2025 för samtliga sjöar inte kommer nås.

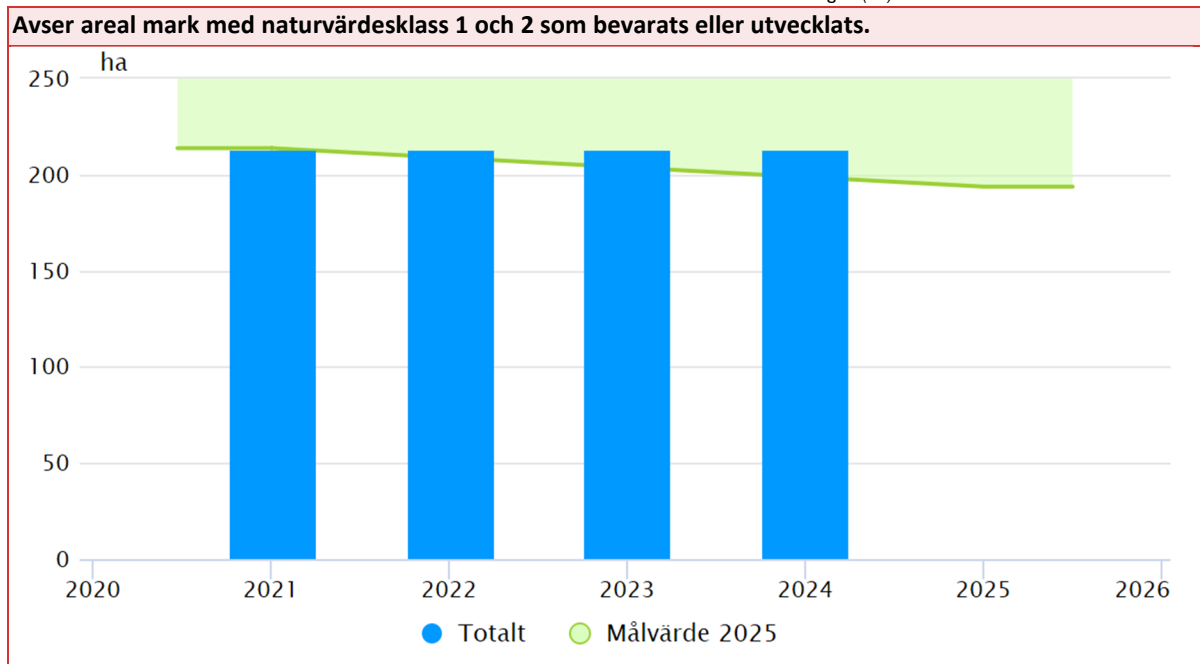
Biologisk mångfald och friluftsliv

Övergripande mål: Bevara, stärka och utveckla den biologiska mångfalden samt vidareutveckla den sammanhängande grönstruktur som skapar värde för människor, naturen och samhället i stort.

Stärkt biologisk mångfald i bebyggd miljö

Delmål 4.1: Kommunen arbetar med att öka spridning av olika arter samt bevarar och utvecklar områden med naturvärdesklass 1, 2 i syfte att stärka den biologiska mångfalden i bebyggd miljö.

Indikator 4.1.1 Antal hektar med naturvärdesklass 1 och 2 som har bevarats eller utvecklats. Mäts årligen (ha)

Datakälla: Kommunens eget underlag från kartsystemet Hugis.

Trend: Ingen uppmätt förändring

Status: Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 20 hektar mindre än nuläget (213,83 hektar)

Anledningen till att det inte står ett exakt målvärde är på grund av att nya klassificeringar kan tillkomma varpå nuläget kan komma att ändras. Dock har det innan antagandet av miljöprogrammet fattats beslut om vissa områden där en fragmentering av vissa naturmiljöer med höga naturvärden kommer att påverkas varför målvärdet för 2025 är 20 hektar mindre än nuläget.

Resultat 2024: 213,83 ha

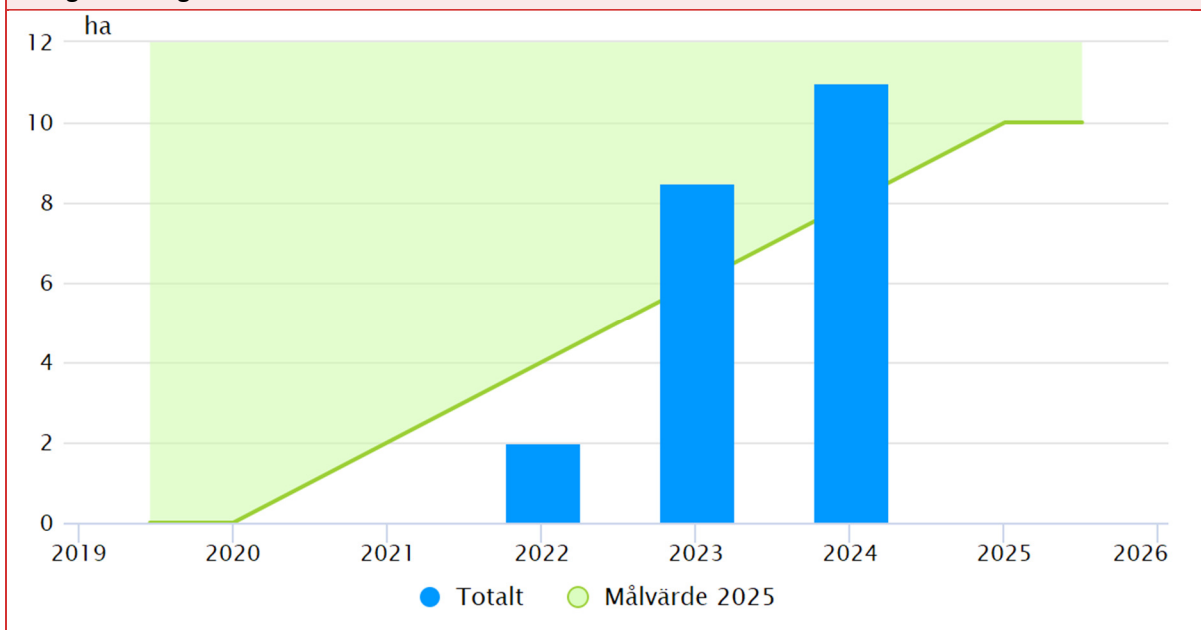
Kommentar:

Områden som klassats med naturvärdesklass 1 och 2 är de platser i kommunen som har de högsta naturvärden och innehåller särskilt artrika miljöer.

Vad som är känt har inga områden med naturvärdesklass 1 och 2 har tagits i anspråk under 2024. Det finns dock ett flertal pågående planer där områden med naturvärdesklass 2 riskerar att exploateras i framtiden. Bedömningen är att målvärdet för 2025 kommer nås.

Indikator 4.1.2 Areal av identifierade lämpliga kommunägda gräsytor som har ställts om till skötsel som gynnar den biologiska mångfalden. Mäts årligen (ha).

Avser areal av identifierade lämpliga kommunägda gräsytor som ställts om till skötsel som gynnar den biologiska mångfalden.

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 10 hektar

Resultat 2024: 11 hektar

Kommentar:

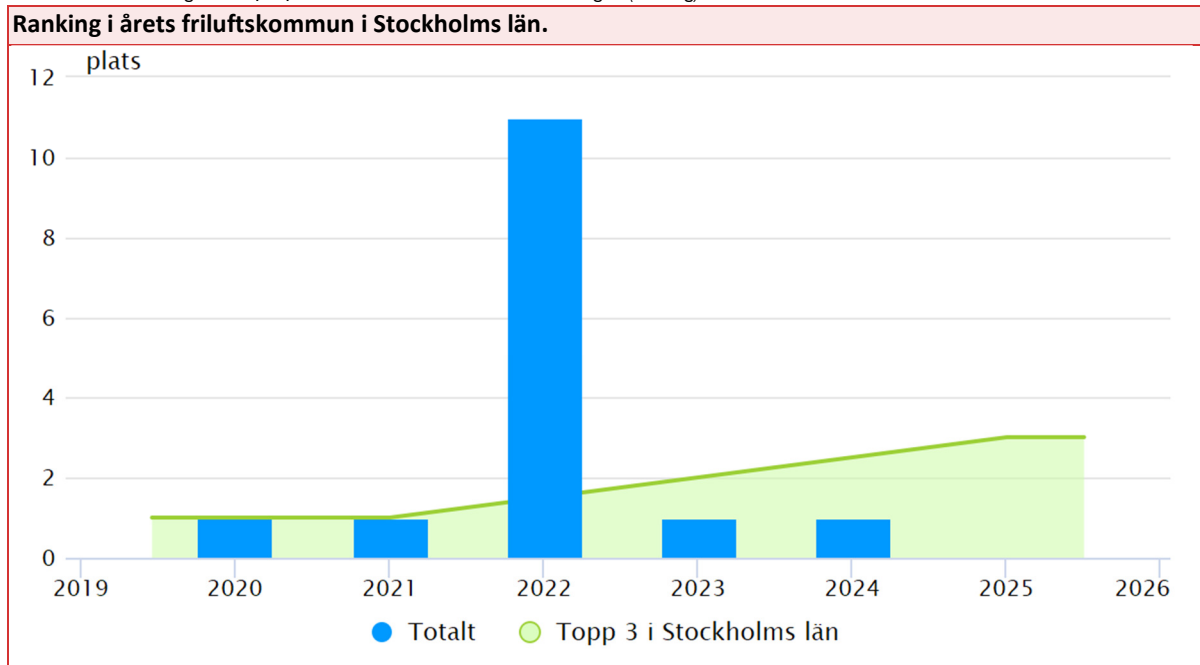
Under 2024 har 2,5 hektar gräsytor ställts om. Tidigare stickkontroller i omställda ytor, visar på att insekter snabbt hittar dessa ytor. Framöver kommer kommunen att fokusera på skötseln av de omställda ytorna och vidareutveckla processer för att säkerställa en långsiktig, hållbar förvaltning av dessa. Man kommer även att fortsätta arbetet med att ställa om kvarvarande gräsytor som identifierades som möjliga att ställa om till ängsskötsel.

Bedömningen är att målvärdet 2025 kommer nås.

Tillgänglig natur för invånarna

Delmål 4.2: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag tillgodoser invånarnas behov av gröna miljöer samt tillgängliggör naturen.

Indikator 4.2.1 Ranking i årets friluftskommun i Stockholms län. Mäts årligen (ranking).

Datakälla: Enkätundersökning och rankning gjord av Naturvårdsverket.

Trend: Utvecklingen går åt rätt håll

Status: Tillståndet är gott

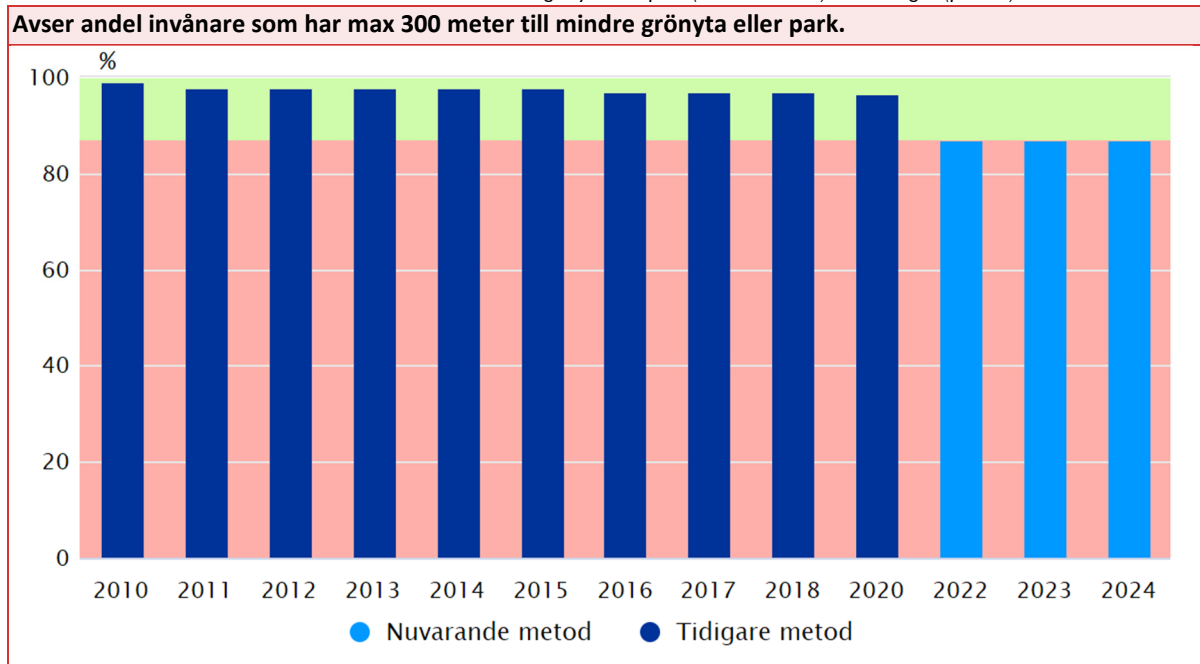
Målvärde 2025: Topp 3

Resultat 2024: 1

Kommentar:

Huddinge kommun är återigen rankad som bästa friluftskommun i Stockholms län 2024 och är på 13:e plats nationellt. Huddinges totalpoäng är 31,5 av 34 möjliga. Den fina placeringen beror sannolikt på satsningar på tillgänglighet, fler guidningar och föreläsningar för allmänheten. Samverkan med föreningar har även förbättrats och intensifierats under 2024. Utsikterna för att nå målvärdet 2025 bedöms goda under förutsättning att den utåtriktade verksamheten fortgår 2025 och att tillräckliga medel finns för att upprätthålla tillgänglighet och att hålla friluftsanordningar välskötta.

Indikator 4.2.2 Andel invånare som har max 300 meter till mindre grönyta eller park (minst 0,1–5 ha). Mäts årligen (procent).

Datakälla: Kommunens eget underlag från kartsystemet Hugin

Trend: 🟡 Ingen uppmätt förändring

Status: 😊 Tillståndet är gott

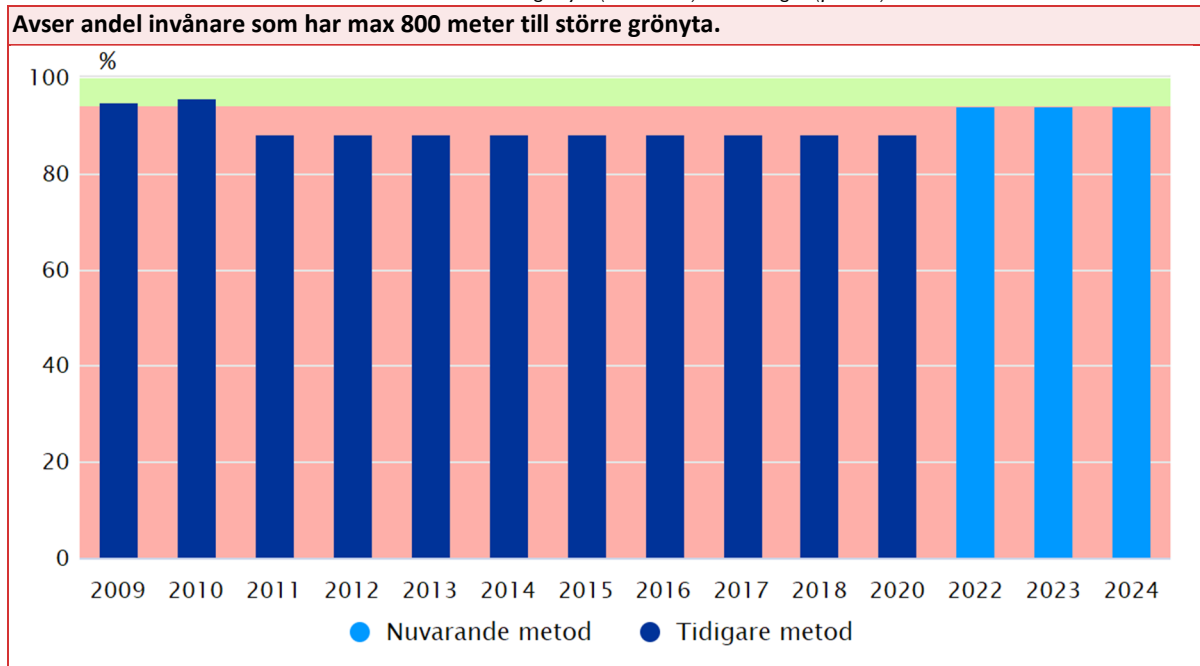
Målvärde 2025: Inte minska jämfört med nuläge (87 %)

Resultat 2024: 87 %

Kommentar:

Andel invånare som har närhet till mindre grönyta är oförändrat från tidigare år. Mellan år 2021 och 2022 minskade närheten till mindre grönyta eller park från 96,62 % till 87 %. Skillnaden beror på att det använts andra parametrar i framttagande av nuläget jämfört med tidigare år. Innan 2022 har värdet för indikator 4.2.2 närhet till mindre grönyta (0,1–5 hektar) tagits fram genom att ytor större än 5 hektar också har inkluderats, i värdet för 2022 inkluderas endast ytor i intervallet mellan 0,1–5 hektar. Bedömningen är att målvärde 2025 kommer kunna nås).

Indikator 4.2.3 Andel invånare som har max 800 meter till större grönyta (minst 5 ha). Mäts årligen (procent).

Datakälla: Kommunens eget underlag från kartsystemet Hugin.

Trend: ☹️ Ingen uppmätt förändring

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: Inte minska jämfört med nuläge (94 %)

Resultat 2024: 94 %

Kommentar:

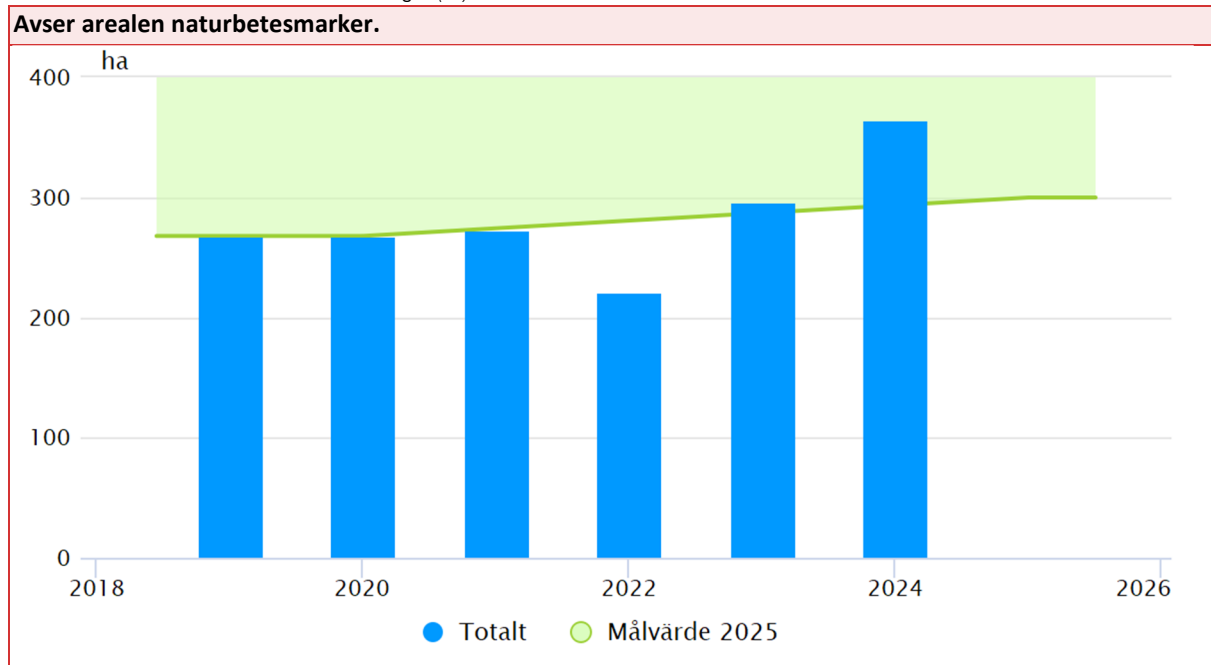
Bakåt i tiden syns en ökning från 88,39 % 2021 till 94,12 % 2022, det beror på att buffertavståndet ändrats från 615 meter till 800 meter.

Bedömningen är att målvärdet 2025 kommer nås.

😊 Förvaltning av natur- och jordbruksmarker

Delmål 4.3: Förvaltning av kommunägda natur- och jordbruksmarker bidrar till att stärka den biologiska mångfalden.

Indikator 4.3.1 Areal naturbetesmarker. Mäts årligen (ha)

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

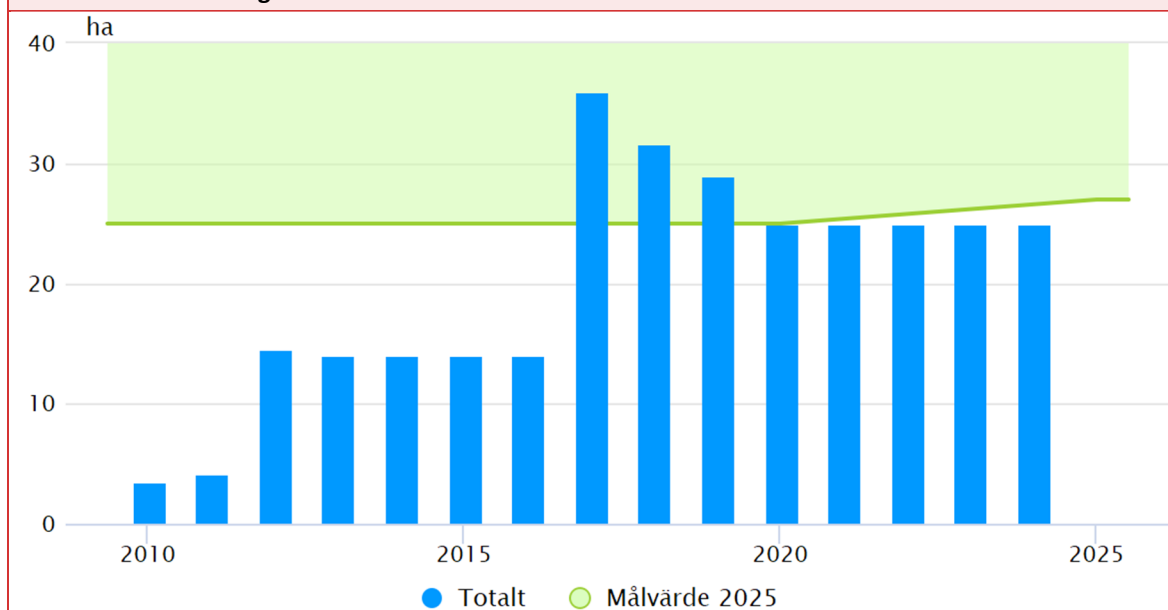
Målvärde 2025: 300 hektar

Resultat 2024: 365 hektar

Kommentar:

Arealen naturbetesmark har under 2024 ökat från 296 hektar till 365 hektar. Bedömningen är att målvärdet 2025 kommer nås.

Avser areal hävdad ängsmark.

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ☹ Ingen uppmätt förändring

Status: 😊 Tillståndet är gott

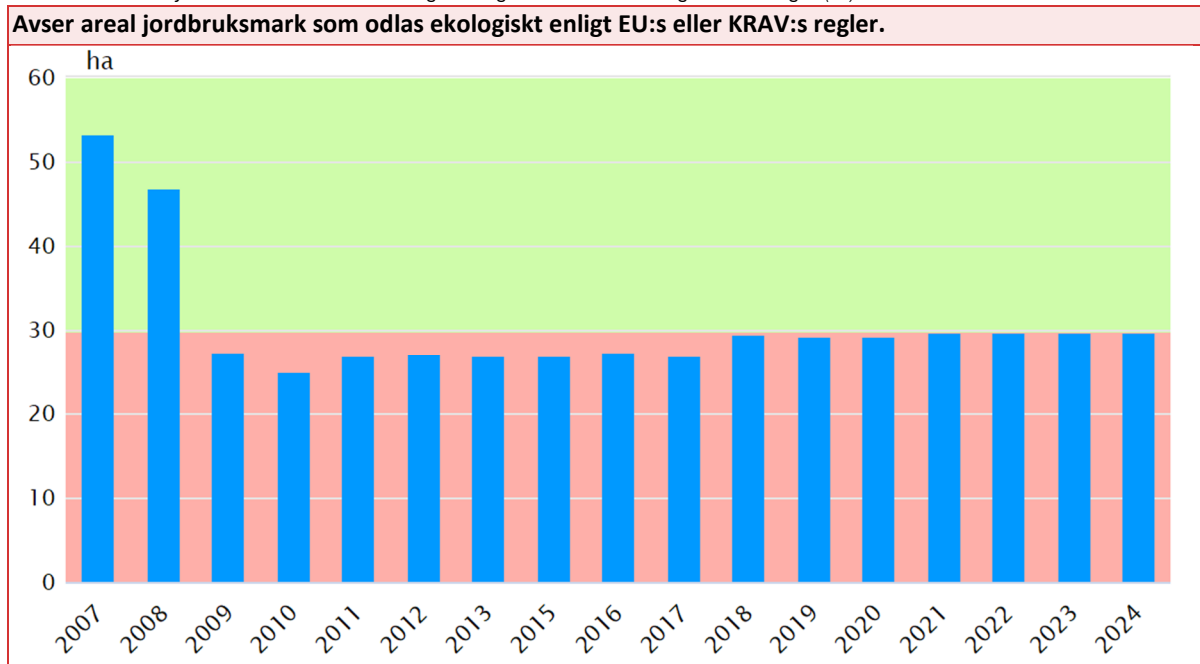
Målvärde 2025: 27 hektar

Resultat 2024: 25 hektar

Kommentar:

Årets slåtter genomfördes enligt plan och ingen förändring i areal hävdade ängsmarker har skett jämfört med tidigare år. För att nå målvärdet till 2025 behöver slåtern utökas med två hektar. Bedömningen är att målvärdet 2025 kan nås.

Indikator 4.3.3 Areal jordbruksmark som odlas ekologiskt enligt EU:s eller KRAV:s regler. Mäts årligen (ha).

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: 🟡 Ingen uppmätt förändring

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: Öka från 29,7 hektar

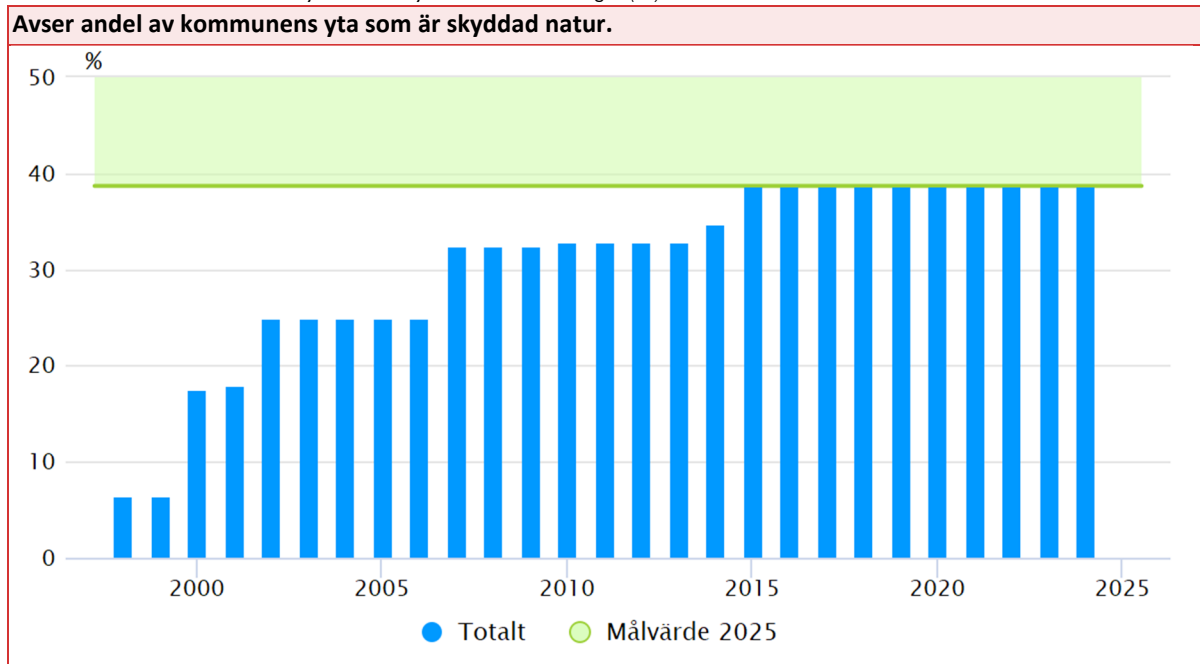
Resultat 2024: 29,7 hektar

Kommentar:

Avseende areal jordbruksmark som odlas ekologiskt enligt EU:s eller KRAV:s regler anses ingen förändring skett jämfört med tidigare år. Detta eftersom ytor som tidigare sköttes av arrendatorer under 2024 sköts av kommunen som vall eller träda och inga bekämpningsmedel eller konstgödsel har använts. Förutsättningarna för att bibehålla nuvarande areal jordbruksmark som odlas ekologiskt är god, men utsikterna för att utöka arealen är begränsad eftersom Björksättra gård och Balingsholms gård saknar arrendatorer.

Bedömningen är således att utsikterna för att bibehålla nuvarande areal jordbruksmark är god, men att utsikterna för att för att utöka arealen och därmed nå målvärdet för 2025 är begränsad.

Indikator 4.3.4 Andel av kommunens yta som är skyddad natur. Mäts årligen (ha).

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: 🟡 Ingen uppmätt förändring

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: Bibehålla nulägesnivån (38 %)

Resultat 2024: 38,7 %

Kommentar

Andelen av kommunens yta som är skyddad natur är fortsatt hög med cirka 39 % av den geografiska ytan. I och med exploatering för Tvärförbindelse Södertörn kan delar av ett antal naturreservat komma att upphävas under de kommande åren samtidigt som Orlångens naturreservat kan komma att utökas. Sammantaget kommer då den totala arealen naturreservat öka och kan därmed komma att påverka målvärdet positivt. Ett eventuellt uppdrag, utifrån den utredning som genomfördes 2024, om att påbörja reservatsbildning av Kynäsberget skulle kunna komma att påverka målvärdet positivt på sikt.

Bedömningen är att målvärdet 2025 kommer nås.

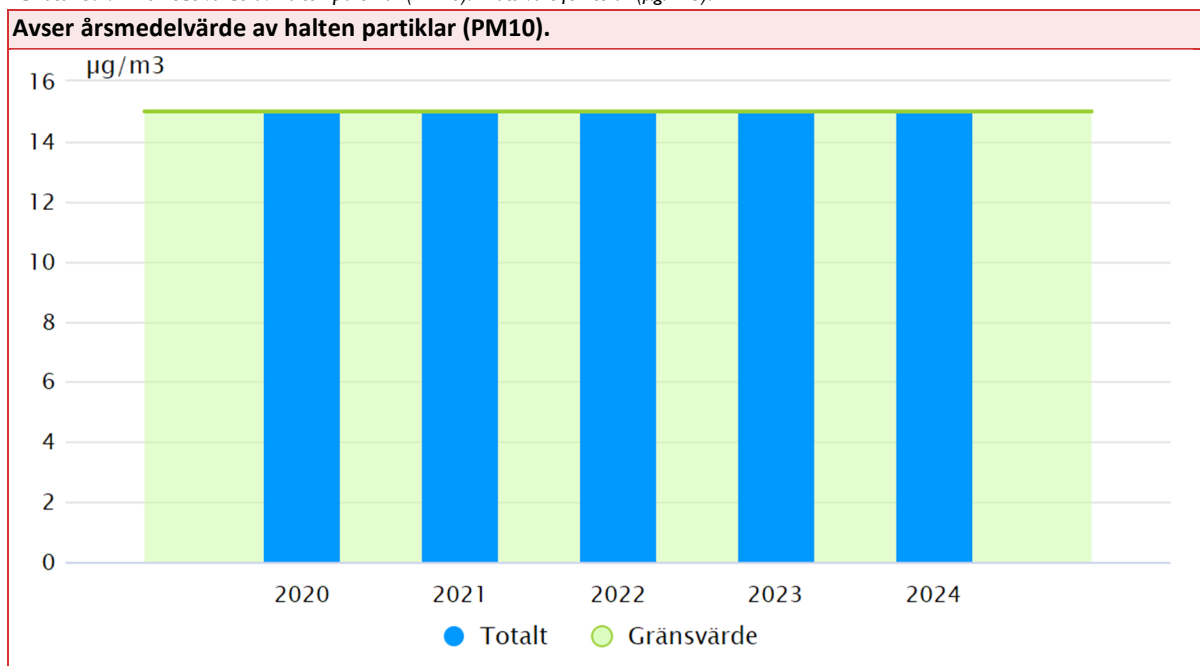
Gifter i miljön

Övergripande mål: Användningen av farliga ämnen i samhället ska minska samt spridning av miljögifter som har negativ inverkan på miljö och människor ska minimeras. Luften i Huddinge ska fortsatt vara ren och inte skadlig för människor, djur och växter.

Inga farliga nivåer av luftföroreningar

Delmål 5.1: Kommunen arbetar för att luften där människor stadigvarande vistas inte överstiger farliga nivåer.

Indikator 5.1.1 Årsmedelvärde av halten partiklar (PM10). Mäts vart femte år ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Datakälla: Stockholms Luft- och Bulleranalys

Trend: Utvecklingen går åt rätt håll

Status: Tillståndet är gott

Målvärde 2025: Under $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$

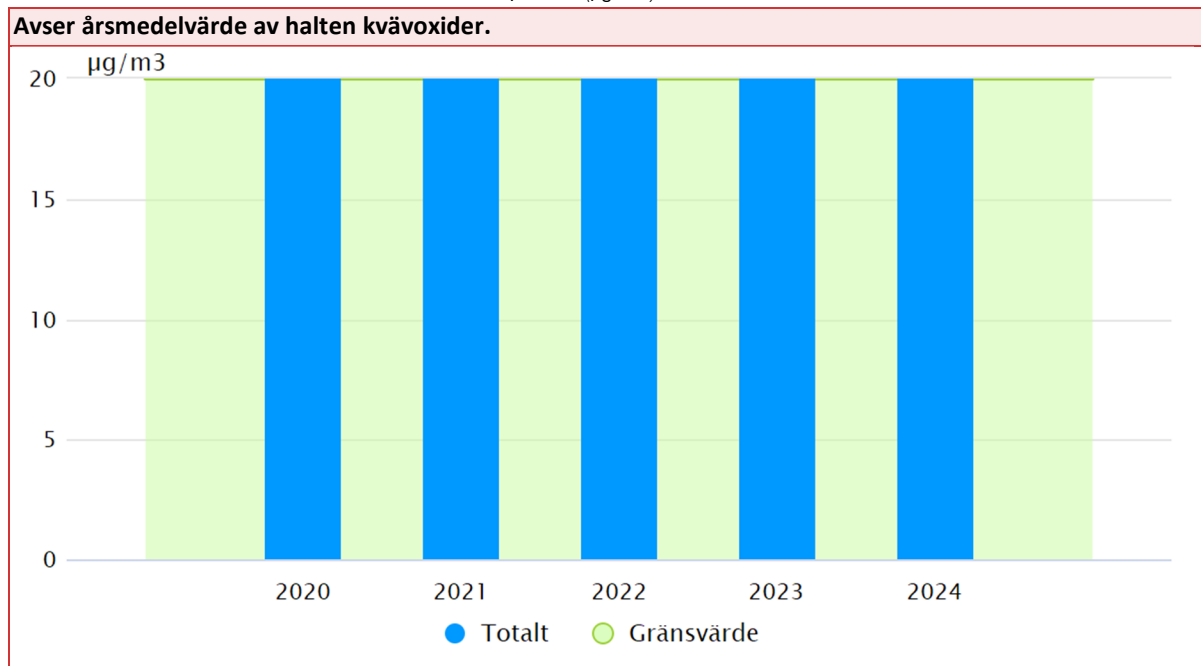
Resultat 2024: $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Kommentar:

Halterna varierar var i kommunen en befinner sig. Målet på $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$ klaras i hela kommunen utom längs E4/E20, Huddingevägen, RV 73 och Glömstavägen. Delsträckor av Glömstavägen och Huddingevägen är årsmedelvärdet uppmätt till halter inom $15\text{--}20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Utmed RV 73 och E4/E20 cirka $20\text{--}28 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Bedömningen är att målvärdet för 2025 kommer nås i kommunen på platser där människor stadigvarande vistas.

Indikator.5.1.2 Årsmedelvärde av halten kvävoxider. Mäts vart femte år ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Datakälla: Stockholms Luft- och Bulleranalys

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: Under $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Resultat 2024: $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Kommentar:

Halterna varierar var i kommunen en befinner sig. Målet på $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ klaras i hela kommunen utom längs E4/E20, Huddingevägen, RV 73 och Glömstavägen. Vid Glömstavägen och Huddingevägen är halter cirka $20\text{--}26 \mu\text{g}/\text{m}^3$, RV 73 och E4/E20 cirka $25\text{--}32 \mu\text{g}/\text{m}^3$ och bitvis även över $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ vid E4/E20.

Bedömningen är att målvärdet för 2025 kommer nås i kommunen på de platser där människor stadigvarande vistas.

☹️ Minimerad spridning av miljögifter

Delmål 5.2: Kommunen och dess helägda bolag ska fasa ut farliga ämnen och minimera spridningen av miljögifter som kan skada människor och natur.

Indikator 5.2.1 Andel åtgärder i checklistan för Handlingsplanen Gifter i miljön som har åtgärdats. Mäts årligen (procent).

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡️ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: ❓ Tillståndet är tveksamt

Målvärde 2025: 100 %

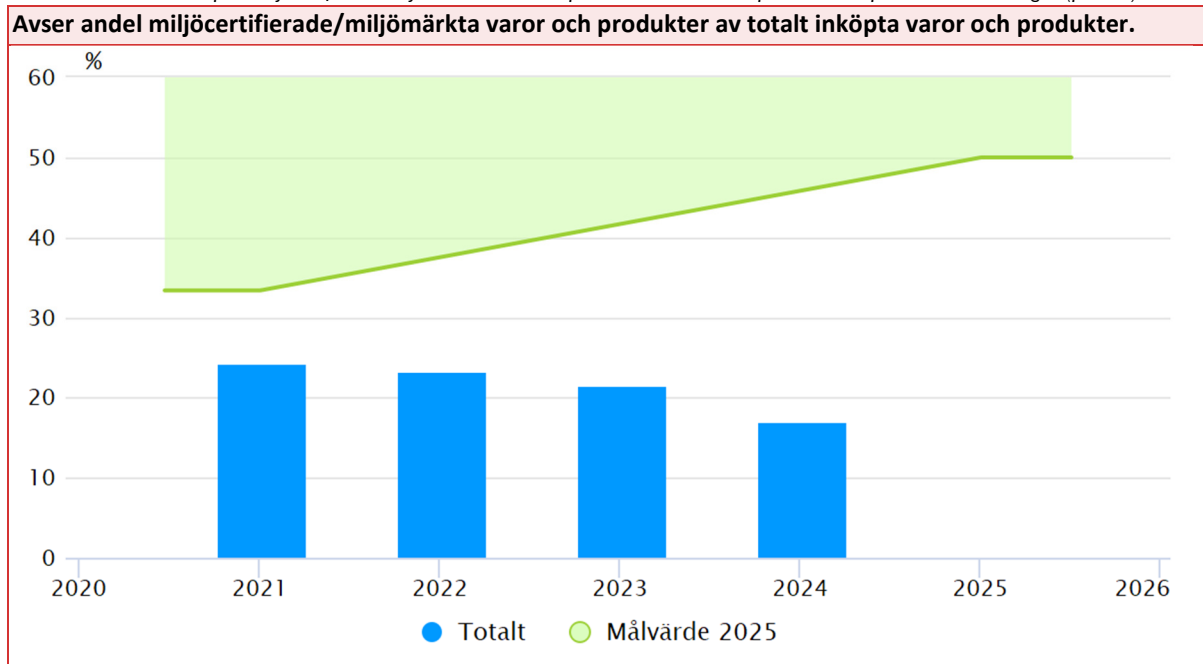
Resultat 2024: 90 %

Kommentar:

Resultatet visar på att trenden utvecklas i rätt riktning. Resultatet är mer heltäckande än tidigare år då fler förvaltningar har genomfört denna uppföljning. Dock saknas uppföljning från verksamheter som berörs av flertalet av handlingsplanens åtgärder.

Bedömningen är att målvärdet för 2025 kan nås.

Indikator 5.2.2 Andel inköp av miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter av totalt inköpta varor och produkter. Mäts årligen (procent).

Datakälla: kommunens eget underlag från upphandlingssektionen och kommunens inköpsverktyg.

Trend: 🔄 Utvecklingen går åt fel håll

Status: 😞 Tillståndet är dåligt

Målvärde 2025: 50 %

Resultat 2024: 16,9 %

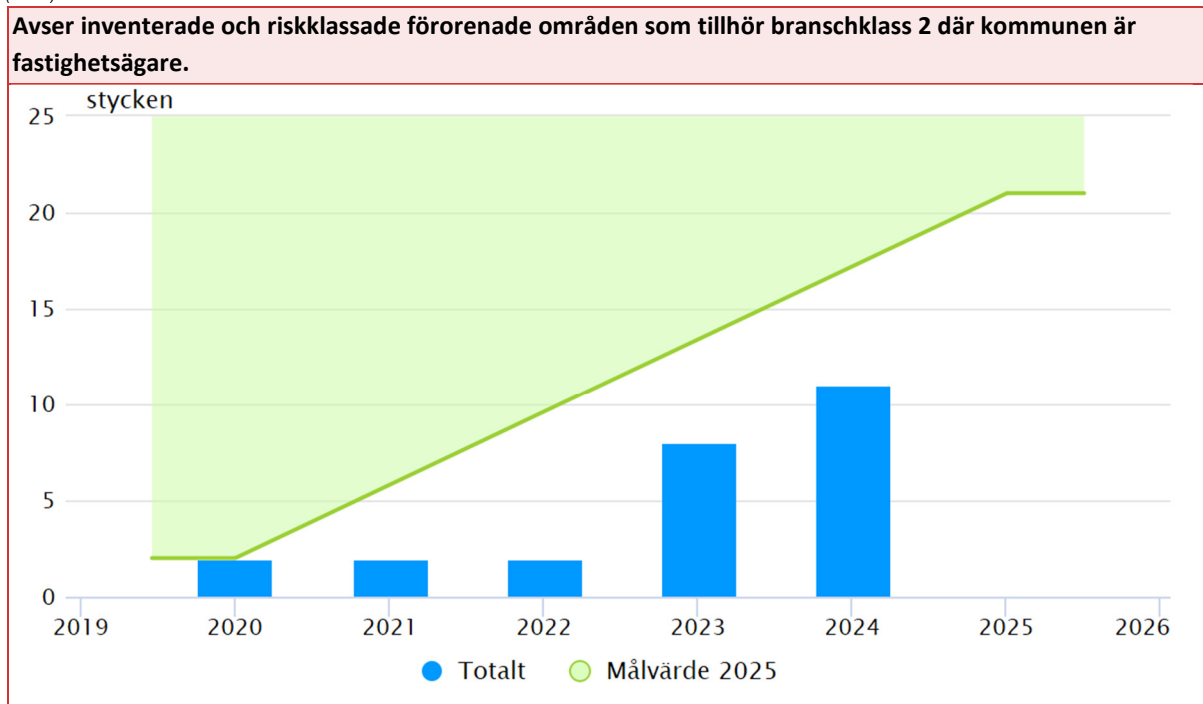
Kommentar:

Datan är framtaget genom en analys av inköp av varor och produkter som genomförts via kommunens inköpsverktyg. För att särskilja miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter från resterande varor och produkter har det gjorts en identifiering och bedömning av vilka märkningar som ska gälla för att en vara eller produkt skulle klassas som miljöcertifierad/miljömärkt. Nuläget är beräknat endast på inköp som klassas som varor och produkter. Inköp som inte klassas som en vara eller produkt, tex inköp av konsulttjänster eller mjukvaruprogram, är inte med i beräkningen.

Trenden för andelen miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter som köps in fortsätter nedåt och resultatet är långt ifrån målet om 50 % till år 2025. Orsaken kan eventuellt bero på omvärldsläget, att varor och produkter blivit dyrare och att organisationens utrymme att prioritera miljöcertifierade eller miljömärkta varor och produkter har minskat.

Bedömningen är att målvärdet 2025 inte kommer att nås.

Indikator 5.2.3 Inventering och riskklassning av förorena - de områden som tillhör branschklass 2 där kommunen är fastighetsägare. Mäts årligen (antal).

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 21

Resultat 2024: 11

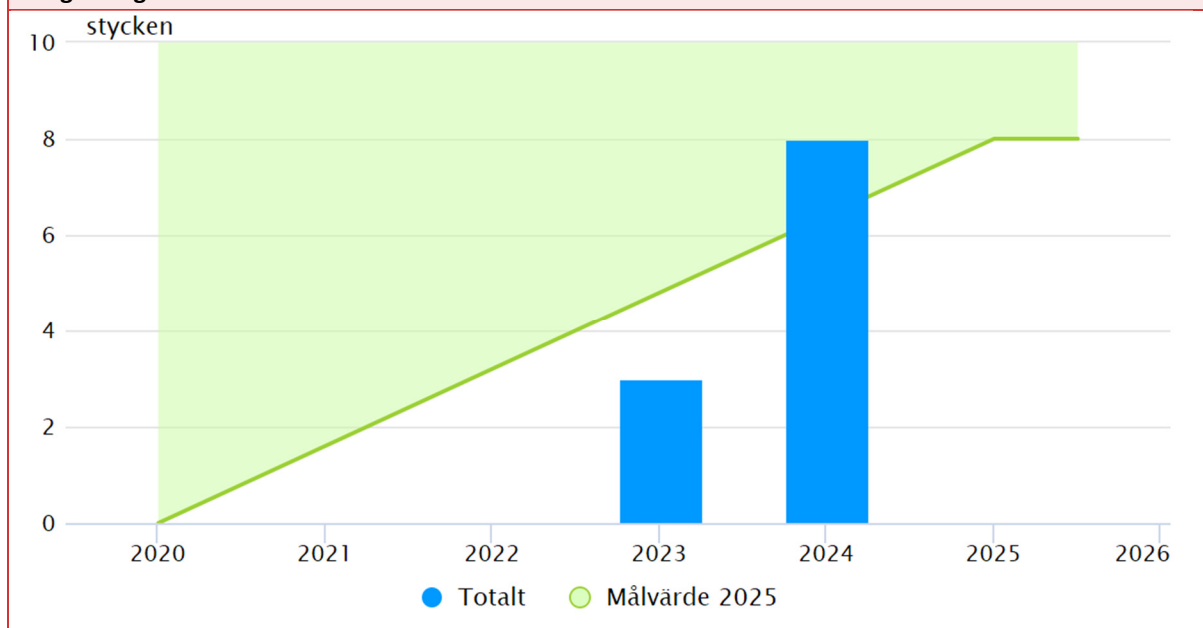
Kommentar:

Verksamhetsårets rapporterade områden på kommunens mark är färre än föregående år. Avsatta resurser finns för att uppfylla målvärdet om 21 inventerade och riskklassade områden under programperioden.

Bedömningen är att målvärdet 2025 kan nås.

Indikator 5.2.4 Påbörjad markundersökning av riskklassade förorenade områden där kommunen är fastighetsägare. Mäts årligen (antal).

Avser påbörjade markundersökningar av riskklassade förorenade områden där kommunen är fastighetsägare.

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: ➡ Utvecklingen går åt rätt håll

Status: 😊 Tillståndet är gott

Målvärde 2025: 8

Resultat 2024: 8

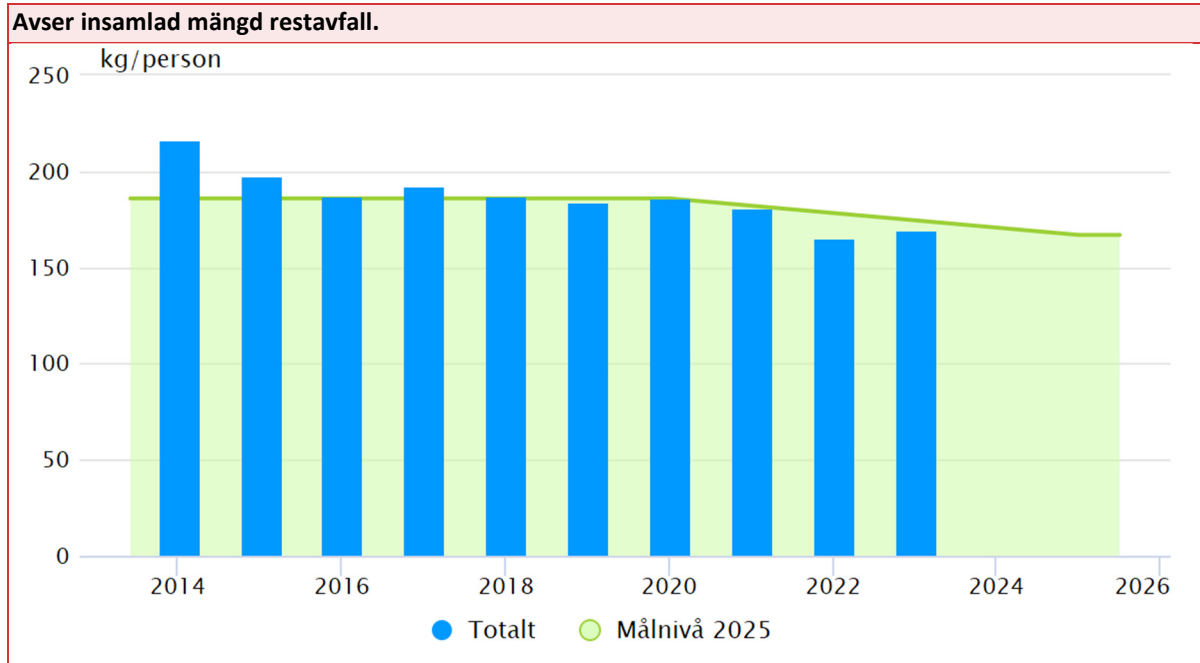
Kommentar:

Markundersökning har under år 2024 genomförts på fem tidigare riskklassade förorenade deponier på kommunens mark. Sammantaget har åtta markundersökningar genomförts under programperioden och därmed är målvärdet för programperioden nått.

? Minskat avfall och cirkulära flöden

Delmål 5.3: Kommunkoncernen arbetar med att minska mängden uppkommen avfall i kommunen som en geografisk plats genom cirkulära flöden.

Indikator 5.3.1 Insamlad mängd restavfall. Mäts årligen (kg/ inv).

Datakälla: Kommunens eget underlag från avfallsbolaget SRV återvinning AB

Trend: ? Osäker

Status: ? Tillståndet ej bedömt

Målvärde 2025: 10 % minskning från 186 kg/inv

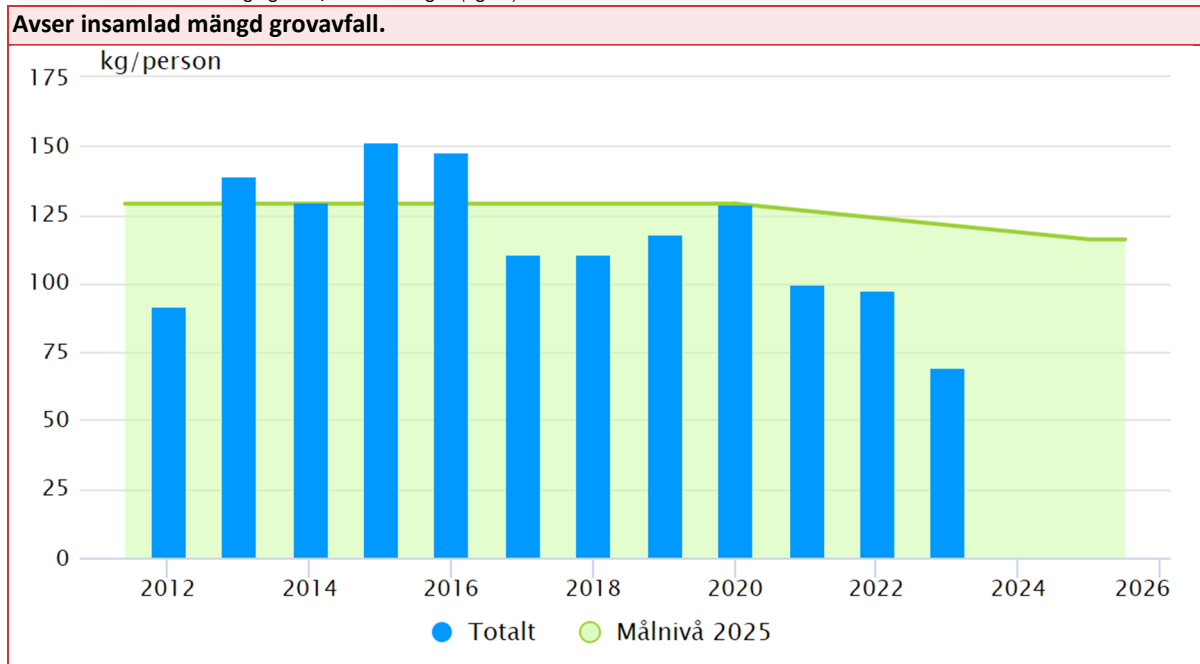
Resultat 2024: 170 (2023).

Kommentar:

Restavfall är det avfall som samlas in från hushållens och är avsedd för energiåtervinning. Det vill säga det avfall som inte lämnas in för materialåtervinning, antingen hushållsnära eller vid en återvinningsstation eller återvinningscentral, eller matavfall.

Inrapporteringen av avfallsstatistik sker i efterhand och i bokslut för 2024 presenteras siffror för 2023.

Efter en positiv nedåtgående trend de senaste åren visar resultaten för 2023 (170 kg/inv) att mängden restavfall ökar i snitt med 3 kg/person jämfört med 2022. Huruvida målvärdet år 2025 (167 kg/inv) kommer nås för indikatorn 5.3.1 är därmed osäkert.

Datakälla: Kommunens eget underlag från avfallsbolaget SRV återvinning AB

Trend: ? Osäker

Status: ? Tillståndet ej bedömt

Målvärde 2025: 10 % minskning från 129 kg/inv.

Resultat 2024: 68 kg/inv. (2023)

Kommentar:

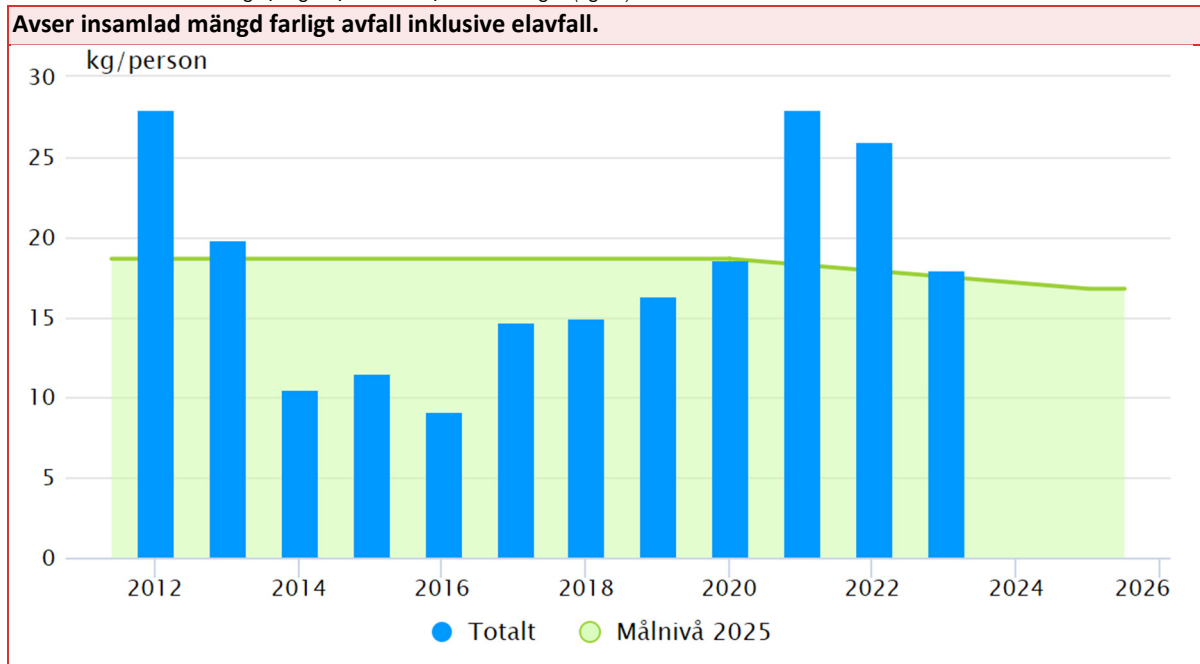
Grovavfall är den del av hushållsavfallet som är så tungt och skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samlas in tillsammans med restavfallet. Det kan t ex vara möbler, vitvaror cyklar, grytor m.m som samlas in på återvinningscentraler.

Inrapporteringen av avfallsstatistik sker i efterhand och i bokslut för 2024 presenteras siffror för 2023. Stängningen av återvinningscentralen i Flemingsberg vid årsskiftet 2022-2023 har inneburit en förflyttning av grovavfall mellan kommunerna vilket medfört att den specifika siffran för Huddinge kommun inte längre är tillämplig för redovisning av indikatorn 5.3.2. Anledningen är att redovisningen av grovavfall tillfaller kommunen som det samlas in i. Siffran för insamlad mängd grovavfall per invånare för samtliga kommuner inom området där SRV återvinning AB är verksamma uppgår till 121 kg/invånare för år 2023 och det finns inget som tyder på att Huddinges invånare skulle ligga på nivåer som skiljer sig markant från det gemensamma snittet.

Jämfört med tidigare år visar trenden på en positiv utveckling för SRV-kommunerna med minskade mängder grovavfall. Rådande konjunktur och en förmodad ökad trend av återbruk kan förklara minskningen. En del av minskningen kan också förklaras med att ett visst flöde av grovavfall sker till återvinningscentraler utanför SRV:s verksamhetsområde då tillgången till Stockholms stads återvinningscentraler varit öppna för alla.

Givet ovan går det inte att bedöma huruvida målvärde 2025 nås eller inte.

Indikator 5.3.3 Insamlad mängd farligt avfall inkl elavfall. Mäts årligen (kg/inv).

Datakälla: Kommunens eget underlag från avfallsbolaget SRV återvinning AB

Trend: ? Osäker

Status: ? Tillståndet ej bedömt

Målvärde 2025: 10 % minskning från 18,6 kg/inv.

Resultat 2024: 18 kg/inv.

Kommentar:

Farligt avfall är avfall som är explosivt, brandfarligt, frätande, smittoförande eller giftigt för människor eller miljö.

Inrapporteringen av avfallsstatistik sker i efterhand och i bokslut för 2024 presenteras siffror för 2023.

Insamlad mängd farligt avfall inklusive elavfall uppgick till 18 kg/invånare för år 2023, vilket är en minskning med 7 kg/invånare jämfört med år 2022. Minskningen kan förklaras av rådande konjunktur med minskade inköp av ny elektronik samt att andrahandsmarknaden för elektronik ökar.

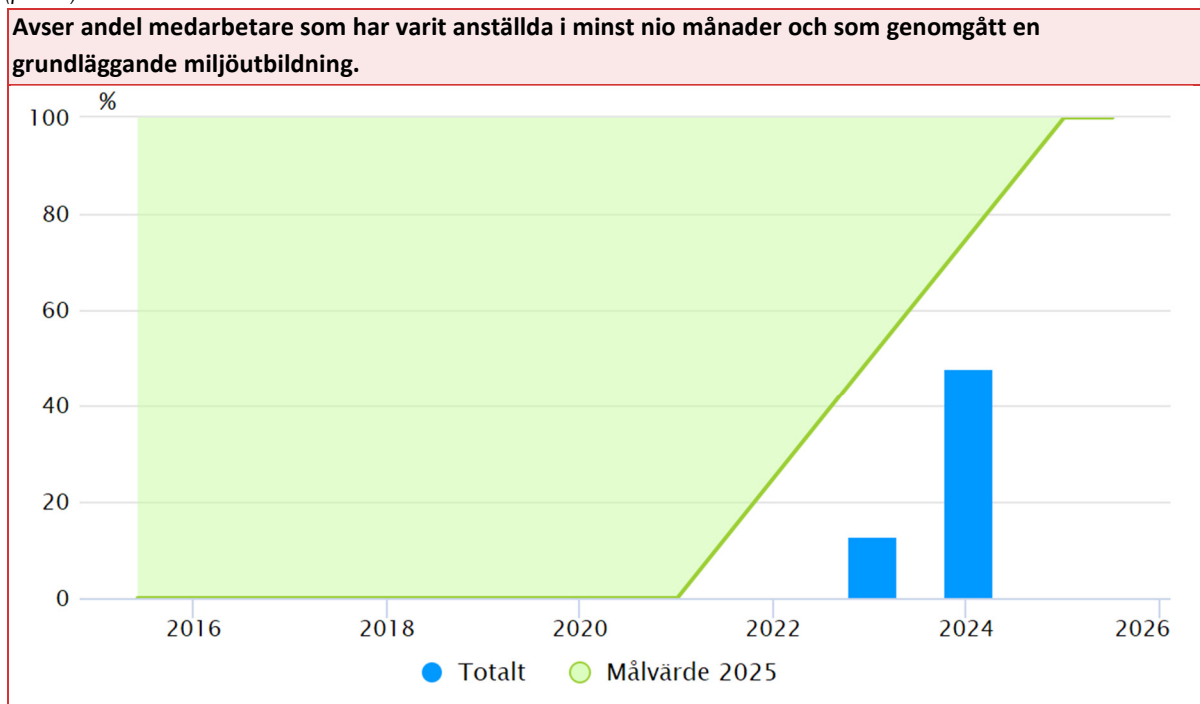
Informera och engagera

Övergripande mål: Huddinge kommuns anställda, invånare och verksamma ska ha god kännedom om miljöproblem och hur deras val till vardags bidrar till hållbar utveckling.

Ökad medvetenhet om miljöarbetet

Delmål 6.1: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag arbetar för att höja medvetenheten och kunskapen om både miljöproblem och det interna miljöarbetet hos anställda och förtroendevalda.

Indikator 6.1.1 Andel medarbetare som har varit anställda i minst nio månader och som genomgått en grundläggande miljöutbildning. Mäts årligen (procent).

Datakälla: Kommunens eget underlag

Trend: Utvecklingen går åt rätt håll

Status: Tillståndet är dåligt

Målvärde 2025: 100 %

Resultat 2024: 48 %

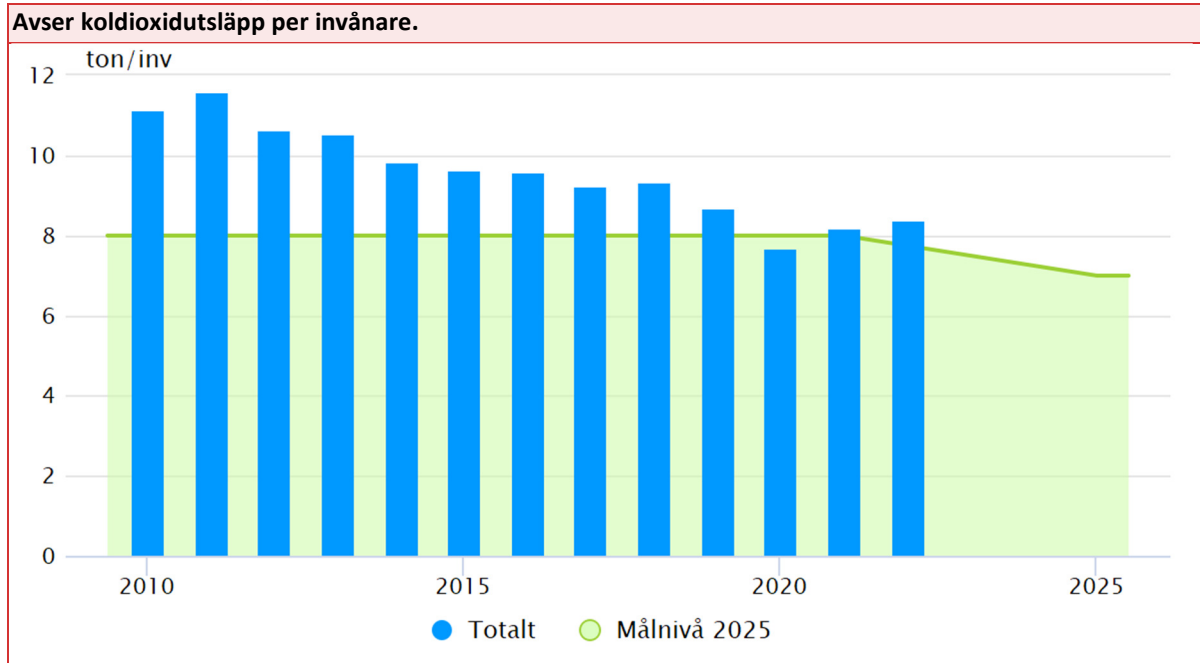
Kommentar:

Vid 2024 års utgång hade 2 626 medarbetare som varit anställda i minst nio månader slutfört miljöutbildningen. Statistiken kan vara i underkant. Bedömningen är att målvärdet att alla medarbetare (5 422 vid inhämtning av statistik för detta miljöbokslut) ska ha gjort utbildningen senast 2025 kan nås, men då krävs dock ett fortsatt kommunikationsarbete och att indikatorn prioriteras under 2025.

Informerade och engagerade medborgare

Delmål 6.2: Kommunen och dess helägda fastighetsbolag arbetar med att informera och engagera invånare och verksamma i syfte att minska sin miljö- och klimatpåverkan.

Indikator 6.2.1 Koldioxidutsläpp per invånare. Mäts årligen baserat på nationella data (ton/inv).

Datakälla: Naturvårdsverket

Trend: Utvecklingen går åt fel håll

Status: Tillståndet är dåligt

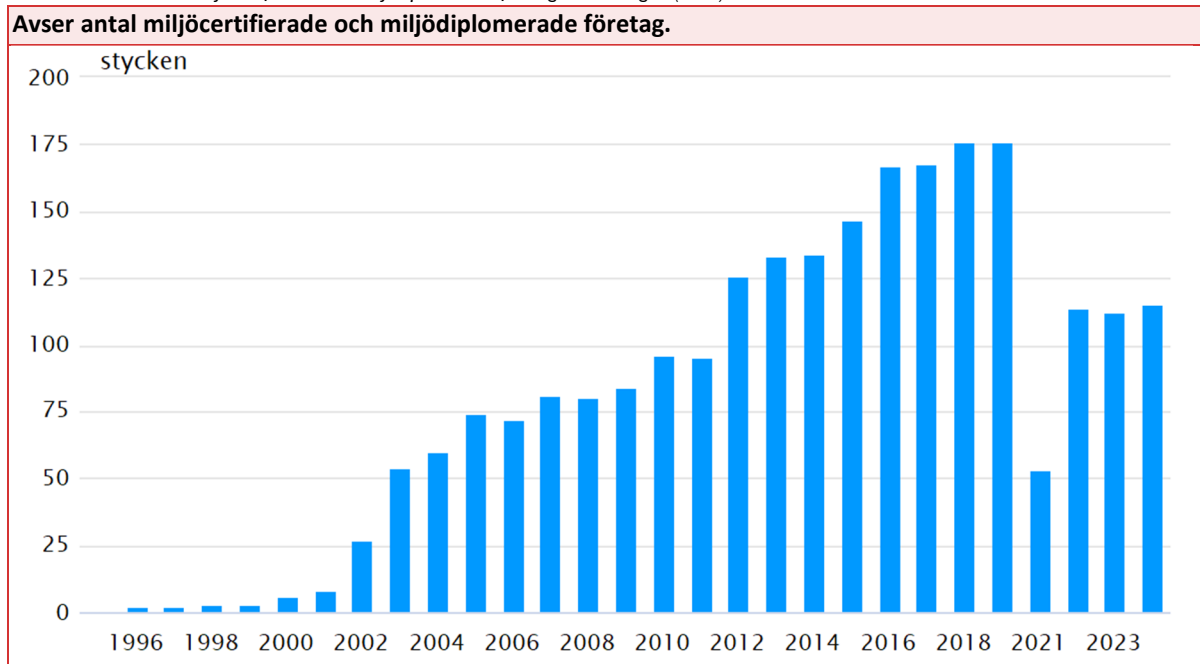
Målvärde 2025: 7 ton/inv.

Resultat 2024: 8,39 ton/inv. (2022)

Kommentar:

Senaste data är från 2022. Utsläppen per invånare ökar med 2,5 % jämfört med 2021. Då statistiken eftersläpar saknas utfall för 2023 och 2024, då vi haft en hög inflation och lågkonjunktur, vilket påverkat hushållens köpkraft och konsumtion, vilket i sin tur påverkar utsläppen. Under 2024 gick inflationen ner och konsumtionen ökade något, vilket indikerar att de konsumtionsbaserade utsläppen per invånare lär ha ökat. Bedömningen är att målvärdet inte kommer nås.

Indikator 6.2.2 Antalet miljöcertifierade och miljödiplomerade företag. Mäts årligen (antal).

Datakälla: Egen sammanställning från extern söktjänst (www.certifiering.nu)

Trend: ↩ Utvecklingen går åt fel håll

Status: ? Tillståndet är tveksamt

Målvärde 2025: Successivt öka från 176 stycken

Resultat 2024: 115 stycken

Kommentar:

Det går inte att dra någon slutsats kring det då underlaget inte är tillförlitligt och inte ger någon heltäckande bild av hur många miljöcertifierade företag som faktiskt är verksamma i kommunen. Kommunen är beroende av externa källor för inhämtning av data. Det finns idag ingen känd komplett söktjänst över certifierade företag. Bedömningen är därför att det inte går att säga om målvärde kommer nås eller inte.